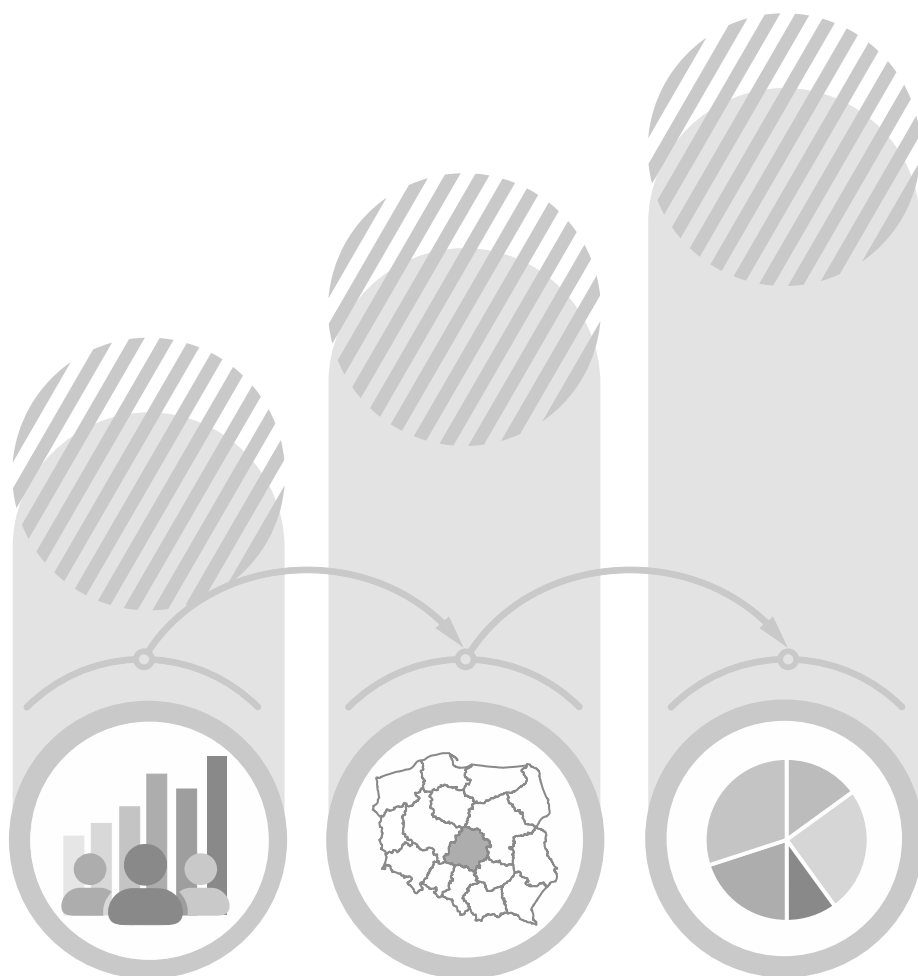

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of Łódzkie voivodship in 2017

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of łódzkie voivodship in 2017

Urząd Statystyczny w Łodzi Statistical Office in Łódź

Łódź 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi. Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Łódź, Łódzkie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Aleksandra Krupińska
Jolanta Maniewska
Aneta Matysiak

Kierujący

Supervised

Anna Jaeschke

Prace redakcyjne

Editorial work

Aleksandra Krupińska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła
Aleksandra Krupińska

ISSN 2084-7041

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://lodz.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source.

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego w 2017 r.”, kolejną edycję wydawnictwa Urzędu – jednego z regionalnych opracowań analitycznych. Publikacja prezentuje najnowsze dane statystyczne dotyczące istotnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

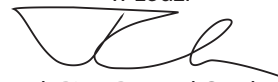
Zakres tematyczny, tak jak w latach poprzednich, obejmuje dane z demografii, rynku pracy, świadczeń społecznych, budownictwa mieszkaniowego, rolnictwa, przemysłu i budownictwa, rynku wewnętrznego, wyników finansowych oraz nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw.

Opracowanie podsumowuje bieżące dane statystyczne i prezentuje je w ujęciu dynamicznym od 2010 r. oraz w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju, a także w układzie przestrzennym – w podziale na powiaty oraz na tle innych województw. Komentarz analityczny wzbogacono ilustracją graficzną w postaci wykresów i kartogramów.

Część tabelaryczna, która stanowi uzupełnienie publikacji, zawiera wybrane dane o województwie łódzkim na przestrzeni lat 2010-2017 oraz informacje o charakterze bieżącym – prezentowane według miesięcy w dwóch ostatnich latach.

Sposób prezentacji danych, przyjęty przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju, pozwala na analizę poziomu zróżnicowania regionalnego podstawowych wskaźników.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, maj 2018 r.

Preface

Statistical Office in Łódź presents "The report on socio-economic situation of the łódzkie voivodship in 2017", the following edition of the publication included in the analytical system of regional studies. The elaboration provides the latest statistical data concerning significant phenomena in social and economic spheres.

The scope of the publication includes, as in previous years, data on demography, labour market, social benefits, housing construction, agriculture, industry and construction, internal market, financial results and investment outlays of enterprises.

The study summarises the most recent data, analyses the changes as compared to 2010, presents the voivodship values in relation to the national aggregates and on the background of other voivodships as well as broken down by powiat. The analysis is enriched by graphs and cartograms.

A set of tables, supplementing the publication, contains selected statistical information on the łódzkie voivodship for years 2010-2017 and monthly data presented for the last two years.

Selection and presentation of the data, adopted by all statistical offices, so common for all the voivodships, enables cross-country comparisons of basic indicators and regional diversity analyses.

Director
of the Statistical Office
in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, May 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Foreword</i>	
Objaśnienie znaków umownych. Ważniejsze skróty.....	7
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	
Synteza.....	8
<i>Executive summary</i>	
Województwo łódzkie na tle kraju	12
<i>Łódzkie voivodship against the background of the country</i>	
Województwo łódzkie na tle pozostałych województw.....	14
<i>Łódzkie voivodship on the background of the other voivodships</i>	
Podział i powierzchnia województwa łódzkiego.....	17
<i>Division and area of Łódzkie voivodship</i>	
Ludność	18
<i>Population</i>	
Rynek pracy.....	25
<i>Labour market</i>	
Wynagrodzenia.....	41
<i>Wages and salaries</i>	
Świadczenia społeczne.....	44
<i>Social benefits</i>	
Ceny	49
<i>Prices</i>	
Rolnictwo	56
<i>Agriculture</i>	
Przemysł	68
<i>Industry</i>	
Budownictwo	73
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe.....	77
<i>Housing construction</i>	

Rynek wewnętrzny	85
<i>Internal market</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.....	88
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Nakłady inwestycyjne.....	92
<i>Investment outlays</i>	
Uwagi ogólne	95
<i>General notes</i>	
Aneks	99
<i>Appendix</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” <i>Of which”</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych <i>data revised</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln <i>mln</i>	milion <i>million</i>
mld <i>bn</i>	miliard <i>billion</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
kg	kilogram <i>kilogramme</i>
l .	litr <i>litre</i>
hl .	hektolitr <i>hectolitre</i>
t	tona <i>tonne</i>
dt	decytona <i>decitonne</i>
p. proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>

Synteza

- W województwie łódzkim od kilkunastu lat obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności. W 2017 r. liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się o 0,4%, do poziomu 2476,3 tys. osób. Pomimo zaobserwowanego wzrostu liczby urodzeń (o 4,3%), kolejny rok z rzędu odnotowano ujemny przyrost naturalny. Utrzymał się również ujemny bilans migracyjny, który wyniósł -1,8 tys. osób (wobec -1,4 tys. w 2016 r.). Liczba zawartych w 2017 r. małżeństw była wyższa niż przed rokiem o 1,5%.

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, w województwie łódzkim w 2017 r., ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem o 5,0% i wyniosło 343,1 tys. osób. Na poprawę sytuacji w ostatnim roku istotny wpływ miał wzrost przeciętnego zatrudnienia w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, transport i gospodarka magazynowa, administrowanie i działalność wspierająca oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych.

- W 2017 r., czwarty rok z rzędu, w województwie łódzkim odnotowano spadek liczby bezrobotnych (o 20,2% wobec spadku o 16,9% w 2016 r.).

W skali całego kraju liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmalała o 19,0% (w 2016 r. spadek wyniósł 14,6%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2017 r. wyniosła w województwie łódzkim 6,8% i była o 1,7 p. proc. niższa niż przed rokiem. Spadek stopy bezrobocia, podobnie jak w 2016 r., odnotowano we wszystkich powiatach.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, przeprowadzonego w IV kwartale wskazują, że liczba aktywnych zawodowo w województwie łódzkim zwiększyła się w wyniku znacznego wzrostu liczby osób pracujących. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 1,5 p. proc., do poziomu 55,8%, a stopa bezrobocia spadła o 0,6 p. proc., do poziomu 4,0%. Tym samym zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

- Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r., (4103,93 zł), był wyższy niż przed rokiem i wyniósł 6,1% (wobec wzrostu o 3,2% w 2016 r.). W stosunku do 2016 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy (wśród analizowanych sekcji) odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej.

Zmniejszył się średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez jednego zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw, ale wzrosło przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy.

- Wyższa niż przed rokiem była dynamika przeciętnych miesięcznych świadczeń emerytalno-rentowych. Przeciętne miesięczne świadczenie wypłacane przez ZUS wyniosło 1927,25 zł i było o 2,7% wyższe niż przed rokiem, a pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1187,40 zł i zwiększyło się w ciągu roku o 1,4%.

W 2017 r. średnia liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia była wyższa niż rok wcześniej. Wzrosła liczba świadczeniobiorców ZUS (do 512,4 tys.), natomiast zmniejszyła się zbiorowość rolników indywidualnych (do 100,5 tys.).

- Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r. wyniósł 2,1%. Najwyższy wzrost cen odnotowano w grupach żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,8%), transport (o 3,9%) oraz mieszkaniowe (o 1,9%). Spadek cen w ujęciu rocznym wystąpił jedynie w grupie odzież i obuwanie (o 5,9%).

- W województwie łódzkim w końcu 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosło pogłowie świń, zmniejszyła się natomiast liczebność stada bydła ogółem. Pomimo spadku liczebności stada bydła, utrzymuje się zainteresowanie rolników hodowlą zwierząt gospodarskich. Korzystne ceny żywca wołowego, zarówno w skupie jak i na targowiskach, sprzyjały rozwojowi również tego kierunku produkcji.

Na rynku rolnym województwa łódzkiego, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost średnich cen skupu pszenicy, żyta, żywca wołowego i wieprzowego, żywca drobiowego oraz mleka krowiego, spadły natomiast ceny skupu ziemniaków. Podobnie kształtowały się ceny na targowiskach, gdzie odnotowano wzrost średnich cen pszenicy, żyta oraz spadek cen ziemniaków. Bardziej korzystna niż przed rokiem była relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta.

W 2017 roku producenci rolni z terenu województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż przed rokiem ziarna zbóż (spadła wielkość skupu zarówno pszenicy jak i żyta). Wielkość skupu żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso była niższa niż rok wcześniej, zmniejszył się również skup ziemniaków. Wzrosła natomiast ilość skupionego mleka krowiego.

- Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. osiągnęła wartość 79428,9 mln zł (w cenach bieżących) i była o 6,9% (w cenach stałych) wyższa niż w 2016 r. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie łódzkim ukształtowało się na poziomie 174,6 tys. osób i było o 2,6% wyższe niż w roku poprzednim.
Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła 454,9 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 4,2% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem.
- Produkcja budowlana w 2017 r., była wyższa niż w 2016 r. o 7,2% i osiągnęła poziom 8004,7 mln zł. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja budowlano-montażowa realizowana przez przedsiębiorstwa budowlane z województwa łódzkiego, a jej udział w produkcji sprzedanej budownictwa ogółem wyniósł 45,9%. Odnotowany wzrost wydajności pracy w budownictwie (do poziomu 455,1 tys. zł na jednego zatrudnionego, w cenach bieżących) był wynikiem zwiększenia się wartości produkcji przy niższym przeciętnym zatrudnieniu.
- W 2017 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 5,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrosła również liczba rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych, jak i mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.
- Wartość sprzedaży detalicznej ogółem w województwie łódzkim była o 8,8% wyższa niż w roku 2016. Znaczący wzrost odnotowały przedsiębiorstwa z grup: „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 37,5%), „meble, RTV, AGD” (o 26,4%) oraz „tekstylia, odzież, obuwie” (o 17,5%). Zwiększyła się również wartość sprzedaży hurtowej towarów w jednostkach handlowych – o 14,3%.
- Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r. były mniej korzystne niż uzyskane rok wcześniej. Zmniejszył się odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto. Tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności nie przewyższało tempa wzrostu kosztów ich uzyskania, co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów. Wyższe były natomiast wskaźniki płynności finansowej.
- W 2017 r. odnotowano spadek wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa w województwie łódzkim (o 14,1%). O spadku zadecydowało znaczące zmniejszenie nakładów na budynki i budowlę. Wzrosła natomiast wartość zakupów inwestycyjnych. W porównaniu z 2016 r. spadła liczba inwestycji nowo rozpoczętych, ale wyższa była ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

- Over the last years consecutive decline in population of the voivodship was observed. In 2017 the population of voivodship decreased by 0.4% and amounted to 2476.3 thous. people. Though increase of the number of births has appeared (by 4.3%), deepening negative population growth was noted. Negative net migration rate is still observed and in 2017 it amounted to -1.8 thous. persons in comparison with -1.4 thous. in 2016. Number of marriages contracted in 2017 increased by 1.5% as compared to the previous year.
- In 2017, the average paid employment in the enterprise sector in Łódzkie Voivodship amounted to the level of 343.1 thous. persons, i.e. by 5.0% higher than in 2016. The improvement of the situation in the last year was substantially influenced by the increase of average paid employment in the following sections: professional, scientific and technical activities, transportation and storage, administrative and support service activities as well as trade; repair of motor vehicles.
- In 2017, the fourth year running, the number of unemployed persons registered in labour offices dropped down (by 20.2% in comparison with 16.9% in 2016). The similar situation was observed in the whole country, but the decrease rate was lower in Poland and amounted to 19.0% (against 14,6% in 2016).

The registered unemployment rate at the end of December 2017 amounted to 6.8%, i.e. by 1.7 pp less than in 2016. In 2017, similarly to the previous year, the decline in unemployment rate occurred for all powiats.

Results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in 4th quarter indicate that number of economically active persons has decreased and is affected by the drop of employed persons and considerable decline of unemployed persons. The employment rate exceeded its previous year's level by 1.5 pp and reached 55.8% and the unemployment rate decreased by 0.6 pp and reached 4.0%. Economic dependency ratio (defined as a number of economically in-active and unemployed persons per 100 persons employed) has decreased.

- The average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017 amounted to 4103.93 zł and were by 6.1 % higher than a year before (in comparison with the growth of 3.2% in 2016). Compared to 2016, an increase was recorded in every sections of the enterprise sector, of which the highest had placed in administrative and support service activities.

Average time worked in enterprise sector per one employee decreased but the average wages and salaries per hour increased.

- Higher dynamics of an average monthly gross retirement pay and pension was recorded, as compared with the previous year. The average monthly nominal gross retirement pay and pension from non-agricultural social security system (Social Insurance Institution) in 2017 amounted to 1927.25 zł and was by 2.7% higher than in 2016. The average monthly nominal gross retirement pay and pension of individual farmers reached the level of 1187.40 zł and it has increased in comparison to the previous year by 1.4%.

In 2017, the average number of retirees and pensioners was at the higher level than noted in 2016. Population of farmers (100.5thous.) were smaller than noted a year before, but the number of persons receiving benefits from Social Insurance Institution was higher (512.4 thous.).

- Annual average prices of consumer goods and services increase in 2017 in relation to previous year (by 2.1%.) A increase in prices concerned the group of food and non-alcoholic beverages (by 4.8%), transport (by 3.9%) and dwelling (by 1.9%). Decrease was noted only in group of goods and services associated with clothing and footwear (by 5.9%).
- In the Łódzkie Voivodship at the end of 2017, as compared to the previous year, the total herd of cattle decreased, but the number of pigs increased. Despite the decline in the number of herds, there is still an interest in livestock farming. Favorable prices of beef, both in purchasing and at marketplaces, they favored the development of this production direction.

On the agricultural market of the Łódzkie Voivodship, as compared to the previous year, the average procurement prices of wheat, rye, cattle and pig for slaughter as well as poultry and cow's milk increased. Price of potatoes was lower than a year before. Market prices have been similar, where the average price of wheat, rye were higher, edible potatoes were lower. More benefit than last year was the price ratio of pigs buying to rye market prices.

In 2017 agricultural producers from the Łódzkie Voivodship sold in the purchase of less than a year ago cereal grains (fall in both wheat and rye). The volume of procurement of animals for slaughter as well as potatoes was lower than in the previous year.. The amount of concentrated cow's milk increased

- Sold production of industry in 2017 reached the level of 79428,9 million zł (in current prices) and it was by 6.9% higher (in constant prices) than in previous year. In 2017 average paid employment in industry in Łódzkie Voivodship has increased by 2.6% and reached the level of 174.6 thous.

Labour productivity in industry, measured by sold production per one paid employee amounted to 454.9 thous. zł (in current prices) and was by 4.2 % higher (in constant process) than in the previous year.

- In 2017 sold production of construction reached the level of 8004.7 million zł and was by 7.2% higher than a year before. Construction and assembly production realized by construction enterprises of Łódzkie Voivodship was lower than in 2016 but its share in total sold production of construction amounted 45.9%. A increase in labour productivity in construction (to the level of 455,1 thous. zł per one paid employee – in current prices) resulted from a increase of the sold production and lower average employment.
- In residential construction in 2017, the number of dwellings completed was by 5.8% more than a year before. Moreover increase was recorded in the number of dwellings which construction has begun as well as in number of dwellings for which permits have been granted.
- The value of total retail sales in Łódzkie Voivodship was by 8.8% higher than in the previous year. The substantial increase in sales was recorded in entities sealing solid, liquid and gaseous fuels (by 37.5%), furniture, radio, TV and household appliances (by 26.4%) as well as textiles, clothing, footwear (by 17.5%). Wholesale in trade enterprises in 2017 was by 14.3% higher than a year before.
- In 2017 financial results of non-financial enterprises were lower than the ones obtained the year before. The share of enterprises reporting net profit in the total number of surveyed enterprises was lower than in 2016 as well as share of revenues obtained by those enterprises in revenues from total activity of surveyed enterprises. An increase in revenues from total activity was lower than the costs of obtaining them, which resulted in the cost level indicator's reduced. The profitability rate has improved.
- In 2017 a decrease was recorded in total investment outlays of the surveyed enterprises in Łódzkie Voivodship (by 14.1%). Outlays on buildings and structures was lower, but increase was observed in investment purchases. Compared to 2016, the number of newly launched investments decreased, but their cost estimate increased.

Województwo łódzkie na tle kraju

Łódzkie voivodship on the background of the country

Tabela 1. Wybrane dane w 2017 r.
Table 1. Selected data in 2017

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Łódzkie
Liczba ludności na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	123	136
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,02	-2,98
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,04	-0,72
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate on the LFS ^a basis in %	56,4	57,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate on LFS ^a basis in %	53,7	54,7
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate on LFS ^a basis in %	4,9	4,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in zł	4530,47	4103,93
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacana przez ZUS w zł Average monthly retirement pay and pension from the non-agricultural social security system paid by the Social Insurance Institution in zł	2072,44	1927,25
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly retirement pay and pension of farmers in zł	1200,00	1187,40
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100) Price index of consumer goods and services (previous year=100)	102,0	102,1
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt. Cattle ^b per 100 ha of agricultural land in pcs	42,0	45,8
Obsada trzody chlewnej ^b na 100 ha użytków rolnych w szt. Pigs ^b per 100 ha of agricultural land in pcs	77,6	105,7
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per 1 employee in industry in zł	510575	454938
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per 1 employee in construction in zł	494193	455069

a Przeciętne w roku. b Stan w czerwcu.
a Annual averages. b As of June.

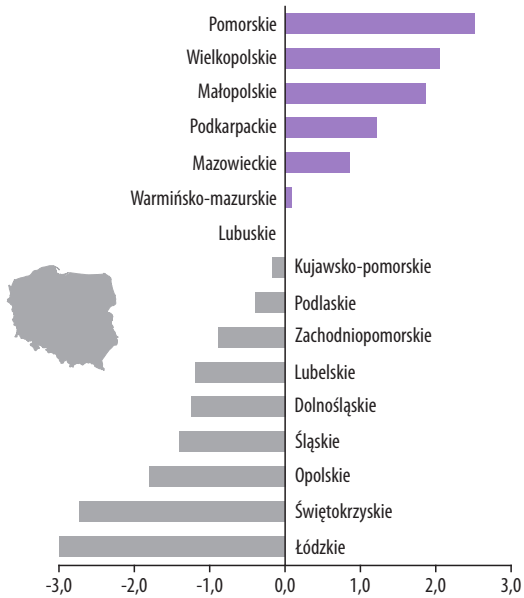
Tabela 1. Wybrane dane w 2017 r. (dok.)
Table 1. Selected data in 2017 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Łódzkie
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	4,6	3,0
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Entities of the national economy in the REGON register (as of 31 XII): per 10 thous. population</i>	1121	993
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with foreign capital participation (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	24	14
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % <i>Share of the number of profitable enterprises in the total number of surveyed entities in%</i>	81,0	78,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicators in non-financial enterprises in %</i>	94,8	94,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni=100, ceny bieżące) w % <i>Indices of investment outlays in enterprises (previous year=100, current prices) in %</i>	104,4	85,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2015 r. w zł <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2015 in zł</i>	46792	43772

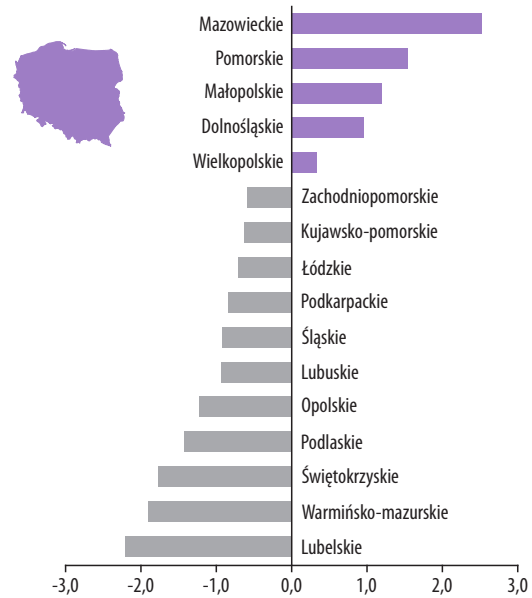
Województwo łódzkie na tle pozostałych województw

Łódzkie voivodship on the background of the other voivodships

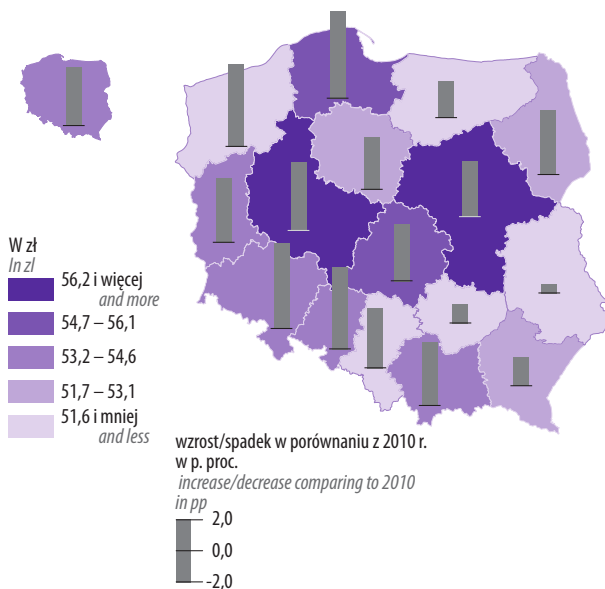
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 1. Natural increase per 1000 population

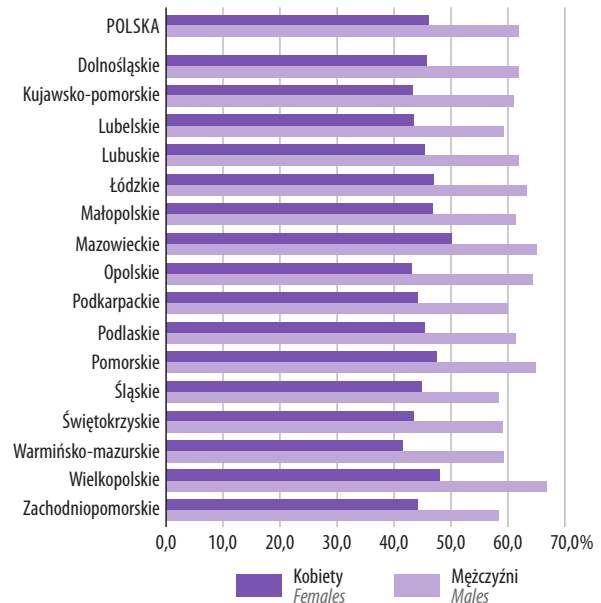
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

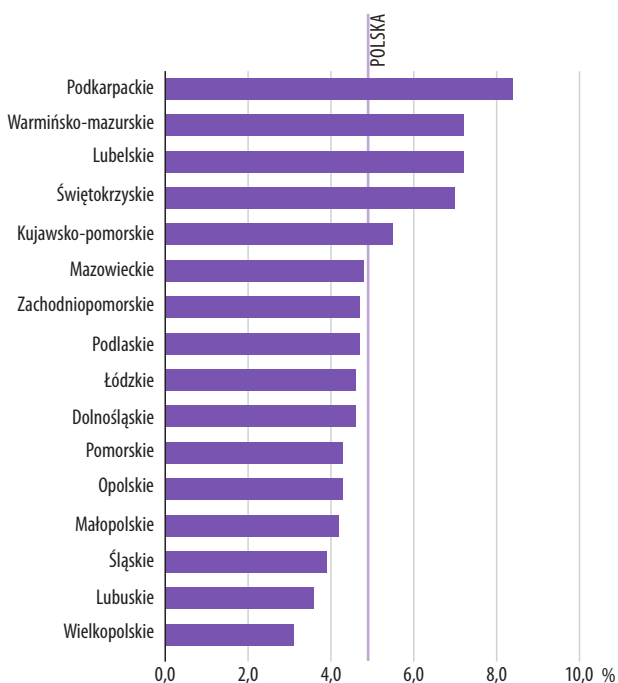
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2017 r.
Chart 3. Employment rate according to BAEL^a in 2017

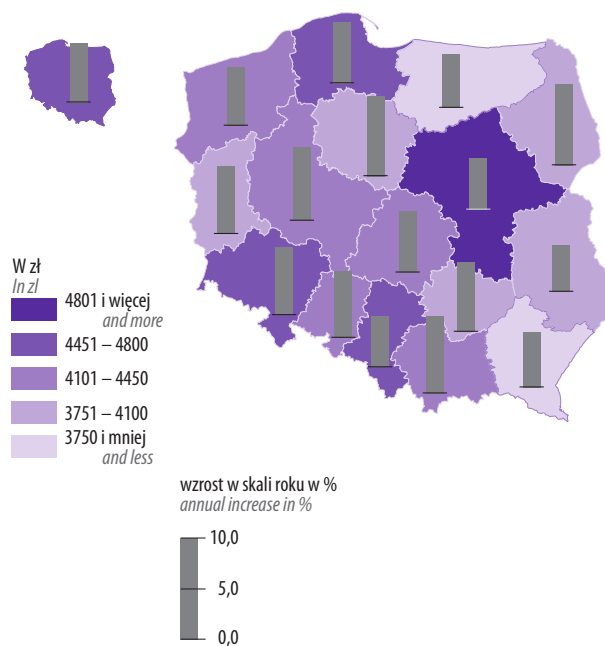
^a Przeciętny w roku. / a Annual averages.

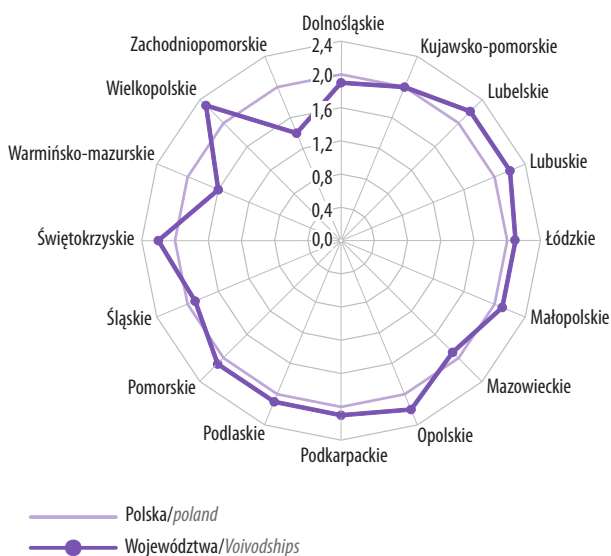
Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2017
 Chart 4. Unemployment rate according to BAEL^a in 2017

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.
 Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in 2017

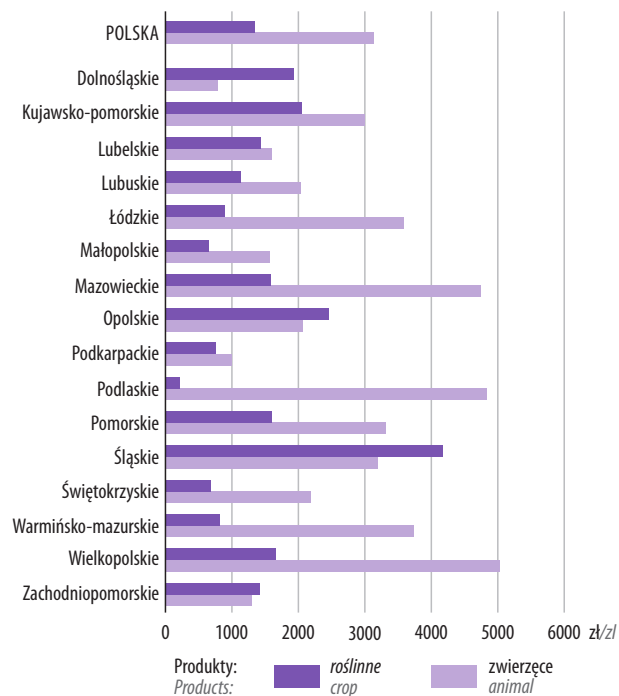

Wykres 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.
 Chart 6. Decrease of prices of consumer goods and services in 2017

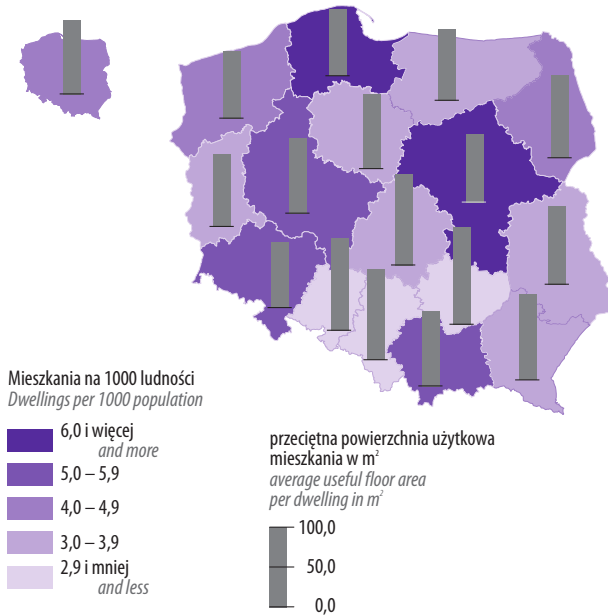

a Przeciętna w roku.
 a Annual averages.

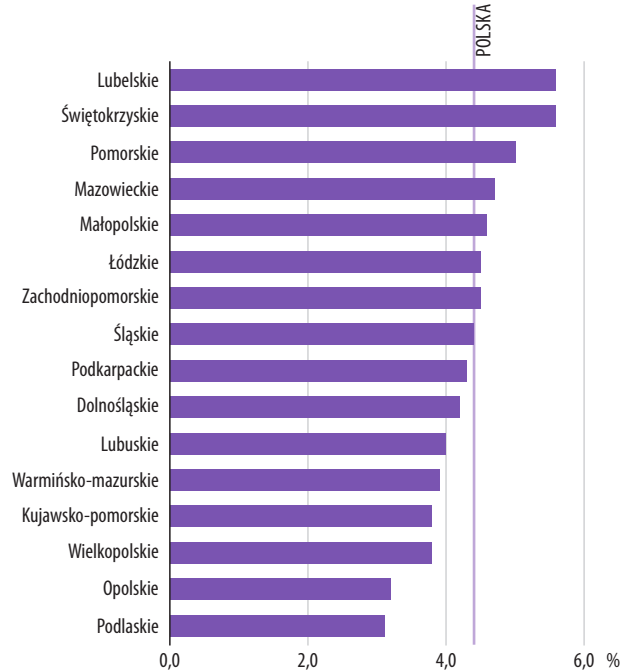
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.
 Chart 7. Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2017

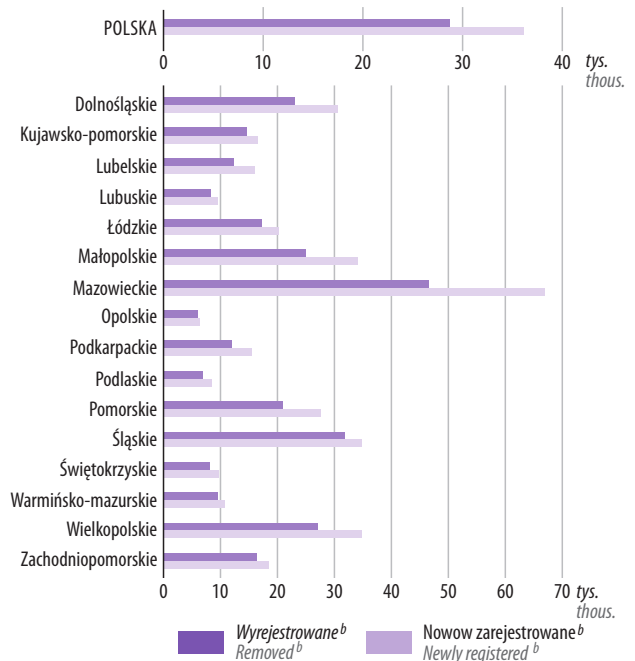
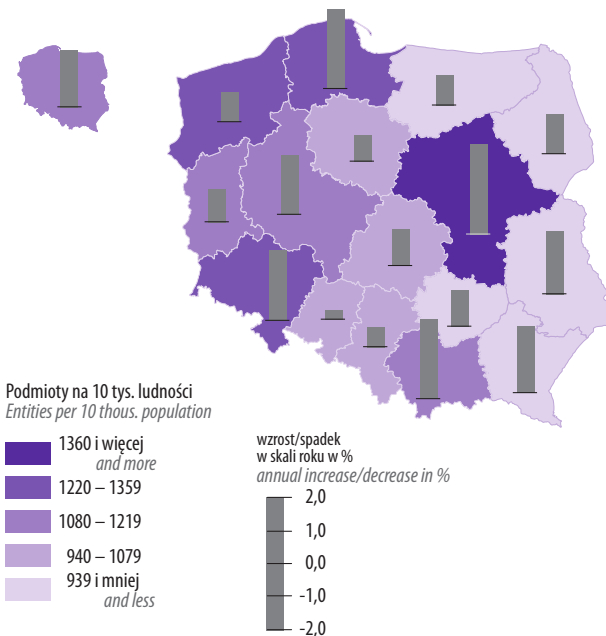
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2017
Chart 8. Dwellings completed in 2017

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2017 r.
Chart 9. Turnover profitability net rate in enterprises in 2017

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON w 2017 r.
Stan w dniu 31 XII
Chart 10. Entities of the national economy^a in the regon register in 2017
As of 31 XII

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. b W ciągu roku.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. In division by voivodships – excluding entities for which the information on the head office/place of residence not occur in the REGON register. b During a year.

Podział i powierzchnia województwa łódzkiego

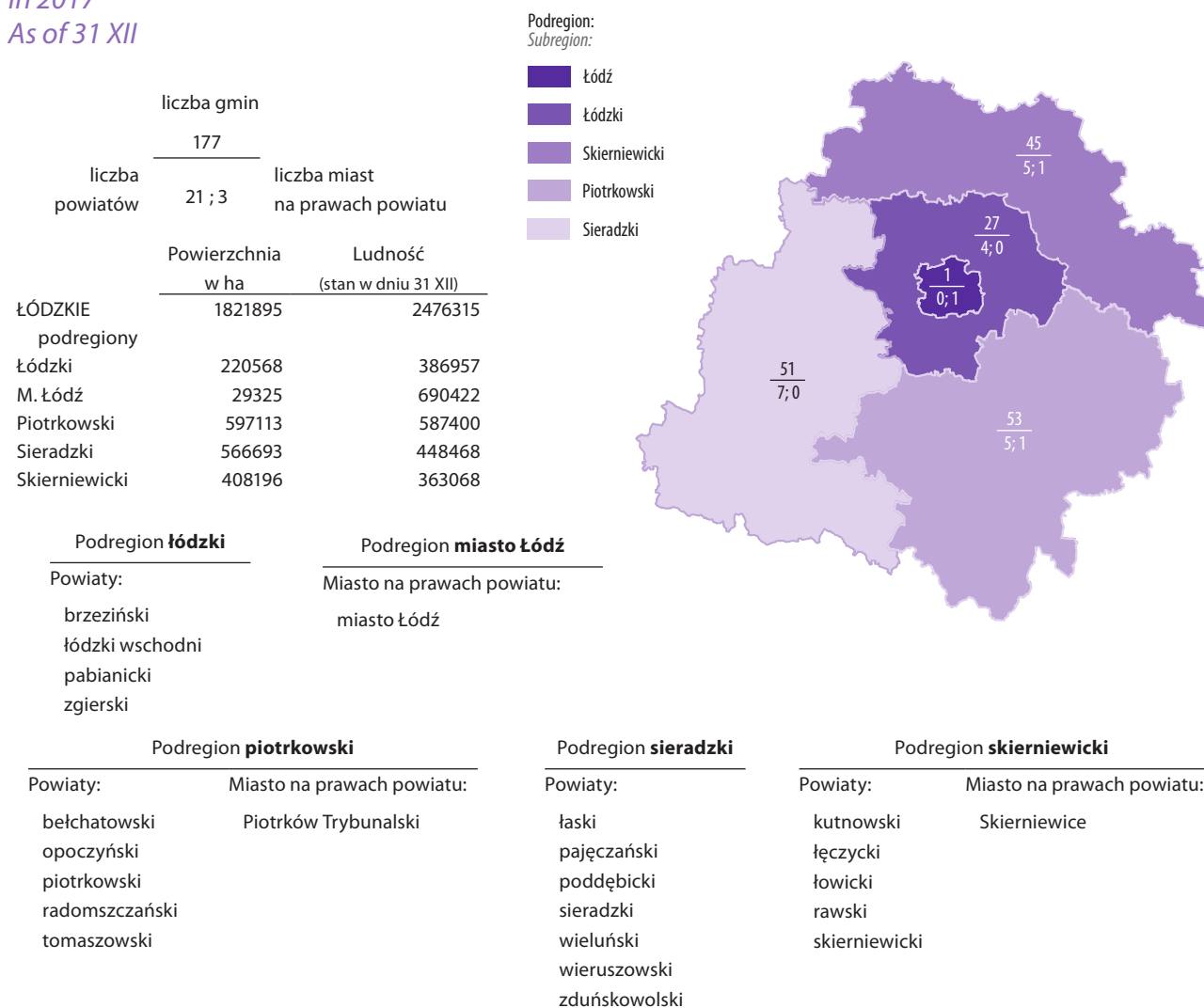
Division and area of łódzkie voivodship

Podział województwa łódzkiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)¹ w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Division of łódzkie voivodship by Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)¹ in 2017

As of 31 XII

Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. województwo łódzkie zajmowało powierzchnię 18219 km² (1821895 ha), co stanowi 5,8% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 2476,3 tys. ludności, tj. 6,4% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 136 osób (piąta lokata w kraju). W miastach mieszkało 62,7% ludności województwa.

¹NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

Ludność

Population

W 2017 r. w województwie łódzkim, obserwowany z roku na rok systematyczny spadek liczby ludności nie zatrzymał się. Pomimo wzrostu liczby urodzeń, kolejny rok z rzędu odnotowano ujemny przyrost naturalny. Ponadto, utrzymał się ujemny bilans migracyjny, chociaż saldo migracji zagranicznych drugi raz z rzędu przyjęło wartość dodatnią.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. liczba ludności województwa łódzkiego wyniosła 2476,3 tys. osób i zmniejszyła się w porównaniu z zanotowaną przed rokiem o 9,0 tys. osób, tj. o 0,4%, natomiast w stosunku do 2010 r. – o 66,1 tys. osób, tj. o 2,6 %. Mieszkańcy województwa stanowili 6,4% ogółu ludności Polski (wobec 6,5% w 2016 r.). Pod względem wielkości populacji łódzkie, niezmiennie od wielu lat, plasuje się na 6 miejscu w kraju – po: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim i dolnośląskim.

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2017 r., ukształtowała się na poziomie z roku poprzedniego i wyniosła 136 (wobec 140 w 2010 r.). W Polsce, od roku 2010 średnia gęstość zaludnienia utrzymuje się na poziomie 123 osób na 1 km². Podobnie jak w poprzednich latach, w 2017 r. wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa łódzkiego. Najwyższe wartości zanotowano w miastach na prawach powiatu: Łodzi (2354), Skierniewicach (1396) oraz Piotrkowie Trybunalskim (1105), natomiast najniższe w powiatach poddębickim (47) i skierniewickim (51).

Struktura ludności według płci w województwie łódzkim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Podobnie jak przeciętnie w kraju, przeważają kobiety, które w końcu 2017 r. stanowiły 52,4% ogólnej liczby mieszkańców województwa (w Polsce, od 2010 r. odsetek kobiet wynosi 51,6%). Współczynnik feminizacji (tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w łódzkim ukształtował się na poziomie 110 (w Polsce – 107), przy czym w miastach wyniósł 115, a na wsi 102 (w Polsce – odpowiednio 111 oraz 101).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie. Wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

Informacje o liczbie i strukturze ludności opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. - według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population based on balances

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII) <i>Population (as of 31 XII)</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	38529,9	38437,2	38433,0	38433,6
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	123	123	123	123
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	19876,7	19839,2	19839,8	19840,4
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach <i>Urban areas: in thousands</i>	23429,1	23166,4	23129,5	23109,3
w % <i>in %</i>	60,8	60,3	60,2	60,1
Wieś: w tysiącach <i>Rural areas: in thousands</i>	15100,8	15270,8	15303,5	15324,3
w % <i>in %</i>	39,2	39,7	39,8	39,9
ŁÓDZKIE				
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII) <i>Population (as of 31 XII)</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	2542,4	2493,6	2485,3	2476,3
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	140	137	136	136
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1330,3	1305,5	1301,0	1296,4
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	110	110	110	110
Miasta: w tysiącach <i>Urban areas: in thousands</i>	1625,2	1572,9	1563,6	1553,4
w % <i>in %</i>	63,9	63,1	62,9	62,7
Wieś: w tysiącach <i>Rural areas: in thousands</i>	917,3	920,7	921,7	922,9
w % <i>in %</i>	36,1	36,9	37,1	37,3

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
 Table 2. Population based on balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
ŁÓDŹ				
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII) Population (as of 31 XII)				
w tysiącach in thousands	730,6	701,0	696,5	690,4
na 1 km ² per 1 km ²	2492	2390	2375	2354
w tym kobiety: of which females:				
w tysiącach in thousands	398,3	382,0	379,4	375,8
na 100 mężczyzn per 100 males	120	120	120	119

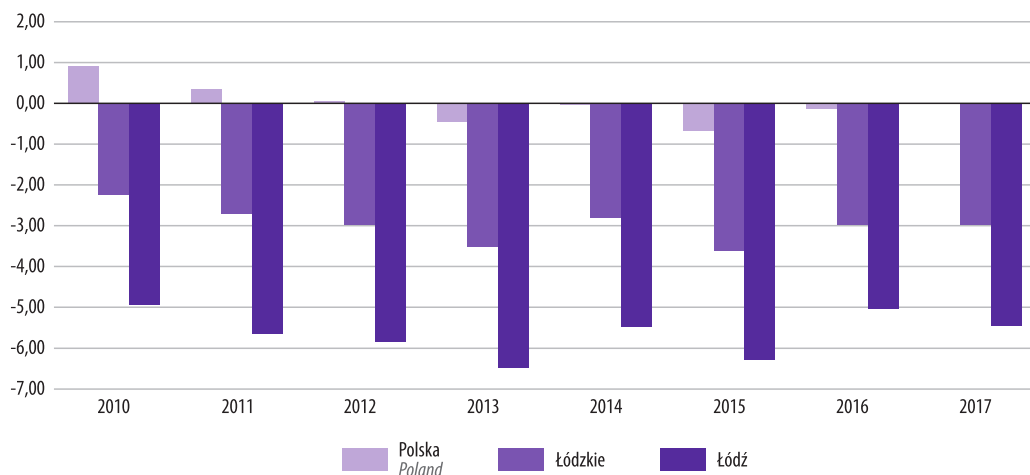
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zamieszkującej dany obszar (według stanu w dniu 30 VI).

Według danych bilansowych w województwie łódzkim w 2017 r. zarejestrowano 23782 urodzenia żywe, tj. o 988 więcej niż przed rokiem, ale o 1744 mniej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,59‰ i był wyższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (9,16‰), ale niższy niż w 2010 r. (10,02‰). Omawiany wskaźnik przyjął tradycyjnie wyższe wartości na wsi – 10,24‰, wobec 9,20‰ w mieście.

W 2017 r. w województwie łódzkim zmarły 31172 osoby, tj. o 959 osób więcej niż przed rokiem i o 49 mniej niż w 2010 r. Ogólny współczynnik zgonów był nadal najwyższy spośród województw i wyniósł 12,57‰, podczas gdy rok wcześniej – 12,14‰, a w 2010 r. – 12,26‰. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,63‰ wobec 3,77‰ w 2016 r. i 3,96‰ w 2010 r.

Wykres 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności

Chart 11. Natural increase per 1000 population

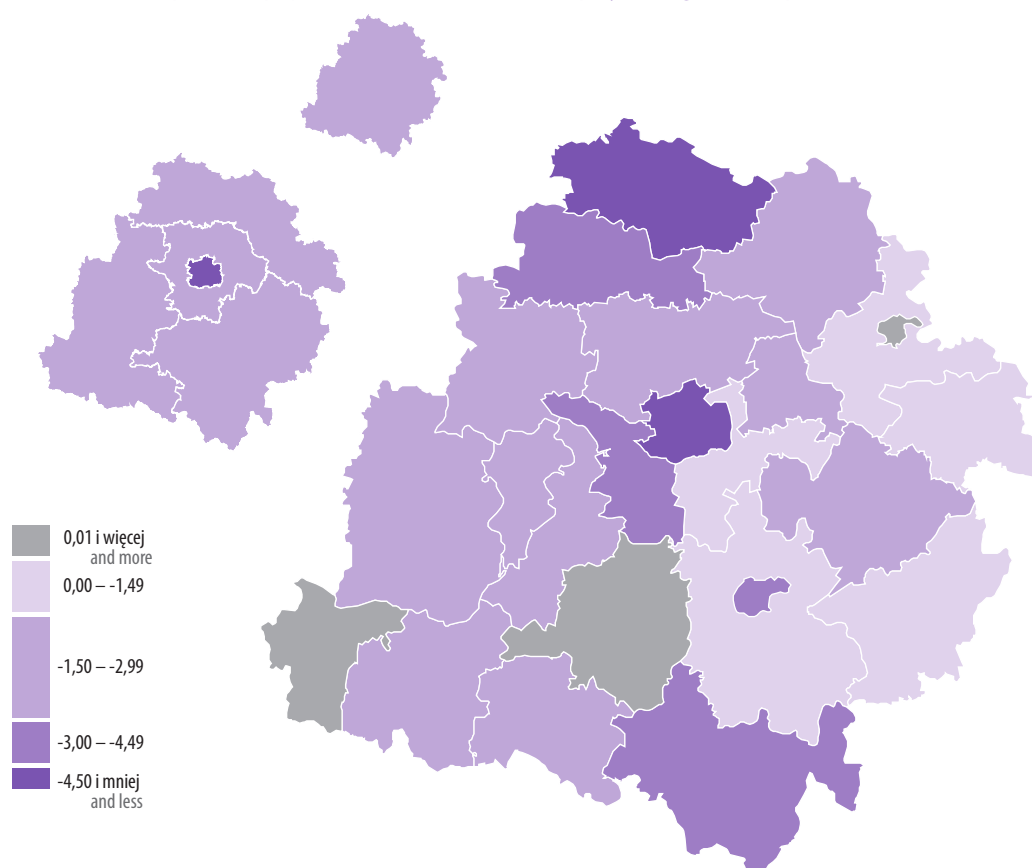

Kolejny rok z rzędu, w wyniku przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń, przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń i liczbą zgonów) był ujemny. Jednak w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów zanotowanych w województwie łódzkim nieznacznie się zmniejszyła, do poziomu minus 7390, podczas gdy rok wcześniej wyniosła minus 7419, a w roku 2010 – minus 5695.

W końcu 2017 r., podobnie jak w 2016 r., w przeliczeniu na 1000 ludności, przyrost naturalny osiągnął wartość minus 2,98‰. Oznacza to, że na każde 100 tys. mieszkańców województwa ubyło 298 osób. W całym okresie analizy współczynnik ten przyjmował wartości najniższe w kraju. Dla Polski omawiany współczynnik w 2017 r. osiągnął również ujemną wartość i wyniósł minus 0,02‰ (wobec minus 0,15‰ w 2016 r.).

Wykres 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 12. Natural increase per 1000 population in Łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2017

W ostatnim roku analizy w województwie łódzkim ujemny współczynnik przyrostu naturalnego odnotowano zarówno w miastach, jak i na wsi, jednak w miastach był on zdecydowanie niższy i wyniósł minus 3,62‰ wobec minus 1,90‰ na wsi. W skali całego kraju przyrost naturalny w miastach, w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 0,48‰, natomiast na wsi przyjął wartość dodatnią i wyniósł 0,68‰.

Na koniec 2017 r. współczynnik przyrostu naturalnego przyjął dodatnie wartości w trzech powiatach województwa łódzkiego: bełchatowskim – 1,76‰ (wobec 0,92‰ w 2016 r.), w Skierniewicach – 1,22‰ (wobec 0,64‰ w 2016 r.) oraz wierzuszkowskim – 0,02‰ (wobec minus 0,76‰ w 2016 r.). W pozostałych powiatach odnotowano ujemne wartości wskaźnika, najniższą – w Łodzi (minus 5,45‰ wobec minus 5,04‰ w 2016 r.).

Tabela 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
 Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie Specification	2010	2015 ^a	2016	2017
POLSKA POLAND				
Małżeństwa Marriages	5,93	4,91	5,03	5,01
Urodzenia żywe Live births	10,73	9,60	9,95	10,46
Zgony Deaths	9,83	10,27	10,10	10,48
w tym niemowląt ^b of which infants ^b	4,98	4,00	3,98	3,99
Przyrost naturalny ^c Natural increase ^c	0,90	-0,67	-0,15	-0,02
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych Internal and international net migration				
na pobyt stały for permanent residence	-0,05	-0,41	0,04	0,04
w tym zagranicznych of which international	-0,05	-0,41	0,04	0,04
ŁÓDZKIE				
Małżeństwa Marriages	5,70	4,59	4,71	4,65
Urodzenia żywe Live births	10,02	8,85	9,16	9,59
Zgony Deaths	12,26	12,46	12,14	12,57
w tym niemowląt ^b of which infants ^b	3,96	4,79	3,77	4,63
Przyrost naturalny ^c Natural increase ^c	-2,24	-3,61	-2,98	-2,98
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych Internal and international net migration				
na pobyt stały for permanent residence	-0,70	-0,83	-0,57	-0,72
w tym zagranicznych of which international	-0,01	-0,14	0,11	0,07
ŁÓDŹ				
Małżeństwa Marriages	5,11	4,24	4,51	4,59
Urodzenia żywe Live births	8,93	8,21	8,79	9,04
Zgony Deaths	13,87	14,49	13,83	14,49
w tym niemowląt ^b of which infants ^b	3,21	6,24	3,91	4,30
Przyrost naturalny ^c Natural increase ^c	-4,94	-6,28	-5,04	-5,45
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych Internal and international net migration				
na pobyt stały for permanent residence	-2,28	-1,38	-1,19	-1,78
w tym zagranicznych of which international	-0,14	-0,30	0,00	-0,07

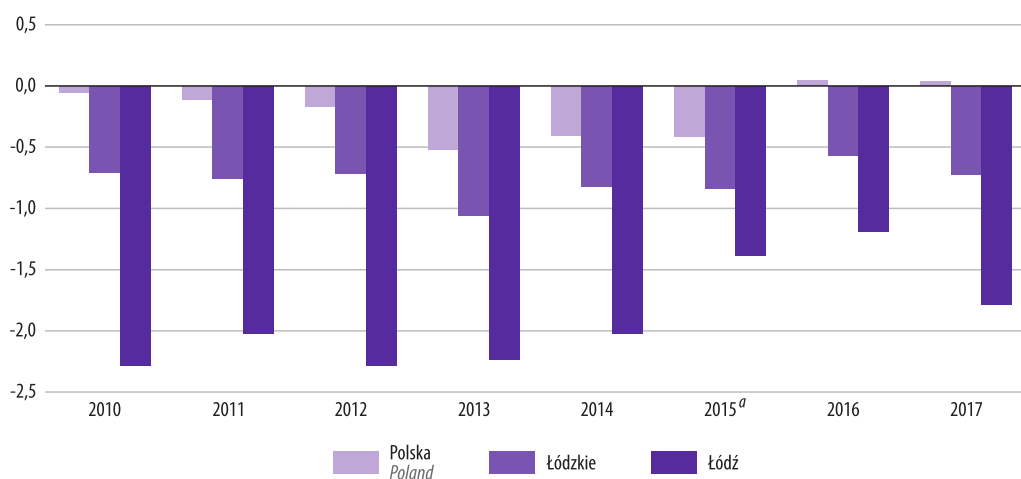
a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. b Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

a In case of international migration – data concern 2014. b Children below the age of 1. Per 1000 live births. c The difference between the number of live births and deaths in a given period.

W łódzkich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2017 r. zarejestrowano 11542 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 170 mniej niż przed rokiem oraz o 2971 mniej niż w 2010 r. Spadek liczby zawartych małżeństw zanotowano po raz pierwszy po trwającym trzy lata okresie wzrostu. Współczynnik małżeństw, w omawianym okresie, wyniósł 4,65‰ (wobec 4,71‰ w 2016 r. i 5,70‰ w 2010 r.). Liczba nowo zawartych małżeństw w województwie łódzkim w przeliczeniu na 1000 ludności była najniższa w kraju. Dla Polski omawiany współczynnik wyniósł 5,01‰.

W 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych w tym czasie na pobyt stały (w 2017 r. – o 1789, a w 2010 r. – o 1780).

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 13. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

^a W przypadku migracji zagranicznych - dane dotyczą 2014 r.

^a In case of the international migration - data for 2014 r.

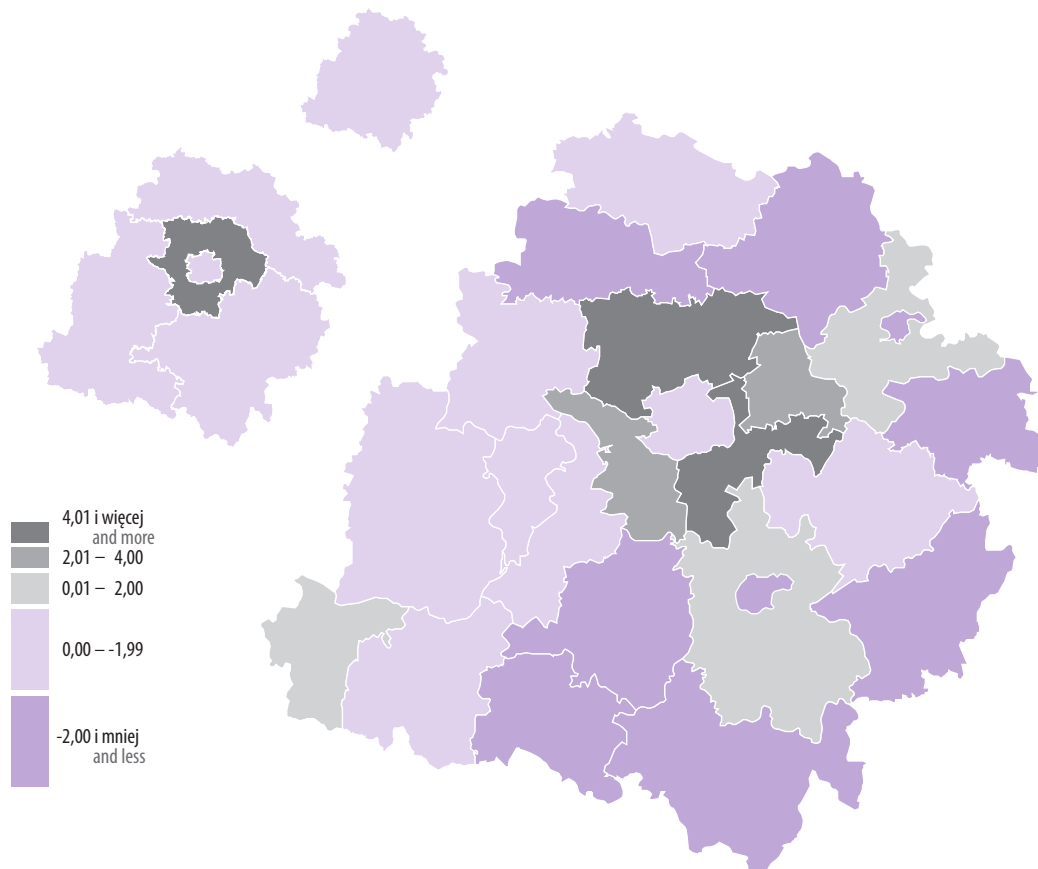
W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2017 r. przyjęło wartość minus 0,72‰ (wobec minus 0,57‰ w 2016 r. oraz minus 0,70‰ w 2010 r.).

W przypadku Łodzi we wszystkich analizowanych latach wskaźnik ten był na znacząco niższym poziomie – w 2017 r. minus 1,78‰ wobec minus 2,13‰ w 2010 r. Natomiast w skali Polski saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnęło wartość dodatnią tj. 0,04‰, tj. tyle samo co w 2016 r., podczas gdy w 2010 r. ukształtował się na poziomie minus 0,05‰.

W 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, liczba imigrantów w województwie łódzkim przewyższała liczbę emigrantów (w 2017 r. o 172 osób, zaś w 2016 r. o 278 osób). W łódzkim, liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 376 i w odniesieniu do 2010 r. była niższa o 180 osób.

Wykres 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 14. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Łódzkie by subregions and powiats in 2017

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie łódzkim według powiatów w 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, przyjęło wartości dodatnie w ośmiu powiatach. W przeliczeniu na 1000 ludności najwyższe wartości współczynnika migracji stałej odnotowano w powiatach: łódzkim wschodnim – 5,26‰ (wobec 6,88‰ w 2016 r.), zgierskim – 4,78‰ (wobec 3,86‰ w 2016 r.), pabianickim 3,59‰ (wobec 2,60‰ w 2016 r.) oraz brzezińskim – 2,14‰ (wobec 1,81‰ w 2016 r.).

Dane prezentujące ludność w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie łódzkim” – publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych i bazie Demografia.

Rynek pracy

Labour market

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2017 r. w województwie łódzkim zaobserwowano większy niż przed rokiem wzrost przeciętnego zatrudnienia. Wzrost liczby pracujących dotyczył większości z obserwowanych sekcji.

Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 343,1 tys. osób i była o 5,0% wyższa niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 1,3% w 2016 roku). W skali kraju także odnotowano wzrost zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego – o 4,5% (wobec wzrostu o 2,8% w 2016 r.).

Tabela 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw^a
Table 4. Average paid employment in the enterprise sector^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
				w tysiącach <i>in thousands</i>	2010=100	2016=100
Polska <i>Poland</i>	5260,9	5601,6	5760,2	6017,1	114,4	104,5
Łódzkie	310,5	322,5	326,7	343,1	110,5	105,0
Łódź	116,1	116,8	120,0	127,8	110,1	106,5

^a Dane do roku 2011 nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.
^a Until 2011 data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network

W roku 2017, podobnie jak w latach poprzednich, najwyższy poziom przeciętnego zatrudnienia w województwie łódzkim odnotowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (148,5 tys. osób) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (64,4 tys.). Ich łączny udział stanowił 62,1% ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Sekcje o relatywnie niskim poziomie zatrudnienia to zakwaterowanie i gastronomia (4,8 tys. osób) oraz informacja i komunikacja (5,0 tys.).

Wykres 15. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
 Chart 15. *Indices of average paid employment in the enterprise sector*

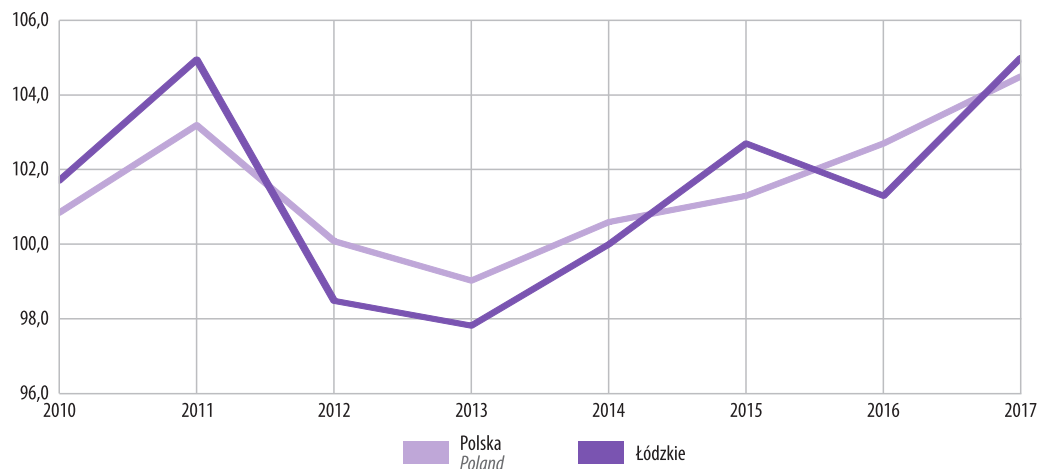

Tabela 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim
 Table 5. *Average monthly paid employment in the enterprise sector in Łódź voivodeship*

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w tys. in thous.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	102,7	103,4	101,3	101,3	103,7	103,6	104,5	105,0	343,1
w tym: of which:									
Przemysł Industry	102,0	102,1	100,4	100,7	102,2	101,9	102,3	102,6	174,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	103,1	103,2	101,1	101,3	102,9	102,6	102,8	103,2	148,5
Budownictwo Construction	96,4	96,3	93,9	94,2	97,0	97,1	98,5	98,3	17,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106,7	107,8	105,8	105,8	108,1	107,9	107,6	107,9	64,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	101,4	101,1	101,2	101,3	108,8	109,4	113,6	114,4	23,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	80,6	82,4	87,2	89,3	106,4	105,1	104,7	104,2	4,8
Informacja i komunikacja Information and communication	131,6	124,0	90,8	87,0	74,0	70,3	82,0	83,8	5,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	95,8	95,9	95,2	95,5	106,7	106,4	106,7	107,1	6,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities ^Δ	105,9	112,9	110,5	108,6	108,7	109,1	109,0	112,1	30,9

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

W końcu 2017 r. sytuacja na rynku pracy w województwie łódzkim była zdecydowanie korzystniejsza od obserwowanej w latach wcześniejszych. W ujęciu rocznym utrzymał się korzystny bilans bezrobotnych – więcej osób wyrejestrowano niż zarejestrowano. Stopa bezrobocia rejestrowanego systematycznie malała w stosunku do notowanej rok wcześniej, osiągając na koniec roku najniższą od kilku lat wartość – 6,8%.

Tabela 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII
Table 6. Registered unemployed persons and unemployment rate
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	8,2*	6,6
ŁÓDZKIE				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	131,6	109,5	91,0	72,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	197,5	152,6	140,0	123,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	194,0	169,2	158,4	141,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	98	33	23	13
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,2	10,3	8,5*	6,8
ŁÓDŹ				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	33,7	32,4	26,9	21,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	50,7	35,6	34,0	30,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	49,0	39,7	39,5	35,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	61	27	16	9
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	10,0	9,5	7,9	6,4

a W ciągu roku.
a During a year.

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego wyniosła 72,7 tys. osób i była niższa od notowanej przed rokiem o 18,4 tys. osób, tj. o 20,2%, natomiast w stosunku do 2010 r. – o 59,0 tys. osób, tj. o 44,8%. Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, po kilkuletnim okresie wzrostu, obserwowany jest od 2014 r.

Podobne zmiany obserwowano w skali kraju – na koniec 2017 r. liczba bezrobotnych była o 19,0% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 14,6% w 2016 r.). W stosunku do 2010 r. zbiorowość bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w całym kraju zmniejszyła się o 44,7%.

W województwie łódzkim w końcu 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, najwyższy w powiecie opoczyńskim (o 29,5%), brzezińskim (o 27,8%), sieradzkim (o 25,8%) oraz łęczyckim (o 24,8%).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2017, poz. 1065).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

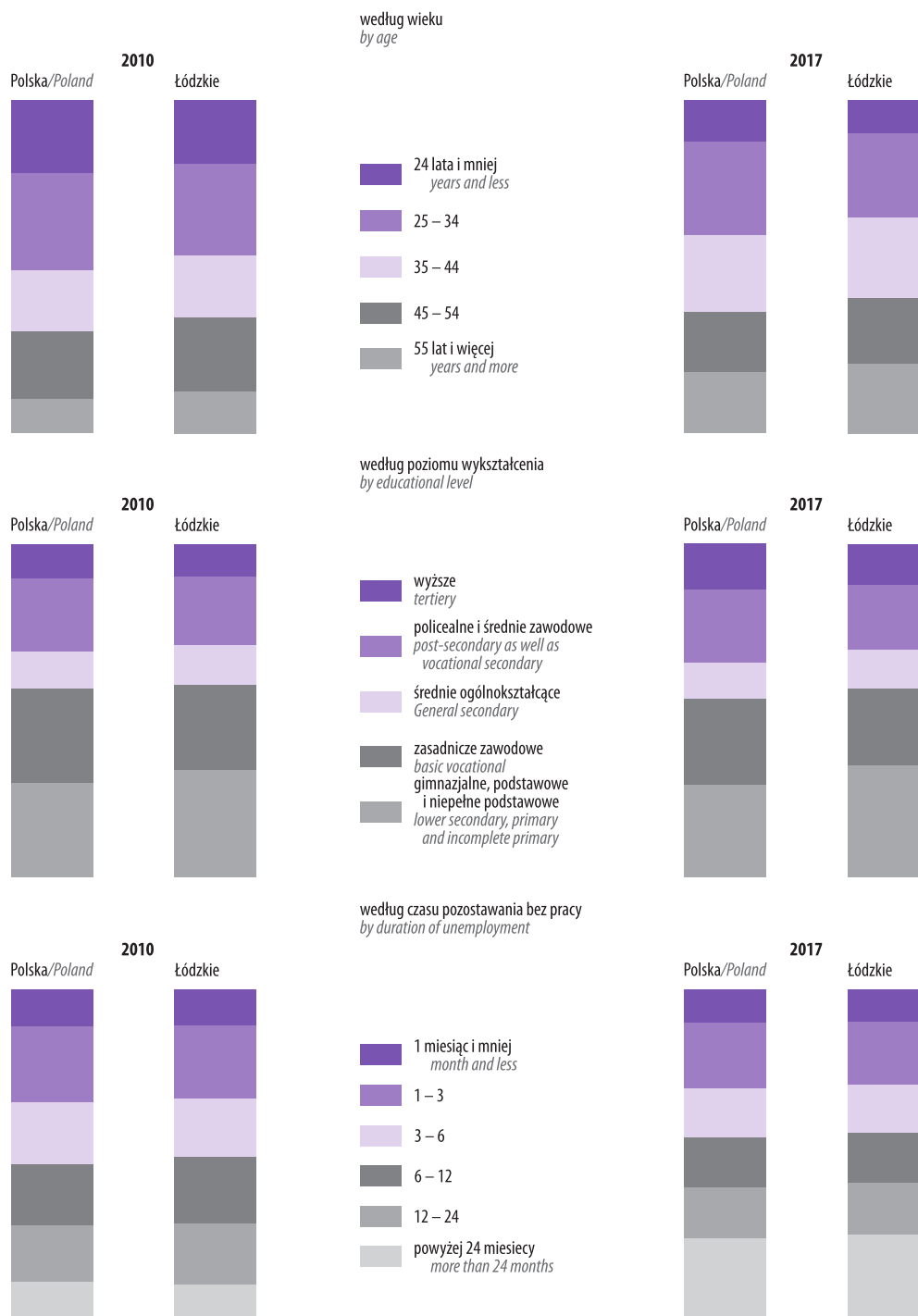
W omawianym okresie 85,9% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2016 r. – 86,5%), 90,0% ogółu stanowiły osoby wcześniej pracujące (w 2016 r. – 89,3%), a 33,1% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 33,3%).

Struktura bezrobotnych według płci w województwie łódzkim w końcu grudnia 2017 r. nie zmieniła się w stosunku do 2016 r. Podobnie jak w kraju, przeważały kobiety, które stanowiły 51,8% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (w Polsce – 55,1%). Zarówno w województwie, jak i w całym kraju, liczba bezrobotnych kobiet była niższa niż rok wcześniej (odpowiednio o 18,4% i 16,4%). Liczebność populacji bezrobotnych mężczyzn również zmniejszyła się w skali roku – w województwie o 22,0%, natomiast w Polsce o 21,9%.

Bezrobocie, podobnie jak w kraju, dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych nadal stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (18,2 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się, w porównaniu z rokiem poprzednim, o 0,2 p. proc., do 25,1%. W skali roku najbardziej zwiększył się odsetek osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata (o 1,3 p. proc., tj. do 24,4%), natomiast w największym stopniu zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku do 24 lat (o 1,2 p. proc., tj. do 10,0%).

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie kwalifikacji. W końcu 2017 r. dwie najliczniejsze grupy wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 33,4% oraz 23,2% ogółu bezrobotnych). Udział pierwszej z wymienionych grup utrzymał się na poziomie z 2016 r., natomiast odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zmniejszył się o 0,6 p. proc. Niekorzystne zmiany odnotowano, kolejny rok z rzędu, w populacji osób z wykształceniem wyższym. Mimo zmniejszenia się tej grupy o 15,9%, jej odsetek wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,6 p. proc.

Wykres 16. Struktura bezrobotnych
 Stan w dniu 31 XII
 Chart 16. Structure of registered unemployed persons
 As of 31 XII

W województwie łódzkim w końcu grudnia 2017 r., trzeci rok z rzędu, liczba bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, była niższa niż rok wcześniej. Podobną sytuację zaobserwowano w skali całego kraju. Najgłębszy spadek w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy oraz od 6 do 12 miesięcy (odpowiednio o 26,5% oraz o 25,1%). Udział pierwszej z wymienionych grup zmniejszył się w ujęciu rocznym o 1,4 p. proc., a odsetek osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy był niższy o 1,0 p. proc. W skali roku najbardziej (o 1,2 p. proc.) zwiększył się udział osób pozostających bez pracy mniej niż trzy miesiące, choć ich liczba zmniejszyła się 16,6%.

Największe trudności ze znalezieniem pracy nadal miały osoby z krótkim stażem pracy – 1-5 lat. Choć ich liczba zmniejszyła się w stosunku do roku 2016 o 17,3%, to udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych najbardziej zwiększył się (o 0,8 p. proc., do poziomu 22,7%). W porównaniu z rokiem poprzednim największy spadek udziału odnotowano natomiast wśród osób ze stażem pracy 20 – 30 lat (o 0,9 p. proc. do 11,1%).

Tabela 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie łódzkim
Table 7. Registered unemployed persons and unemployment rate in Łódzkie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): Registered unemployed persons (end of the period):								
w tys. osób in thous. persons	112,9	99,0	92,6	91,0	90,6	79,3	76,6	72,7
analogiczny okres roku poprzedniego =100 corresponding period of previous year =100	86,1	84,0	84,7	83,1	80,2	80,2	82,7	79,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ) Newly registered unemployed persons (inflow)								
w tys. osób in thous. persons	39,6	30,9	33,2	36,3	33,6	27,1	31,5	31,4
analogiczny okres roku poprzedniego =100 corresponding period of previous year =100	94,9	95,9	89,5	87,2	85,0	87,6	94,9	86,4
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ) Persons removed from unemploymentrolls (outflow)								
w tys. osób in thous. persons	36,2	44,8	39,6	37,8	34,1	38,3	34,2	35,3
analogiczny okres roku poprzedniego =100 corresponding period of previous year =100	98,5	98,6	86,8	91,3	94,2	85,5	86,5	93,2
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tys. osób Fluctuation of unemployment (inflow-outflow) in thous. person	3,4	-13,9	-6,4	-1,5	-0,5	-11,2	-2,8	-3,9
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % Unemployment rate (end of the period) in %	10,5	9,3	8,7	8,5	8,4	7,4	7,1	6,8

W województwie łódzkim, w końcu grudnia 2017 r., osoby bezrobotne posiadające status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stanowiły 85,2% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 86,3%). Liczba bezrobotnych w większości wydzielonych kategorii w skali roku zmniejszyła się. Najgłębszy spadek dotyczył osób do 25 roku życia (o 29,0%), których udział zmniejszył się o 1,2 p. proc., do 10,0%. Najliczniejszą grupę będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili długotrwale bezrobotni – jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., zmniejszył się o 1,6 p. proc., do poziomu 55,8%. Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 2,6 p. proc., do 17,6%).

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali województwa, jak i kraju, w kolejnych miesiącach 2017 r. była niższa niż rok wcześniej. W województwie łódzkim, w końcu 2017 r., stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 6,8% i była o 1,7 p. proc. niższa niż w 2016 r. oraz o 5,4 p. proc. niższa w stosunku do zanotowanej w roku 2010 (w którym wyniosła 12,2%).

W końcu grudnia wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 6,6% i był niższy o 1,6 p. proc. od obserwowanego przed rokiem i o 5,8 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. (wyniósł wtedy 12,4%).

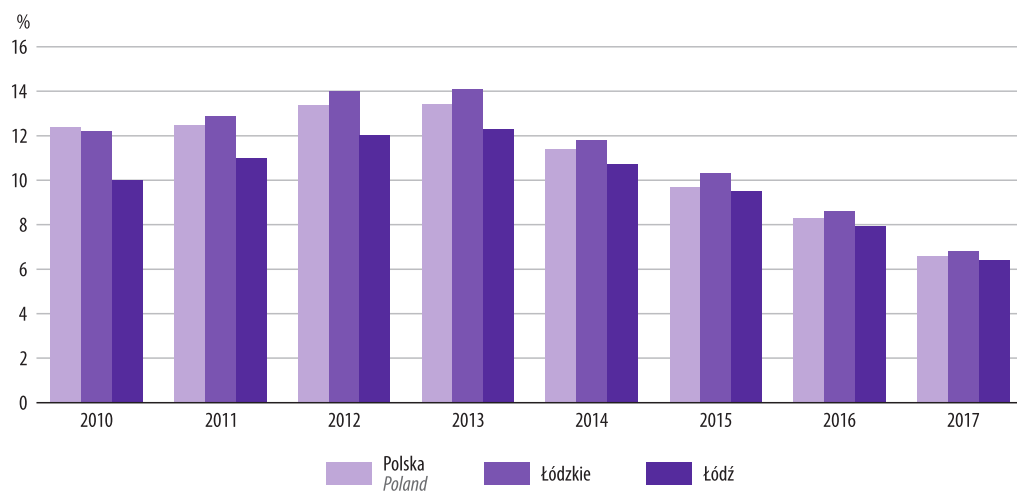
Spadek stopy bezrobocia w skali roku, podobnie jak w 2016 r., odnotowano we wszystkich powiatach. Najgłębszy w powiecie brzezińskim (o 2,8 p. proc.), kutnowskim, łęczyckim i opoczyńskim (po 2,5 p. proc.) oraz zduńskowolskim i zgierskim (po 2,3 p. proc.), zaś najniższy w pączęzańskim (o 0,6 p. proc.), skierniewickim (o 0,7 p. proc.), wieruszowskim (o 1,0 p. proc.), łódzkim wschodnim (o 1,1 p. proc.), rawskim (o 1,2 p. proc.) oraz tomaszowskim (o 1,4 p. proc.).

Wykres 17. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

Chart 17. Registered unemployment rate

As of 31 XII

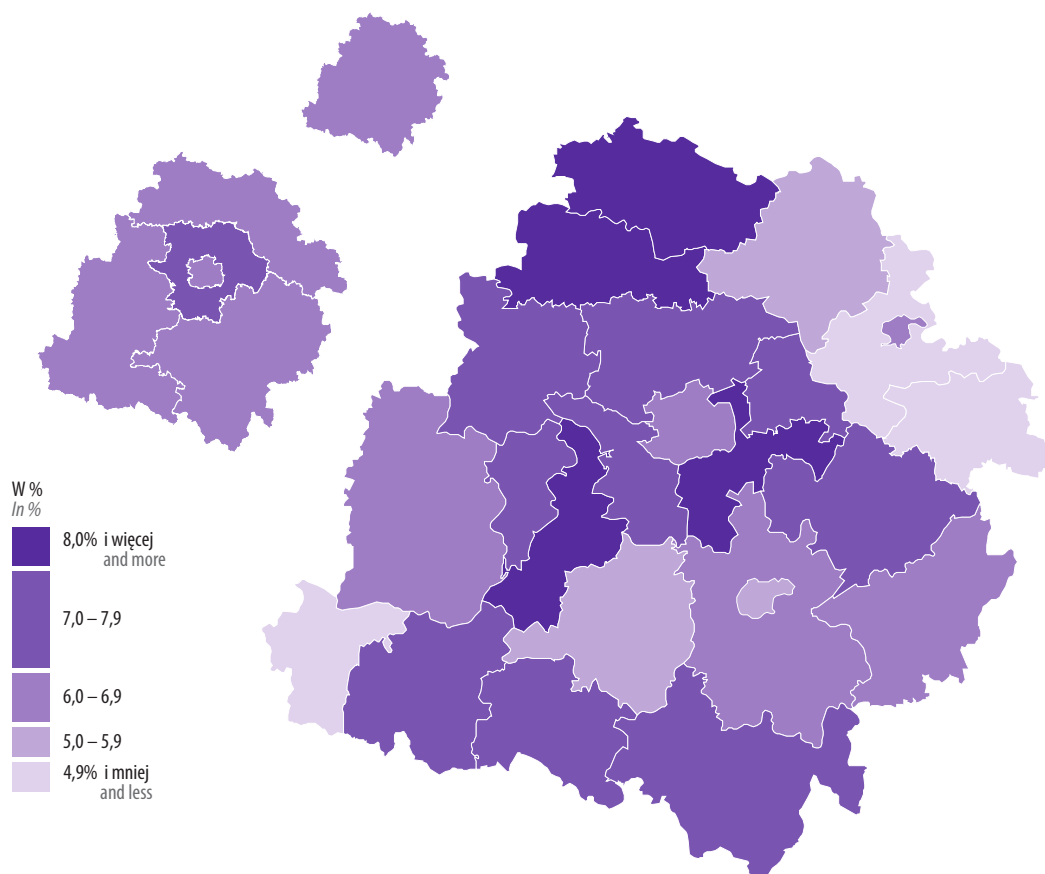

Terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie łódzkim, które przez kilka lat utrzymywało się na zbliżonym poziomie, od 2014 r. systematycznie maleje. Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika odnotowana w województwie łódzkim w końcu grudnia 2017 r. wyniosła 5,1 p. proc. (wobec 6,9 p. proc. w 2016 r.). Rozpiętość ta została wyznaczona przez stopę bezrobocia w powiecie kutnowskim i łaskim (po 9,4%) oraz rawskim i skierniewickim (po 4,3%). Do powiatów o wysokiej stopie bezrobocia należały również powiaty: łódzki wschodni i łęczycki (po 8,1%) oraz zgierski i tomaszowski (po 7,9%).

Wykres 18. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 18. Registered unemployment rate in Łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2017
As of 31 XII

W 2017 r. w województwie łódzkim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 123,5 tys. osób i była o 11,7% niższa niż przed rokiem (tj. o 16,4 tys.) oraz o 37,5% niższa w porównaniu z liczbą nowo zarejestrowanych w roku 2010 (tj. o 74,0 tys.). Najliczniejszą grupę wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby poprzednio pracujące (109,0 tys. osób), a ich odsetek w ogólnej liczbie tej kategorii bezrobotnych zwiększył się w stosunku do 2016 r. o 0,7 p. proc. i wyniósł 88,2%.

W skali roku, w ogólnej liczbie nowo rejestrujących się w urzędach pracy, wzrósł udział osób rejestrujących się po raz pierwszy (o 0,8 p. proc., do 18,1%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc., do 6,9%). Zmniejszył się natomiast m. in. udział bezrobotnych dotychczas niepracujących (o 0,7 p. proc., do 11,8%) oraz osób po odbyciu stażu (o 1,2 p. proc., do 6,8%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie łódzkim w ciągu 2017 r. skreślono 141,9 tys. osób, tj. o 10,4% mniej niż przed rokiem oraz o 26,8% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 71,1 tys. osób (wobec 83,6 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się jednak w ujęciu rocznym o 2,7 p. proc., do 50,1%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji, podobnie jak w roku poprzednim, największy spadek zanotowano w przypadku osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy (o 2,1 p. proc., do 11,5%). Największy wzrost udziału dotyczył natomiast osób wyrejestrowanych z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 2,7 p. proc., do 11,3%).

W 2017 r. w województwie łódzkim, czwarty rok z rzędu, bilans bezrobotnych był korzystny, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 18,4 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia kształtowała się na poziomie 87,1%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,3%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie łódzkim w ciągu całego 2017 r. miały do dyspozycji 124,6 tys. ofert pracy, tj. o 24,0% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 13 bezrobotnych (wobec 23 osób przed rokiem). Wskaźnik ten w skali kraju kształtował się na poziomie 16 osób (wobec 21 w 2016 r.). Najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiecie łęczyckim (6 osób na 1 ofertę) oraz w powiecie łódzkim wschodnim (7 osób).

W Łodzi na 1 ofertę przypadało 9 bezrobotnych (wobec 16 osób w 2016 r.). Najmniej korzystna sytuacja miała miejsce w powiecie pączęzańskim, w którym na 1 ofertę pracy przypadały 123 osoby bezrobotne.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)¹

Labour Force Survey (LFS)¹

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r. w województwie łódzkim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił spadek bezrobocia: zmniejszyła się liczba bezrobotnych oraz spadła stopa bezrobocia,
- krótszy był przeciętny czas poszukiwania pracy,
- zwiększył się udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie łódzkim liczyła 1189 tys. osób, a biernych zawodowo – 858 tys. Wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 1141 tys. osób pracujących i 48 tys. osób bezrobotnych.

Tabela 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 8. Economic activity of the population aged 15 and more in IV quarterly

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thous.	17153	17489	17286	17173
pracujący employed persons	15557	16280	16328	16404
bezrobotni unemployed persons	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thous.	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,4	56,5	56,3	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,3	6,9	5,5	4,5
ŁÓDZKIE				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thous.	1366	1357	1174	1189
pracujący employed persons	1242	1265	1120	1141
bezrobotni unemployed persons	123	92	54	48
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thous.	1017	1026	887	858
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	57,3	56,9	57,0	58,1
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	52,1	53,1	54,3	55,8
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,0	6,8	4,6	4,0

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

Strukturaludnościwedługstatusunarynkupracynieuległznaczącejzmianiewstosunkudoobserwowanej w IV kwartale roku poprzedniego. Zwiększył się o 1,5 p. proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a zmalał o 0,3 p. proc. odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 3,7 p. proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 2,9 p. proc.).

Wykres 19. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale
Chart 19. Structure of the population aged 15 and more by status on the labour market in IV quarterly

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2017 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 1,3%. Wzrost ten był wynikiem zwiększenia się zarówno liczby aktywnych zawodowo mężczyzn (o 2,2%), jak również aktywnych zawodowo kobiet (nieznaczny wzrost, o 0,2%). W odniesieniu do 2010 roku liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 13,0%.

W ostatnim kwartale 2017 r. współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 58,1% (przy średniej dla kraju 56,2%). W ciągu roku wartość wskaźnika zwiększyła się o 1,1 p. proc., natomiast w kraju nastąpił jego spadek o 0,1 p. proc. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. opisywany współczynnik zwiększył się zarówno w województwie, jak i w kraju o 0,8 p. proc. W IV kwartale 2017 r., podobnie jak w poprzednich okresach, w województwie łódzkim wyższą wartość omawianego wskaźnika zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (67,8% wobec 49,4%).

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2017 r. liczyła 1141 tys. osób i w porównaniu z IV kwartałem 2016 r. zwiększyła się o 1,9%, co wynikało ze wzrostu liczby pracujących mężczyzn (o 3,0%) i pracujących kobiet (o 0,4%).

W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zmniejszyła się o 8,1% (tj. o 101 tys. osób), a obserwowany spadek dotyczył zarówno mężczyzn (o 9,4%), jak i liczby pracujących kobiet (spadek o 6,7%). W analizowanym okresie, podobnie jak w latach poprzednich, w populacji pracujących mniejszy udział (44,9%) miały kobiety.

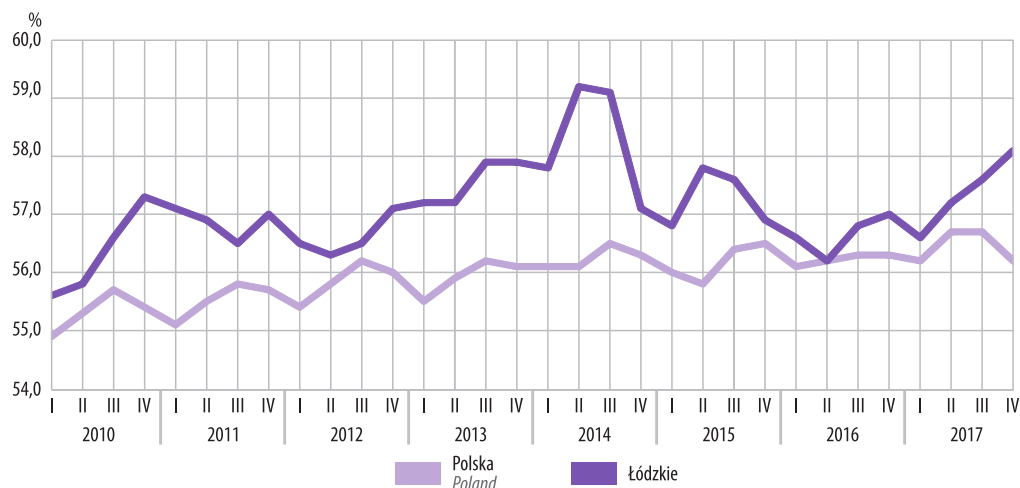
Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wykres 20. Współczynnik aktywności zawodowej

Chart 20. Activity rate

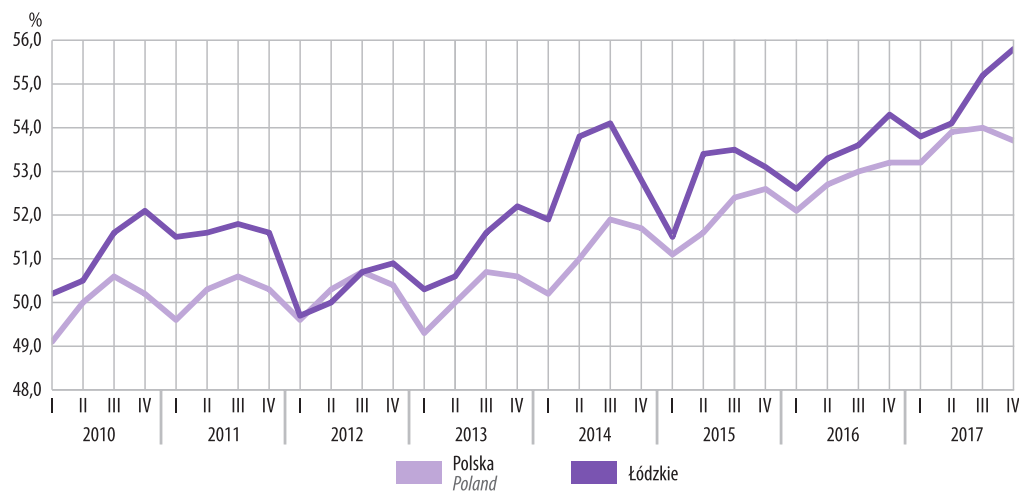

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2017 r., najmniejszy odsetek w omawianej zbiorowości stanowiły osoby z najmłodszej grupy wieku, tj. 15-24 lata (8,4%). Największym udziałem charakteryzowali się pracujący w wieku 35-44 lata (27,1%). W stosunku do analogicznego okresu 2016 r. największe zmiany w strukturze pracujących zanotowano w grupach osób w wieku 15-24 lata oraz 55 lat i więcej (wzrost po 1,1 p. proc.), a także wśród osób w wieku 45-54 lata (spadek o 0,9 p. proc.).

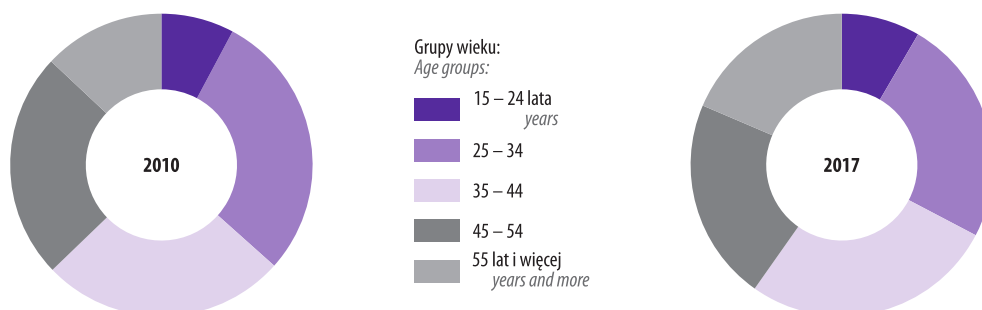
Wskaźnik zatrudnienia w województwie łódzkim w IV kwartale 2017 r. wyniósł 55,8% (najwyższa wartość w okresie 2010-2017) i był o 2,1 p. proc. wyższy od średniego w kraju. W stosunku do analogicznego kwartału 2016 r. zwiększył się on o 1,5 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,5 p. proc.), a obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył zarówno mężczyzn (o 2,3 p. proc.), jak i kobiet (o 0,5 p. proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wykres 21. Wskaźnik zatrudnienia
Chart 21. *Employment rate*

Wykres 22. Struktura pracujących według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale
Chart 22. *Structure of employed persons by age in Łódź voivodeship in IV quarterly*

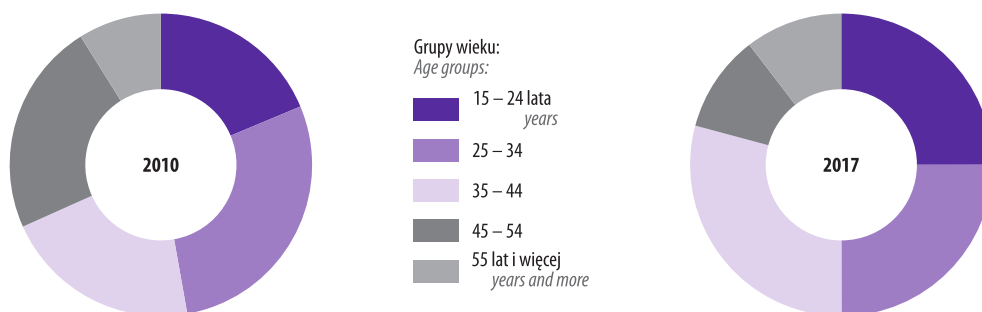
W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych w województwie łódzkim wyniosła 48 tys. osób i w porównaniu z analogicznym kwartałem 2016 r. zmalała o 11,1% (tj. o 6 tys. osób). Spadek ten dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 14,3%), jak i populacji kobiet (o 7,7%).

W stosunku do analogicznego okresu 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 61,0% (tj. o 75 tys.). W IV kwartale 2017 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie łódzkim odsetek niepracujących mężczyzn i kobiet kształtowały się na zbliżonym poziomie tj. 50,0%.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie łódzkim w IV kwartale 2017 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 35-44 lata (29,2% ogółu bezrobotnych). Najmniejsze zbiorowości obejmowały osoby w grupach wieku 45-54 lata oraz 55 lat i więcej (po 10,4%).

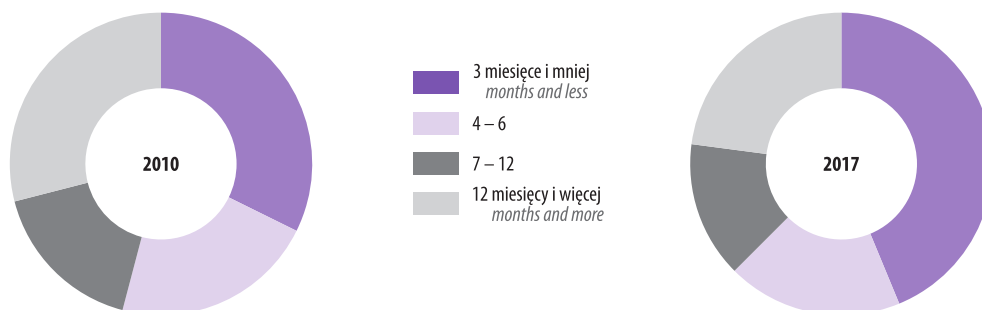
W porównaniu z IV kwartałem 2016 r. największy spadek w strukturze bezrobotnych odnotowano dla grupy osób w wieku powyżej 55 lat (o 11,8 p. proc.), natomiast grupa osób w wieku 35-44 lata charakteryzowała się największym wzrostem udziału (o 10,4 p. proc.).

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 23. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale*Chart 23. Structure of unemployed persons by age in Łódzkie voivodship in IV quarterly*

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. w województwie łódzkim wyniósł 10,4 miesiąca (w kraju, podobnie jak rok wcześniej, 10,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ skróceniu o 2,9 miesiąca.

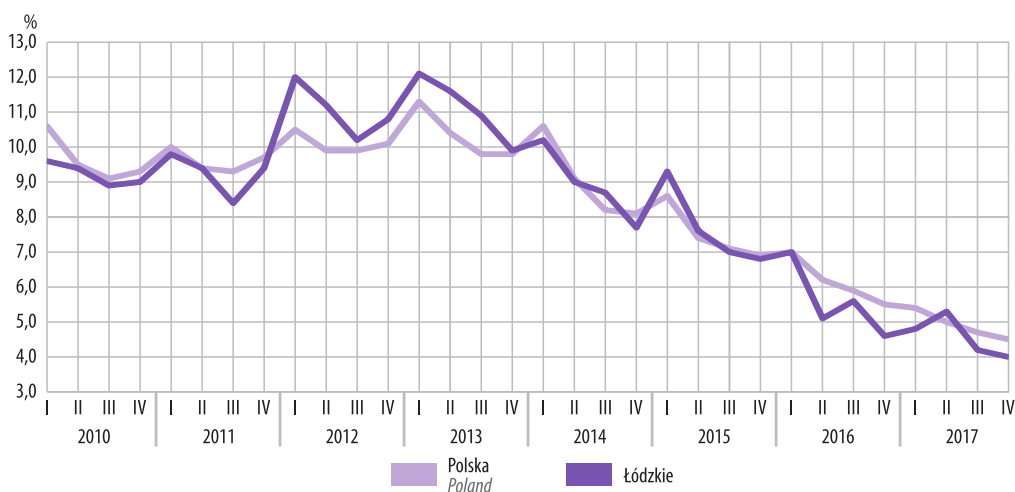
W analizowanym okresie w województwie łódzkim liczba osób poszukujących pracy dłużej niż rok wyniosła 11 tys., a osoby te stanowiły 22,9% ogółu bezrobotnych (wobec 33,3% rok wcześniej oraz 29,3% w 2010 r.). W kraju w IV kwartale 2017 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,2% i w porównaniu z obserwowanym przed rokiem zmniejszył się o 1,4 p. proc., natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrósł o 1,3 p. proc.

Wykres 24. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie łódzkim w IV kwartale*Chart 24. Structure of unemployed persons by duration of unemployment in Łódzkie voivodship in IV quarterly*

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. w województwie łódzkim ukształtowała się na poziomie 4,0% i była o 0,5 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W porównaniu z IV kwartałem 2016 r. obniżyła się o 0,6 p. proc. (w Polsce – o 1,0 p. proc.), a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano jej spadek o 5,0 p. proc. (w kraju – o 4,8 p. proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie łódzkim analizowany wskaźnik w przypadku kobiet wyniósł 4,5%, a wśród mężczyzn – 3,7% (wobec 4,9% oraz 4,4% w 2016 r.).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 25. Stopa bezrobocia
Chart 25. Unemployment rate

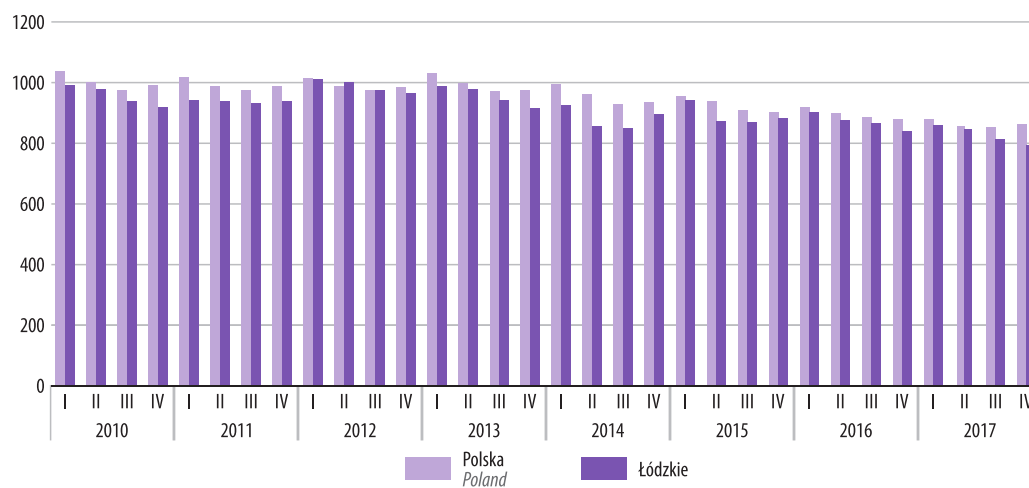

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 858 tys. osób i stanowiła 41,9% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,8%. W ciągu roku liczba osób pozostających biernymi zawodowo w województwie łódzkim zmniejszyła się o 3,3% (tj. o 29 tys. osób), natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 15,6% (tj. o 159 tys. osób).

W skali kraju w tym samym okresie liczebność analizowanej zbiorowości zmniejszyła się odpowiednio o 0,1% i 3,1 %. Większość populacji osób biernych zawodowo w województwie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2017 r. wyniósł 64,0 %.

W IV kwartale 2017 r. w województwie łódzkim na 1000 pracujących przypadają 794 osoby niepracujące (bezrobotni i bierni zawodowo). Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 840 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 918 osób. Zarówno w IV kwartale 2017 r., jak i w analogicznych okresach lat poprzednich, obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż przeciętnie w kraju.

Wykres 26. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale
 Chart 26. The number of unemployed persons by 1000 employed persons in IV quarterly

Dane prezentujące rynek pracy w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- „Popyt na pracę w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych

Wynagrodzenia

Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim w 2017 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem. W porównaniu z 2016 r. wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich obserwowanych sekcjach. Również przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto osiągnęło poziom wyższy niż rok wcześniej.

W 2017 r. w województwie łódzkim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4103,93 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 6,1% (wobec wzrostu o 3,2% w 2016 r.). W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4530,47 zł i zwiększyło się o 5,9% w odniesieniu do wartości zanotowanej rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,8% w 2016 r.).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo łódzkie uplasowało się na 9 pozycji, za województwami: mazowieckim, dolnośląskim, pomorskim, śląskim, małopolskim, zachodniopomorskim, wielkopolskim i opolskim.

Tabela 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw^a
Table 9. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w tysiącach <i>in thousands</i>			2010=100	2016=100	
Polska <i>Poland</i>	3429,64	4121,41	4277,03	4530,47	132,1	105,9
Łódzkie	2978,57	3745,57	3867,24	4103,93	137,8	106,1
Łódź	3109,47	3894,93	4053,98	4294,06	138,1	105,9

^a Dane do roku 2011 nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.
^a Until 2011 data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network.

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy odnotowano w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 8,5%), budownictwie (o 7,9%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,7%).

Wykres 27. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100

Chart 27. *Indices of average paid employment in the enterprise sector monthly gross wages and salaries in enterprise sector*
Previous year=100

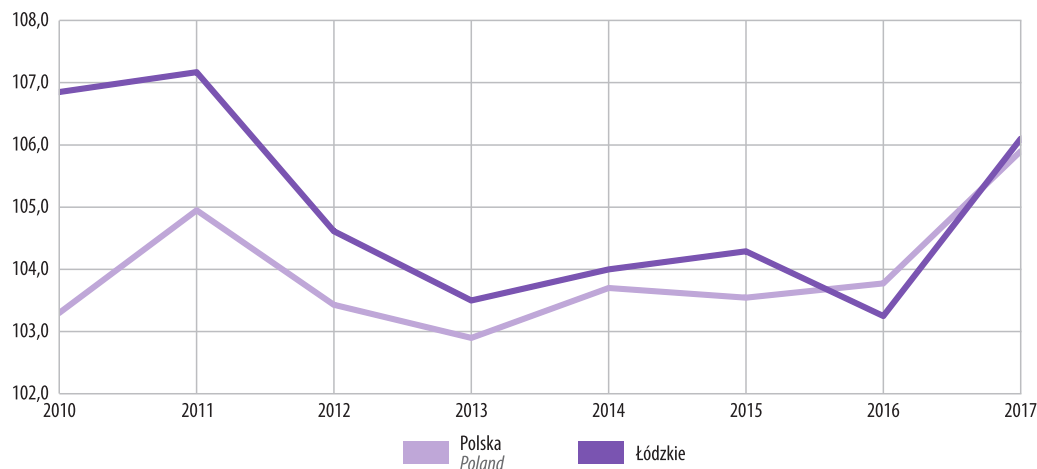
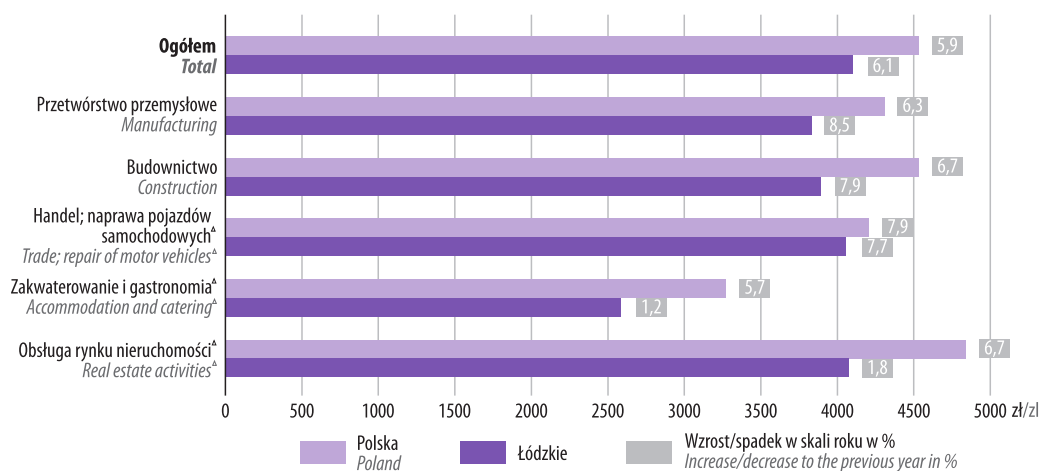

Tabela 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Table 10. *Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in Łódzkie voivodship*

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100								
Ogółem Total	103,4	103,7	103,3	103,2	103,9	105,0	105,7	106,1	4103,96
w tym: of which:									
Przemysł Industry	101,2	102,7	102,3	102,5	104,9	105,8	106,3	106,3	4341,16
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	104,2	104,9	103,8	104,1	107,6	108,0	108,4	108,5	3836,72
Budownictwo Construction	103,9	103,7	104,3	103,7	104,0	104,2	106,2	107,9	3892,01
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	104,5	103,8	104,1	104,1	104,2	105,6	106,2	107,7	4055,54
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	102,4	102,7	104,6	105,3	108,0	108,2	106,2	105,7	3579,87
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	111,3	112,5	112,7	113,4	98,6	101,5	101,1	101,2	2587,96
Informacja i komunikacja Information and communication	108,7	104,1	106,9	104,9	98,1	100,2	100,6	100,2	6229,61
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	104,8	103,9	105,3	104,7	102,0	102,4	101,9	101,8	4072,33
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative support and service activities ^Δ	108,0	108,0	107,9	105,8	104,5	108,2	107,9	111,4	2983,43

Wykres 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w 2017 r.
 Chart 28. Average monthly gross wages and salaries in selected sections in 2017

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim zanotowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (przekroczyły one odpowiednio o 51,8% i o 23,6% przeciętne wynagrodzenie w województwie). Najniższe wynagrodzenia wypłacono w przedsiębiorstwach zgrupowanych w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia oraz administrowanie i działalność wspierająca (były one niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie odpowiednio o 36,9% oraz 27,3%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie łódzkim przepracowali w 2017 r. ogółem 611,5 mln godzin, tj. o 4,3% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 263,4 mln (43,1% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 115,7 mln (18,9%), a najmniej w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją – 7,9 mln (1,3%) oraz w informacji i komunikacji – 8,3 mln (1,4%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniósł 148,5 godziny (wobec 149,5 w 2016 r.).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie wyniosło 27,63 zł, w tym w sektorze prywatnym – 27,38 zł. W porównaniu z 2016 r. nastąpił wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 6,8%. Najwyższe wynagrodzenie godzinowe otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja – 44,95 zł oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 35,80 zł, natomiast najniższe w: zakwaterowaniu i gastronomii – 16,79 zł oraz w pozostałej działalności usługowej – 17,65 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W województwie łódzkim w 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Rok 2017 był kolejnym, w którym odnotowano wzrost przeciętnego świadczenia emerytalno-rentowego brutto, w dalszym ciągu wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacone przez ZUS.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2017 r. w województwie łódzkim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 612,9 tys. osób, co oznacza, że była o 0,2% wyższa w porównaniu z 2016 r., ale o 6,3% niższa niż w 2010 r. (odpowiednio o 1,2 tys. i o 40,9 tys. osób). W skali kraju - w omawianym roku - świadczenia wypłacono przeciętnie 8935,2 tys. osobom, tj. o 0,3% więcej niż w roku poprzednim, ale o 3,3% mniej niż w 2010 r.

Odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie łódzkim w ich ogólnej zbiorowości w Polsce wyniósł 6,9%. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa stanowili 6,6% całej populacji w kraju (6 miejsce wśród innych województw), a rozpatrując liczbę wypłat z KRUS województwo łódzkie znalazło się na 4 pozycji, z udziałem 8,6%.

W 2017 r. świadczenia wypłacone przez ZUS otrzymało 512,4 tys. osób, tj. o 0,5% więcej niż rok wcześniej, ale o 4,7% mniej niż w 2010 r. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 1,8% w odniesieniu do 2016 r., zmniejszyła się jednak przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,0%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 0,9%). Wśród świadczeniobiorców ZUS najliczniejszą grupę stanowili emeryci (74,4% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (10,1%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych kształtowała się odmiennie – w przypadku wszystkich kategorii zanotowano spadek liczby świadczeniobiorców w porównaniu z 2016 r. Emerytury i renty rolnicze w 2017 r. pobierało 100,5 tys. osób (o 1,1% mniej niż w roku 2016). W porównaniu z poprzednim rokiem zaobserwowano spadek także w przypadku osób otrzymujących renty rodzinne (o 1,0%) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (o 1,0%). Wśród świadczeniobiorców dominowali emeryci, stanowiąc 83,3% ogółu, a odsetek osób pobierających renty rodzinne ukształtował się na poziomie 3,8%.

Tabela 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
				ogółem <i>total</i>	2010=100	2016=100
POLSKA POLAND						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	9243,4	8879,6	8908,9	8935,2	96,7	100,3
pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem <i>persons receiving retirement pay and pension from non-agricultural social security system, total</i>	7868,8	7676,5	7714,5	7759,9	98,6	100,6
w tym wypłacane przez ZUS ^{ab} <i>of which paid by the Social Insurance Institution</i>	7491,4	7273,8	7312,8	7358,2	98,2	100,6
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1194,4	1175,3	85,5	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem w zł <i>Average gross monthly retirement pay and other pension from non-agricultural social security system, total in zł</i>	1642,90	2049,26	2086,35	2138,03	130,1	102,5
wypłacana przez ZUS ^{ab} <i>paid by the Social Insurance Institution^{ab}</i>	1588,95	1980,96	2018,48	2072,44	130,4	102,7
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1755,19	2170,64	2204,96	2253,79	128,4	102,2
wypłacana przez ZUS ^{ab} <i>paid by the Social Insurance Institution^{ab}</i>	1698,35	2096,55	2131,70	2182,45	128,5	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average gross monthly retirement pay and other pension of farmers</i>	954,68	1179,63	1182,83	1200,00	125,7	101,5
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	996,18	1209,81	1210,30	1221,69	122,6	101,0
ŁÓDZKIE						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	653,8	609,7	611,7	612,9	93,7	100,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>persons receiving retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution</i>	537,8	508,0	510,1	512,4	95,3	100,5

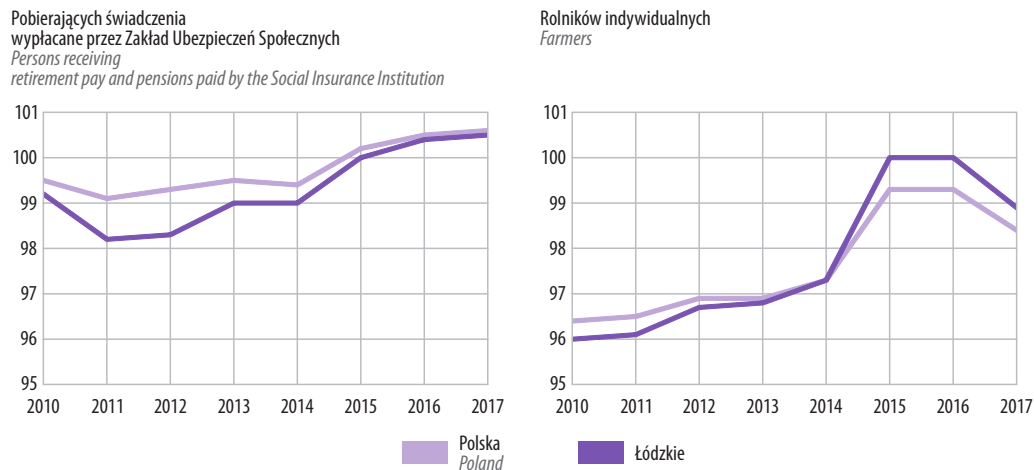
a łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w przypadku łączenia z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nie uwzględnionymi w podziale na województwa). b Bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
a Including accidental pensions paid by the Social Insurance Fund and paid by the Ministry of National Defense, Ministry of the Interior and Ministry of Justice in the case of merger with pensions financed from the budget of the Ministry of National Defense, Ministry of Interior and Administration, as well as payments of agricultural benefits from the Ministry of National Defense, Ministry of Interior and Administration (not included in the division into voivodships). b Excluding pensions and pensions performed under international agreements.

Tabela 11. Świadczenia społeczne (dok.)
 Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
				ogółem total	2010=100	2016=100
ŁÓDZKIE (dok.)						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.) Average number of retirees and pensioners in thous. (cont.)						
rolników indywidualnych farmers	116,0	101,6	101,6	100,5	86,7	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average gross monthly retirement pay and other pension paid by the Social Insurance Institution in zł	1481,17	1843,94	1876,11	1927,25	130,1	102,7
w tym emerytura of which retirement pension	1581,99	1952,35	1982,04	2030,22	128,3	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average gross monthly retirement pay and other pension of farmers in zł	940,86	1168,00	1170,59	1187,40	126,2	101,4
w tym emerytura of which retirement pension	967,41	1181,91	1181,50	1193,72	123,4	101,0

Wykres 29. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów
 Rok poprzedni=100

Chart 29. Dynamic of average number of retirees and pensioners
 Previous year=100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy; nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

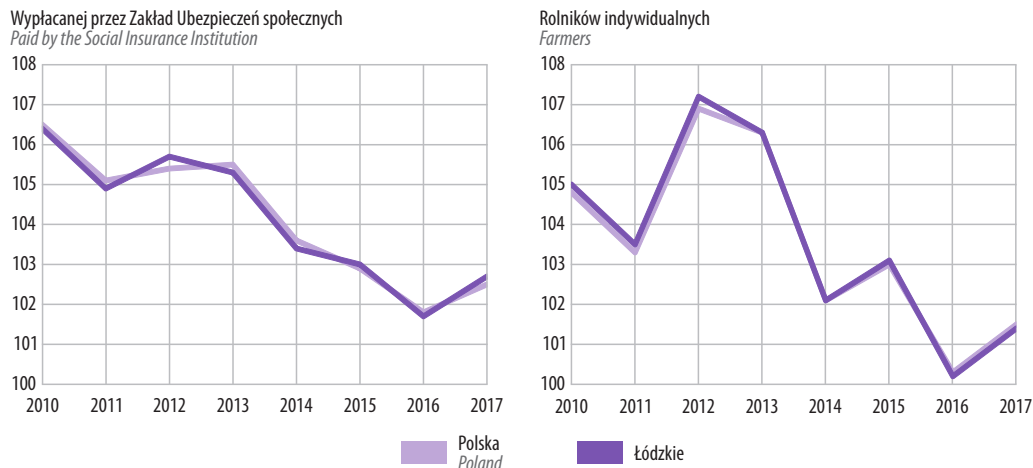
Tabela 12. Świadczenia społeczne w województwie łódzkim
Table 12. Social benefits in Łódzkie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	611,1	611,3	611,4	611,7	611,4	610,9	610,6	612,9
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,3	100,3	100,3	100,3	100,0	99,9	99,9	100,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>persons receiving retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution</i>	509,2	509,6	509,8	510,1	510,5	510,2	510,0	512,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,2	100,2	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1	100,5
rolników indywidualnych	101,9	101,8	101,7	101,6	100,9	100,7	100,5	100,5
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,2	100,8	100,2	100,0	99,0	98,9	98,9	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average gross monthly retirement pay and other pension paid by the Social Insurance Institution in zł</i>	1866,51	1870,42	1873,52	1876,11	1897,10	1906,12	1911,94	1927,25
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	102,8	102,2	101,9	101,7	101,6	101,9	102,1	102,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average gross monthly retirement pay and other pension of farmers in zł</i>	1169,38	1170,74	1170,75	1170,59	1174,26	1182,28	1184,59	1187,40
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,7	100,3	100,2	100,2	100,4	101,0	101,2	101,4

Wykres 30. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty

Rok poprzedni=100

Chart 30. Dynamic of Average gross monthly retirement pay and other pension
Previous year=100

W 2017 r. w województwie łódzkim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1927,25 zł i była wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 2,7% (w kraju odnotowano wzrost również o 2,7%).

Świadczenie emerytalno-rentowe pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1187,40 zł i zwiększyło się o 1,4% (w kraju wzrost o 1,5%).

Pod względem poziomu przeciętnej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS, województwo łódzkie uplasowało się, podobnie jak rok wcześniej, na 9 miejscu w kraju, a w przypadku świadczeń rolników indywidualnych - na 10 pozycji. Wszystkie świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie łódzkim nie przewyższyły średniej krajowej, a różnice wahały się od 9,8% (emerytura) do 15,5% (w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy). Mniejsze odchylenia od średniej krajowej odnotowano w przypadku wypłat realizowanych przez KRUS, gdzie przeciętna emerytura była niższa od średniej krajowej o 2,3%, natomiast wysokość renty rodzinnej przewyższyła średnią krajową o 3,6%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie łódzkim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Ceny Prices

W województwie łódzkim w 2017 r. odnotowano (podobnie, jak w kraju) ogólny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego. Najbardziej zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe oraz transport. Spadek cen wystąpił jedynie w grupie odzież i obuwie.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim w 2017 r. w odniesieniu do roku poprzedniego były wyższe o 2,1% (wobec wzrostu o 2,0% średnio dla Polski).

W województwie łódzkim największy wzrost cen dotyczył żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,8%), transportu (o 3,9%), mieszkań (o 1,9%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,8%) oraz edukacji (o 1,7%). Mniej niż przed rokiem płacono jedynie za odzież i obuwie (o 5,9%).

Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, przy czym wzrost cen był nieco niższy niż w województwie, w przypadku żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł on 4,2%, edukacji – 1,2% oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych – 1,0%. Spadek cen dotyczył odzieży i obuwia (o 5,2%).

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Tabela 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 13. Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100			
	POLSKA	POLAND		
Ogółem Total	102,6	99,1	99,4	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie Clothing and footwear	96,2	95,2	95,6	94,8
Mieszkanie Dwellings	103,3	100,5	99,4	101,6
Zdrowie Health	102,9	101,9	99,2	101,2
Transport Transport	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura Recreation and culture	99,7	100,7	98,1	101,4
Edukacja Education	102,7	101,1	100,8	101,2

Tabela 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Table 13. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100			
ŁÓDZKIE				
Ogółem Total	102,8	98,8	99,4	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	103,1	98,2	100,8	104,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	105,8	100,6	101,1	101,8
Odzież i obuwie Clothing and footwear	97,4	94,5	94,5	94,1
Mieszkanie Dwellings	103,8	100,2	99,7	101,9
Zdrowie Health	102,6	101,9	99,0	101,1
Transport Transport	107,5	90,6	95,0	103,9
Rekreacja i kultura Recreation and culture	97,8	100,6	98,4	101,3
Edukacja Education	103,7	100,5	100,5	101,7

W okresach kwartalnych największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wystąpił w IV kwartale (o 2,3%), w którym najbardziej zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,2%). We wszystkich analizowanych kwartałach zaobserwowano spadek cen odzieży i obuwia, najgłębszy w I i III kwartale (o 6,3%). W przypadku transportu, pomimo wzrostu cen, dynamika malała z kwartału na kwartał – w I kwartale odnotowano wzrost o 8,8%, ale w IV kwartale wyniósł on 1,1%. Odwrotną tendencję zaobserwowano w przypadku towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania (w I kwartale spadek o 1,4%, a w IV – o 2,7%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

W grudniu 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, znaczące zmiany cen wystąpiły w przypadku artykułów żywnościowych. W województwie łódzkim najbardziej podrożały jabłka (o 57,2%), jaja kurze świeże (o 51,0%) oraz masło (o 41,0%). Mniej niż rok wcześniej płacono natomiast m. in. za cukier biały kryształ (o 23,3%) oraz mąkę pszenną (o 6,0%)

W grupie artykułów nieżywnościowych najwyższy wzrost cen dotyczył baterii zlewozmywakowej (o 12,5%), garnituru męskiego 2-częściowego, z tkaniny z udziałem wełny (o 12,3%), pasty do zębów (o 11,6%) oraz podkoszulka męskiego bawełnianego, krótki rękaw (o 6,2%). Najgłębszy spadek cen natomiast odnotowano w przypadku półbutów damskich skórzanych na podeszwie nieskórzanej (o 9,0%) oraz miksera (o 8,4%). W zakresie transportu wzrosły koszty przejazdu autobusem miejskim (o 1,6%) oraz taksówką osobową (o 1,2%), a także, nieznacznie ceny paliw benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej i oleju napędowego (odpowiednio o 0,4% i 0,2%). W dziale rekreacja i kultura wzrosła cena gazety (dziennika lokalnego) – o 5,2%, zmalała natomiast cena biletu wstępu do kina – o 0,3%

Wykres 31. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
 Chart 31. Price indices of consumer goods and services

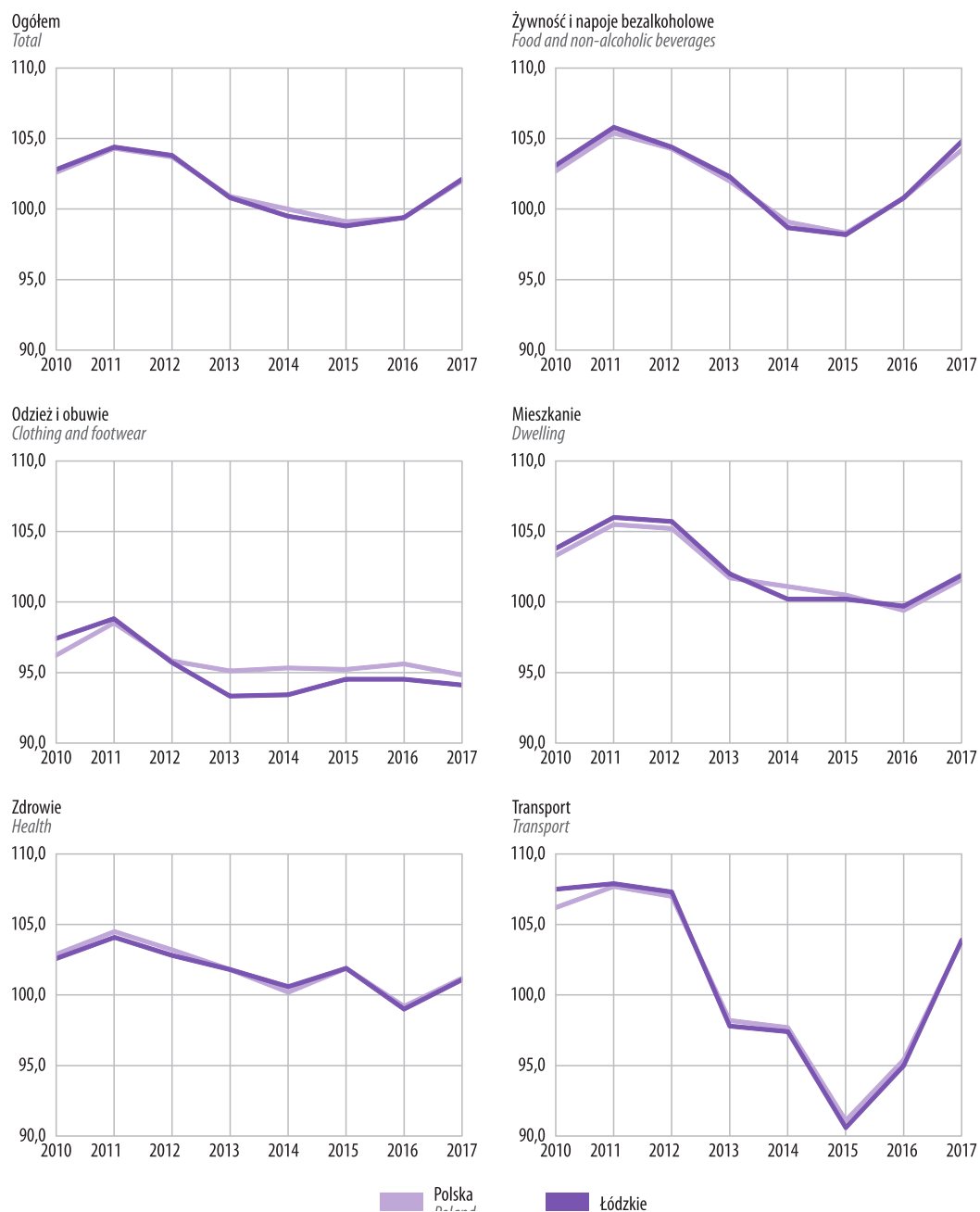

Tabela 14. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim
 Table 14. Price indices of consumer goods and services in Łódzkie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	99,1	99,1	99,2	100,3	102,1	102,0	102,1	102,3
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	100,4	100,9	100,8	101,3	103,7	103,9	105,5	106,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	101,4	100,9	100,8	101,4	101,9	101,6	102,3	101,3
Odzież i obuwie Clothing and footwear	94,2	95,0	94,0	94,9	93,7	94,0	93,7	94,8
Mieszkanie Dwellings	99,8	99,6	99,6	99,8	101,4	101,8	102,0	102,7
Zdrowie Health	99,7	100,1	98,2	97,9	100,6	100,5	101,6	101,9
Transport Transport	92,3	92,4	94,0	101,4	108,8	104,6	101,5	101,1
Rekreacja i kultura Recreation and culture	98,5	97,2	98,3	99,4	100,3	102,0	101,6	101,5
Edukacja Education	100,2	99,9	100,2	101,6	101,4	101,9	101,7	101,7

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Wykres 32. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie łódzkim w 2017 r.

Chart 32. Price changes in selected consumer goods and services in Łódzkie voivodship in 2017

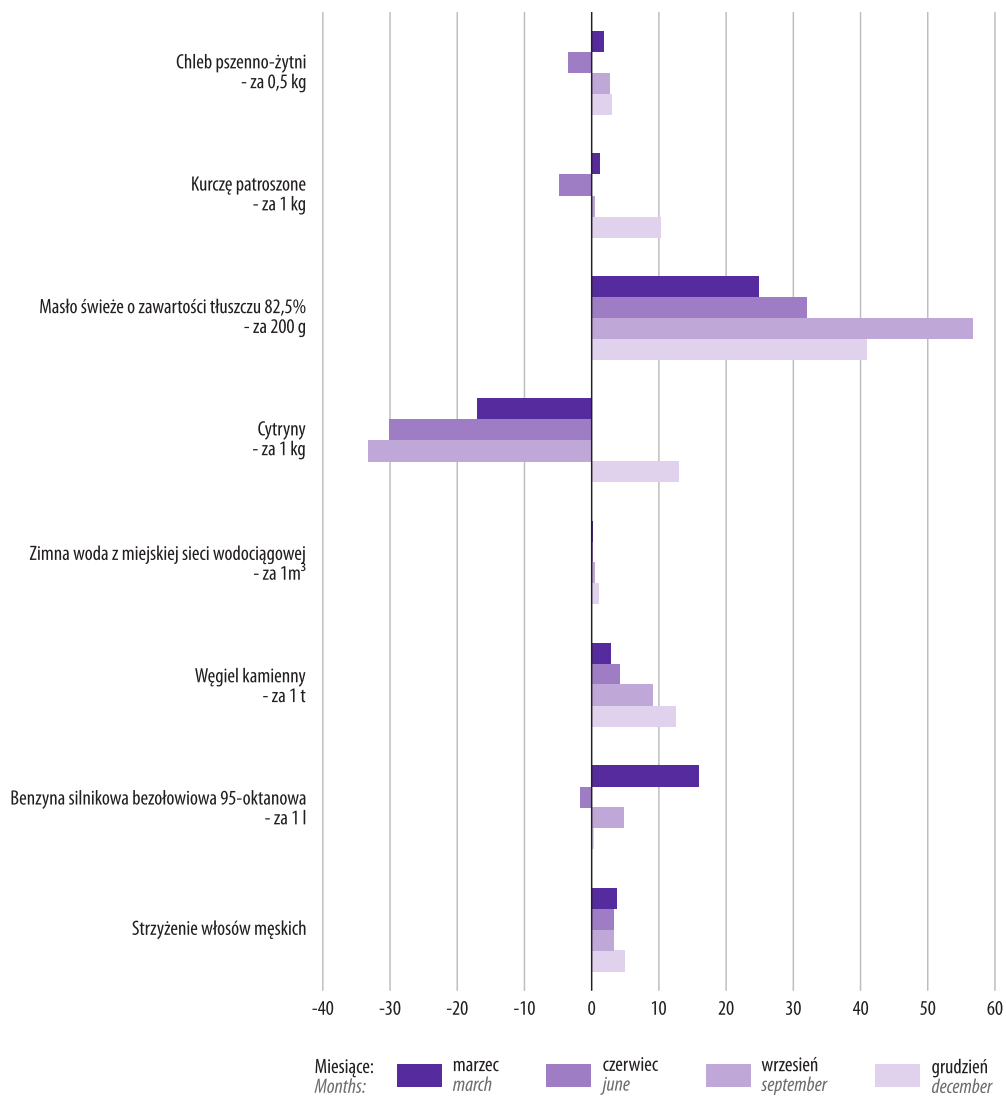

Tabela 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w zł			in zł	
	POLSKA POLAND				XII 2016=100
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread - per 0,5 kg</i>	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Kurczę patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken - per kg</i>	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg <i>Meat pork, boneless (centre loin) – per kg</i>	13,68 ^a	13,79 ^a	14,61 ^a	17,30	100,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled - per kg</i>	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% sterylizowane – z 1 l <i>Cows' milk fat content 3-3,5%, sterilized – per l</i>	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82,5% - per 200 g</i>	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg <i>Onions - per kg</i>	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes - per kg</i>	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized - per kg</i>	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice - per l</i>	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. ^b <i>Men's suit, fabric of wool - per set^b</i>	467,17	662,30	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair:</i>	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Proszek do prania - za 300 g ^c <i>Washing powder - per 300 g^c</i>	4,43	5,33	5,45	5,48	100,6
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water - per m³</i>	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Single ticket for intra-urban bus</i>	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina <i>Cinema ticket</i>	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4
ŁÓDZKIE					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread - per 0,5 kg</i>	2,18	2,22	2,23	2,30	103,1
Kurczę patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken - per kg</i>	5,83	6,35	6,42	7,08	110,3
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg <i>Meat pork, boneless (centre loin) – per kg</i>	14,29 ^a	13,59 ^a	14,71 ^a	18,44	99,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled - per kg</i>	20,59	23,23	24,44	26,87	109,9

a Mięso wieprzowe z kością. b W 2010 r. – garnitur męski z elanowej wełny. c W 2010 r. – za 400 g.
a Meat pork, bone-in. b In 2010 – men's suit, polyester staple fibres and wool – per set. c In 2010 – per 400 g.

Tabela 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
 Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w zł			in zł	
					XII 2016=100
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% sterylizowane – z 1 l <i>Cows' milk fat content 3 -3,5%, sterilized – per l</i>	2,60	2,75	2,75	2,68	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82,5% - per 200 g</i>	4,33	3,79	4,78	6,74	141,0
Cebula – za 1 kg <i>Onions - per kg</i>	2,24	2,04	1,45	1,81	124,8
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes - per kg</i>	1,35	1,04	0,87	0,95	109,2
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized - per kg</i>	3,04	2,40	3,18	2,44	76,7
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice - per l</i>	3,50	3,75	3,59	3,84	107,0
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. ^b <i>Men's suit, fabric of wool - per set ^b</i>	387,0	702,75	644,15	723,15	112,3
Półbuty skórzane męskie, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair:</i>	189,64	220,78	219,28	218,49	99,6
Proszek do prania - za 300 g ^c <i>Washing powder - per 300 g^c</i>	4,31	5,31	5,22	5,24	100,4
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water - per m³</i>	17,16	20,99	20,98	20,60	98,2
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Single ticket for intra-urban bus</i>	2,13	2,46	2,46	2,50	101,6
Bilet do kina <i>Cinema ticket</i>	16,67	20,09	20,95	20,88	99,7
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	69,64	86,07	89,64	101,79	113,6

a Mięso wieprzowe z kością. b W 2010 r. – garnitur męski z elanowełny. c W 2010 r. – za 400 g.
a Meat pork, bone-in. b In 2010 – men's suit, polyester staple fibres and wool – per set. c In 2010 – per 400 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo *Agriculture*

Warunki agrometeorologiczne *Agrometeorological conditions*

Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku jesienią 2016 r. przeprowadzono w większości w optymalnych terminach agrotechnicznych, pomimo występującego rejonami znacznego przesuszenia gleby. Do końca drugiej dekady października siewy na ogół zakończono. Występujące w październiku częste opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody ozimin. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione.

Pogoda w miesiącach zimowych nie stwarzała zazwyczaj większego zagrożenia dla zimujących roślin, pomimo występujących w pierwszej połowie stycznia dużych spadków temperatury powietrza, przy niewielkiej na ogół pokrywie śnieżnej.

Ruszenie wegetacji roślin ozimych nastąpiło lokalnie w drugiej, a w przeważającej części województwa, w trzeciej dekadzie marca. W tym też okresie rozpoczęto siewy: zbóż jarych, rzepaku, buraków cukrowych oraz sadzenie ziemniaków. Na początku okresu wegetacyjnego potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. Kwietniowe chłodne dni z opadami deszczu spowolniły tempo wzrostu i rozwoju roślin i były niesprzyjające dla prowadzenia prac polowych. Notowane na przełomie pierwszej i drugiej dekady maja przymrozki spowodowały przemarznięcia kwiatów i pąków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych. W trzeciej dekadzie maja wyraźne ocieplenie przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. Ciepłe dni na początku czerwca sprzyjały wzrostowi roślin, pomimo występującego rejonami niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Występujące w drugiej połowie czerwca opady deszczu, miejscami dość obfite, wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Lokalnie jednak ulewne deszcze, połączone z burzami oraz gradobicia spowodowały miejscami podtopienie pól oraz wylegnięcia łąnów zbóż. Warunki pogodowe w lipcu 2017 r. były na ogół korzystne dla wzrostu i rozwoju roślin. W pierwszej połowie tego miesiąca nastąpiło dojrzewanie upraw, a częste opady deszczu zapewniły odpowiednią ilość wody w glebie.

Zbiory zbóż rozpoczęto w trzeciej dekadzie lipca, a powszechnie przeprowadzono w pierwszej i drugiej dekadzie sierpnia. Notowane w sierpniu częste opady deszczu uniemożliwiały sprawne przeprowadzenie prac żniwnych, a zebrane ziarno często było wilgotne i wymagało dosuszenia. Dobre uwilgotnienie gleby w sierpniu i wrześniu wpłynęło bardzo korzystnie na stan trwałych użytków zielonych i upraw poplonowych. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. W tym czasie zakończono siewy rzepaku ozimego. Warunki wilgotnościowe gleby sprzyjały kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin. We wrześniu, na ogół w niesprzyjających warunkach pogodowych, przeprowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę i wykopki ziemniaków. Pod koniec września rozpoczęto także zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy na ziarno.

Nadmierne opady w październiku spowodowały utrudnienia w wykonywaniu jesiennych prac polowych oraz w zbiorach roślin okopowych i pastewnych, a na wielu polach użycie sprzętu mechanicznego było utrudnione lub niemożliwe. W pierwszej połowie października dobiegł końca siew żyta i pszenżyta pod zbiory w 2018 r., a do końca drugiej dekady miesiąca zakończono siewy pszenicy ozimej.

Warunki agrometeorologiczne w listopadzie były zróżnicowane. W wyniku występujących w ciągu miesiąca opadów deszczu, utrzymywał się nadmiar wilgoci w glebie, utrudniając zakończenie zbiorów roślin okopowych i pastewnych.

Ozimy pod zbiory w 2018 r. w listopadzie się krzewiły, a dobowe wahania temperatury sprzyjały ich hartowaniu. Uprawy w końcowej fazie rozwoju jesienią 2017 r. - przed wejściem w stan zimowego spoczynku - były na ogół właściwie wyrosnięte i dobrze przygotowane do przezimowania.

Tabela 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 16. Selected data about agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi which basic cereals including cereal mixed	35,1	36,7	37,8*	40,0
rzepak i rzepik rape and turnip rape	23,6	28,5	27,0	29,5
ziemniaki ^a potatoes ^a	219	210	286*	279
buraki cukrowe sugar beets	484	520	665*	679
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu ^b) Livestock per 100 ha agricultural land ^b in pcs (as of June ^b)				
bydło cattle	37,2	41,0	41,3	42,0
trzoda chlewna pigs	98,5	80,0	75,6	77,6
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per 1 dt	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta za 1 dt rye grain per 1 dt	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter (excluding calves) per 1 kg	4,56	6,02	5,91	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per 1 kg	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l cows' milk per 1 l	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per 1 dt	64,91	75,59	75,11	78,86
ziarno żyta za 1 dt rye grain per 1 dt	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt	98,51	82,04	96,02	87,43

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Including kitchen gardens, in 2010 excluding kitchen gardens, b In 2010 data of the Agricultural Census.

Tabela 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)
Table 16. Selected data about agriculture (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
ŁÓDZKIE				
Plony z 1 ha w dt (dok.): <i>Yields per 1 ha in dt (cont.):</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>which basic cereals including cereal mixed</i>	30,9	30,3	31,6*	35,2
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,7	27,2	24,3*	29,1
ziemniaki ^a <i>potatoes^a</i>	213	188	300*	272
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	421	511	565*	719
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu ^b) <i>Livestock per 100 ha agricultural land^b in pcs (as of June^b)</i>				
bydło <i>cattle</i>	45,3	47,3	47,0	45,8
trzoda chlewna <i>pigs</i>	130,5	105,7	111,3	105,7
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	60,45	66,45	61,72	66,91
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	38,66	49,47	52,11	56,54
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	57,81	45,30	44,22	43,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per 1 kg</i>	4,47	5,85	5,92	6,38
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per 1 kg</i>	3,81	4,20	4,60	4,93
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per 1 l</i>	0,98	1,05	1,01	1,27
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	65,42	75,01	73,48	78,14
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	45,36	57,29	58,19	60,82
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	91,28	69,70	89,29	76,29

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Including kitchen gardens, in 2010 excluding kitchen gardens, b In 2010 data of the Agricultural Census.

Produkcja roślinna

Crop output

W 2017 r. w województwie łódzkim uzyskano produkcję wyższą niż przed rokiem, zarówno zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, jak i rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. O wyższym poziomie produkcji zbóż oraz rzepaku zadecydowała zwiększona powierzchnia ich upraw, a także wyższa wydajność z jednostki powierzchni. Natomiast wzrost zbiorów ziemniaków w porównaniu z 2016 r. wynikał głównie ze zwiększenia arealu ich uprawy.

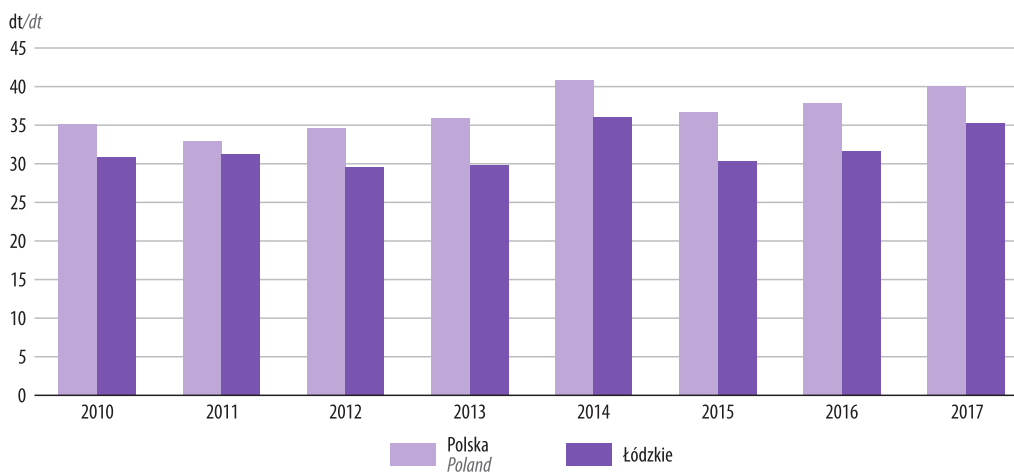
Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. wyniosła 600,1 tys. ha i była o 11,9% większa niż w roku poprzednim oraz o 6,1% większa od notowanej w 2010 r.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. osiągnęły poziom 35,2 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w 2016 r. i 2010 r. (odpowiednio o 11,4% i 13,9%). W 2017 r. plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi uzyskane w województwie łódzkim były niższe o 12,0% w odniesieniu do średnich plonów w kraju.

W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie łódzkim oszacowano na 2111,5 tys. t, tj. więcej od uzyskanych w roku ubiegłym, jak i w 2010 r. – odpowiednio o 24,8% i o 20,6%. Wielkość ta stanowiła 7,6% krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

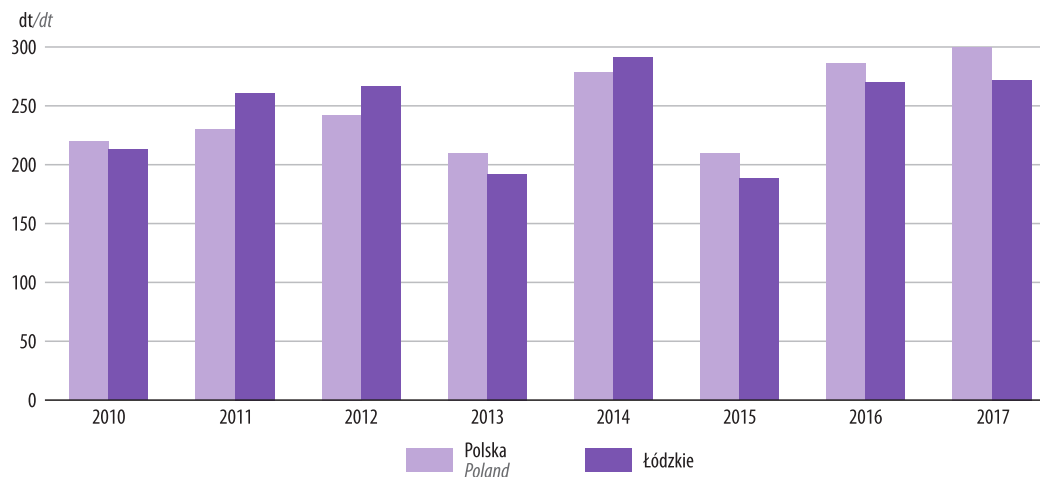
Wykres 33. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

Chart 33. Yields of basic cereals with cereal mixed from 1 ha

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r. wyniosła 21,6 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 37,4%, a w stosunku do 2010 r. była wyższa o 2,4%. W 2017 r. plony wyniosły 29,1 dt z ha i w odniesieniu do średnich plonów w kraju były niższe o 1,4%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 19,8%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 22,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2017 r. oszacowano na prawie 63 tys. t, tj. o 64,5% więcej niż rok wcześniej i o 25,7% więcej niż w 2010 r. Zbiór na takim poziomie stanowił 2,3% produkcji krajowej rzepaku.

Wykres 34. Plony ziemniaków z 1 ha
 Chart 34. *Yields of potatoes from 1 ha*

W 2017 r. pod ziemniaki (uwzględniając uprawę w ogrodach przydomowych) przeznaczono 41,5 tys. ha, czyli o 18,4% więcej niż w roku poprzednim. Powierzchnia ta stanowiła 12,6% areалу uprawy powierzchni ziemniaków w Polsce. Z 1 ha zebrano przeciętnie 272 dt ziemniaków, czyli o 9,3% mniej niż przed rokiem, a w odniesieniu do średniego plonu w kraju uzyskany plon był niższy o 2,5%. Łączna produkcja ziemniaków, przy zwiększonej powierzchni uprawy, wyniosła 1131,6 tys. t i była o 7,4% większa od uzyskanej w 2016 r. Zbiory wojewódzkie stanowiły 12,3% produkcji krajowej ziemniaków.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Livestock

W województwie łódzkim w końcu 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyło się stado bydła ogółem, wzrosła natomiast liczebność stada świni.

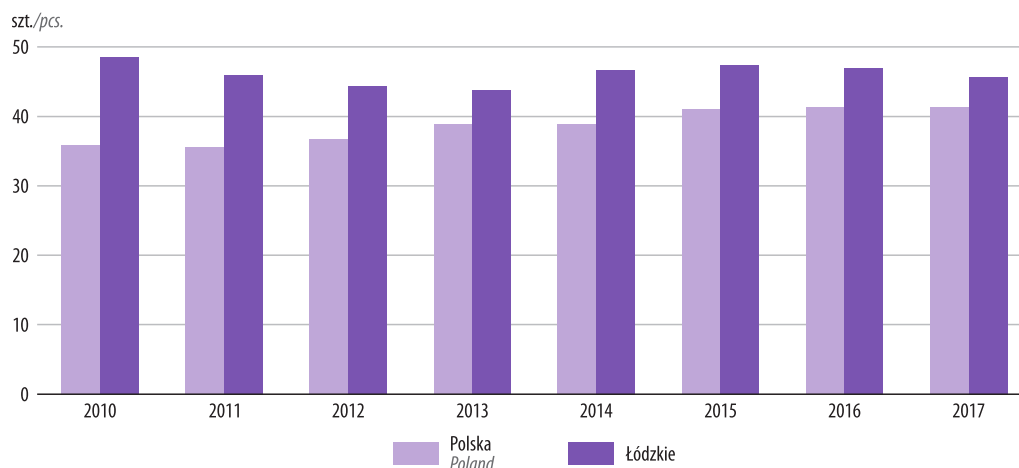
W grudniu 2017 r. pogłowie bydła wynosiło 465,0 tys. sztuk i było o 8,3 tys. sztuk (o 1,7%) niższe niż przed rokiem. W województwie łódzkim znajdowało się 7,7% krajowego pogłowia bydła (5 lokata w kraju pod względem wielkości wojewódzkiego stada bydła). W strukturze wojewódzkiego stada bydła krowy stanowiły 39,1% (w kraju 38,8%) i w ciągu roku ich udział zwiększył się o 0,4 p. proc.

Wyniki badań pogłowia bydła przeprowadzonych w 2017 r. wskazują na utrzymanie dużego zainteresowania rolników chowem bydła. Pomimo, iż w grudniu 2017 r. zarejestrowano niższe niż w analogicznym okresie 2016 r. stany we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych bydła, to w przekroju całego roku liczebność stada bydła utrzymywała się na wysokim poziomie – powyżej 460 tys. szt. Wysokie stany spowodowane były głównie dużym zainteresowaniem rolników produkcją żywca wołowego. Korzystne ceny żywca wołowego, zarówno w skupie jak i na targowiskach, sprzyjały rozwojowi tego kierunku produkcji.

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 35. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

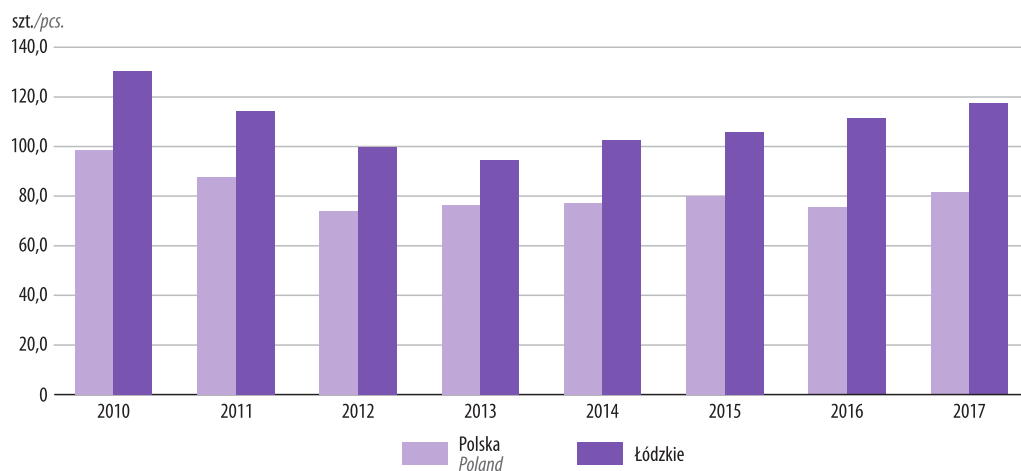
Chart 35. Cattle per 100 ha of agricultural land

Pogłowie owiec ogółem w województwie łódzkim w grudniu 2017 r. wyniosło 14,0 tys. sztuk, co stanowiło 5,2% krajowego pogłowia owiec. W strukturze stada maciorki owcze, tj. samice, które miały już potomstwo i samice pokryte po raz pierwszy, stanowiły 55,9%, a ich udział w ciągu roku zmniejszył się o 3,9 p. proc.

Pogłowie świń w województwie w końcu 2017 r. wyniosło 1197,2 tys. sztuk i było wyższe o 77,4 tys. sztuk (o 6,9%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2016 r. W strukturze stada lochy stanowiły 6,2% (73,7 tys. szt.). Udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 10,1% (3 lokata w kraju pod względem wielkości wojewódzkiego stada świń).

Stan i struktura pogłowia trzody chlewnej w grudniu 2017 r. wskazują na odwrócenie trendu spadkowego w chowie świń. Poprawiające się czynniki ekonomiczne tuczu spowodowały, iż rolnicy w 2017 r. zwiększyli liczebność utrzymywanych stad. Najbardziej dynamicznie rosły stany warchlaków i tuczników, przy jednocześnie niskim udziale loch w stadzie ogółem (6,2%). Taka sytuacja świadczy, iż rośnie wśród rolników zainteresowanie tuczem młodych sztuk z zakupu. Często występuje również sytuacja, iż rolnicy tuczają świnię powierzone im przez inne jednostki.

Wykres 36. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnychChart 36. *Pigs per 100 ha of agricultural land***Skup produktów rolnych***Procurement of agricultural products*

W 2017 roku producenci rolni z województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż przed rokiem ziarna zbóż (spadła wielkość skupu zarówno pszenicy jak i żyta). Wielkość skupu żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso była nieco niższa niż rok wcześniej (odnotowano jednak wzrost wielkości skupu żywca wieprzowego i wołowego). Wzrosła również ilość skupionego mleka krowiego.

W roku 2017 skupiono 288,6 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 2,8% skupu ogólnopolskiego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 4,4%, a w porównaniu z rokiem 2010 był niższy o 9,7% (w kraju odpowiednio o 1,7% i 26,7%). W omawianym okresie z terenu województwa łódzkiego skupiono 178,2 tys. ton pszenicy, co oznacza spadek wielkości skupu w stosunku do roku poprzedniego – o 2,9%, ale wzrost do roku 2010 – o 17,0%. Skup żyta wyniósł 61,7 tys. ton i zmniejszył się o 5,1% w odniesieniu do 2016 r. i o 9,3% w porównaniu z 2010 r.

Skup ziemniaków w 2017 r. ukształtował się na poziomie 72,1 tys. ton, co stanowiło 4,0% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił duży spadek ilości skupowanych ziemniaków – o 37,7% oraz wzrost w stosunku do roku 2010 - o 50,8% (w kraju odnotowano spadek o 3,3% w odniesieniu do roku poprzedniego i wzrost o 59,1% w stosunku do 2010 r.)

W omawianym roku skupiono 381,9 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami (co stanowiło 8,6% skupu ogólnokrajowego). Tym samym skup był mniejszy niż przed rokiem o 0,8%.

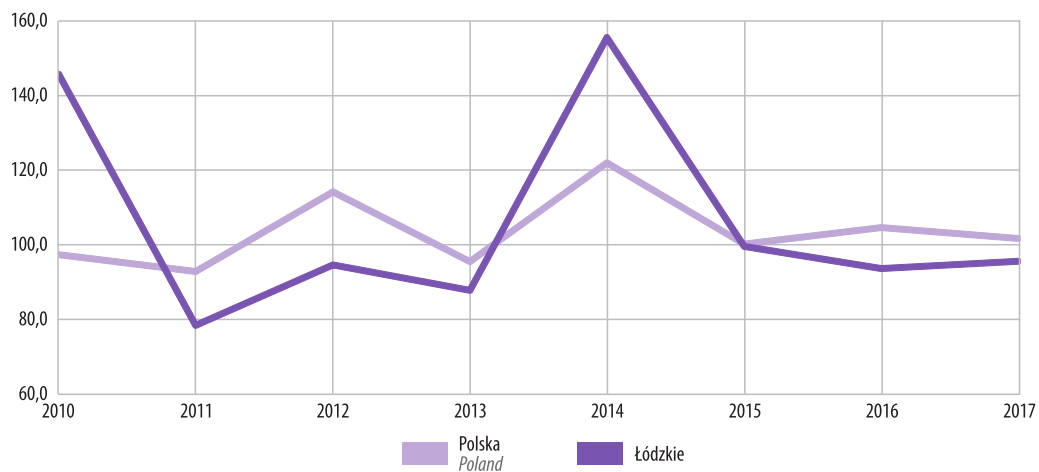
W ciągu całego roku 2017 skupiono 277,4 tys. ton żywca wieprzowego tj. o 4,4% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego osiągnął poziom 93,3tys. ton i był o 1,2% większy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 167,1 tys. ton, czyli o 9,5% mniej niż w roku poprzednim.

W 2017 r. wielkość skupu mleka krowiego w województwie łódzkim wyniosła 823,7 mln litrów, co stanowiło 7,3% ogółu mleka skupionego w kraju. Ilość skupionego mleka w omawianym okresie była o 3,3% większa niż rok wcześniej i o 14,4% większa niż w 2010 r.

Wykres 37. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)

Rok poprzedni=100

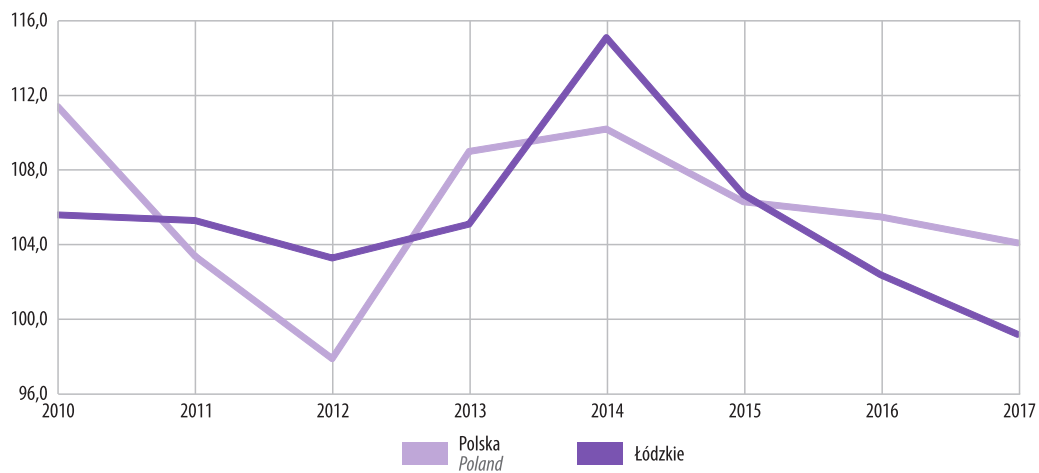
Chart 37. Indices of basic consumer and for feeds cereals procurement (including cereal mixed, excluding sowing)
Previous year=100

Wykres 38. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)

Rok poprzedni=100

Chart 38. Indices of animals for slaughter (in terms of meat, including fats)
Previous year=100

Wykres 39. Dynamika skupu mleka krowiego

Rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of cows' milk

Previous year=100

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach*Procurement and marketplace prices of agricultural products*

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie łódzkim odnotowano wzrost cen produktów rolnych, zarówno w skupie jak i na targowiskach (z wyjątkiem cen ziemniaków jadalnych, które były niższe niż w roku 2016).

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2017 r. wyniosła 66,91 zł za 1dt (w kraju 66,44 zł/dt) i była o 8,4% wyższa niż przed rokiem oraz o 10,7% wyższa od notowanej w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 78,14 zł (w kraju 78,86 zł), tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem i o 19,4% więcej niż siedem lat wcześniej.

W analizowanym roku średnie ceny żyta w skupie kształtowały się na poziomie 56,54 zł za 1 dt (w kraju 54,67 zł/dt) tj. o 8,5% wyższym w porównaniu z 2016 r. i o 46,2% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 4,5%, a w stosunku do odnotowanej w 2010 r. wzrosła o 34,1%, osiągając poziom 60,82 zł za 1 dt (w Polsce 63,23 zł/dt).

W 2017 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 43,97 zł za 1 dt (w kraju – 52,46 zł/dt), tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem i o 23,9% mniej niż w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono średnio 76,29 zł (w Polsce – 87,43 zł/dt) – o 14,6% mniej w stosunku do ceny notowanej w 2016 r. oraz o 16,4% mniej niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,38 zł za 1kg (w kraju – 6,35 zł/kg), co oznacza, że cena skupu wzrosła o 7,8% w stosunku do ceny osiągniętej w roku poprzednim, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 42,7%. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,93 zł za kg (w kraju – 5,05 zł/kg), tj. o 7,2% więcej niż w 2016 r., a w porównaniu z ceną notowaną w 2010 r. była wyższa o 30,7%.

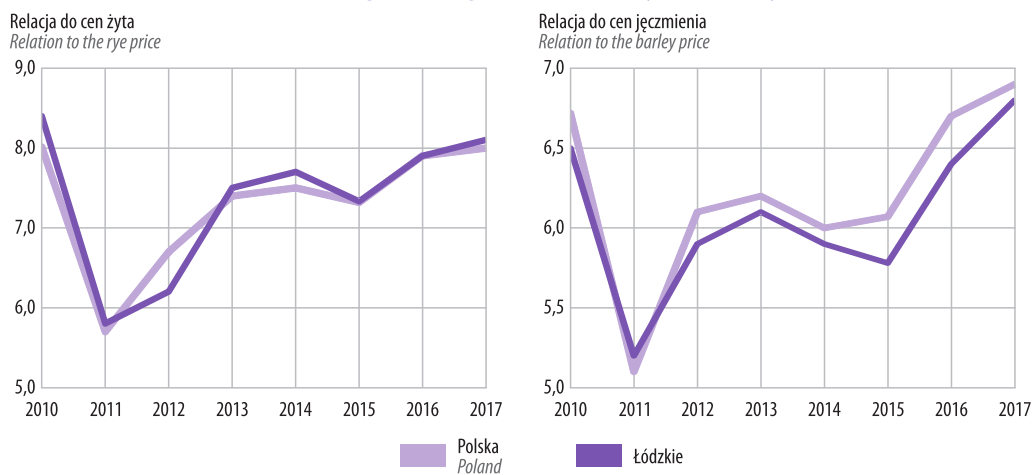
W 2017 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,63 zł za 1kg (w kraju – 3,69 zł/kg) i była o 2,8% wyższa w porównaniu z notowaną rok wcześniej i o 11,3% wyższa niż w 2010 r.

Za 1 litr mleka krowiego w omawianym roku płacono w skupie 1,27 zł (w kraju – 1,39 zł/l), tj. o 25,8% więcej niż przed rokiem i o 29,9% więcej niż w 2010 r.

Wykres 40. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
Chart 40. Procurement and marketplace prices of agricultural products

Wykres 41. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
 Chart 41. *Relation of procurement prices of pigs for slaughter to prices of rye and barley on marketplace*

W 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego bardziej korzystna była relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Wyniosła ona 8,1 wobec 7,9 w 2016 r. W kraju relacja ta wyniosła 8,0. Poprawiła się również relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia. W analizowanym okresie wyniosła ona 6,8 wobec 6,4 w 2016 r. (w kraju wskaźnik wyniósł 6,9).

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

W województwie łódzkim w 2016 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydował głównie znaczny wzrost produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście zarówno produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Wartość produkcji globalnej w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. (w cenach stałych) wzrosła o 10,5%, o czym zdecydowała wyższa o 17,8% produkcja roślinna i o 3,8% produkcja zwierzęca. W 2016 r. udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,1% i w przypadku zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej ukształtował się także na poziomie 8,1%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie łódzkim 42,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 57,9%. Wartość produkcji końcowej w 2016 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 10,9% wyższa, wskutek wzrostu wartości produkcji roślinnej o 22,1% i produkcji zwierzęcej o 4,0%.

W 2016 r. w porównaniu z 2015 r. wzrosła wartość towarowej produkcji rolniczej o 7,1%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej o 6,8% i produkcji zwierzęcej o 1,1%.

W 2016 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się na poziomie odpowiednio 8,0% i 8,1%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne,
 - „Wiosenna ocena stanu upraw rolnych i ogrodnictwa w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Rolnictwo w województwie łódzkim” – publikacja dostępna co roku,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2017 r. w województwie łódzkim, po okresie spadku w roku poprzednim, odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. W porównaniu z 2016 r. wzrosła także wydajności pracy oraz przeciętne zatrudnienie w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. w województwie osiągnęła wartość 79428,9 mln zł (w cenach bieżących) i była o 6,9% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zrealizowanej w roku poprzednim i o 58,8% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju wartość produkcji sprzedanej zwiększyła się odpowiednio o 6,5% i 32,1%. W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2017 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku odpowiednio: w I kwartale – o 9,6%, w I półroczu – o 6,5%, a w okresie trzech kwartałów – o 8,3%.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wydajność pracy w przemyśle mierzona jest wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabela 17. Przemysł
Table 17. Industry

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9
ŁÓDZKIE				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	50007,5	72706,6	73263,8	79428,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	78,1	78,7	81,8	82,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	168,1	169,0	170,2	174,6

Tabela 17. Przemysł (dok.)
Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
ŁÓDŹ				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	12825,5	15425,0	16159,9	16942,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	86,4	91,8	91,9	92,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	47,7	42,6	43,6	44,6

W przetwórstwie przemysłowym, stanowiącym 82,0% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie (wobec 87,2% w kraju), odnotowano w porównaniu z 2016 r. wzrost (w cenach stałych) o 6,4%. Najwyższy dotyczył produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 27,4%), maszyn i urządzeń (o 22,0%), skór i wyrobów skórzanych (o 15,6%), metali (o 13,0%), mebli (o 10,9%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 10,2%) oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,9%). W analizowanym okresie spadek wystąpił w działach: produkcja pozostałego sprzętu transportowego (o 12,1%), produkcja napojów (o 3,9%), poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (o 3,4%) oraz produkcja wyrobów farmaceutycznych (o 3,2%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wykres 42. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2010=100

Chart 42. Indices of sold production of industry (constant prices)
2010=100

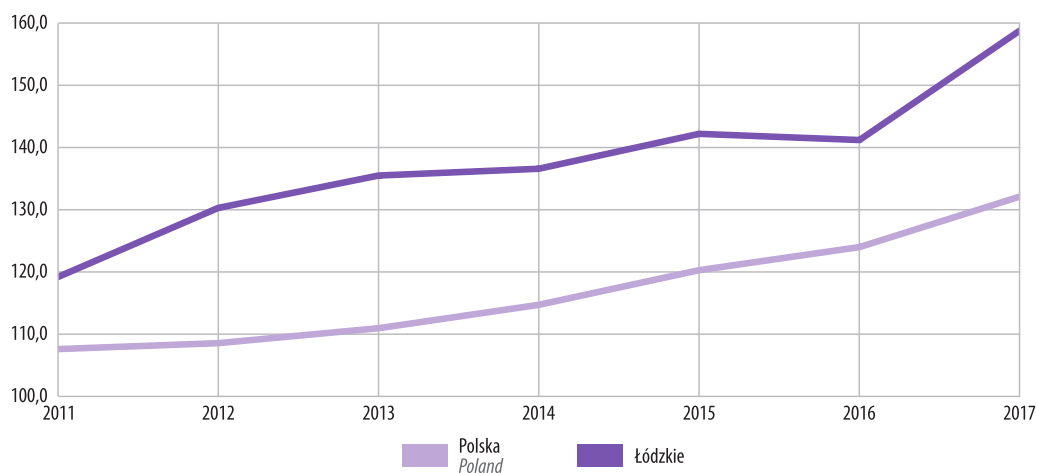
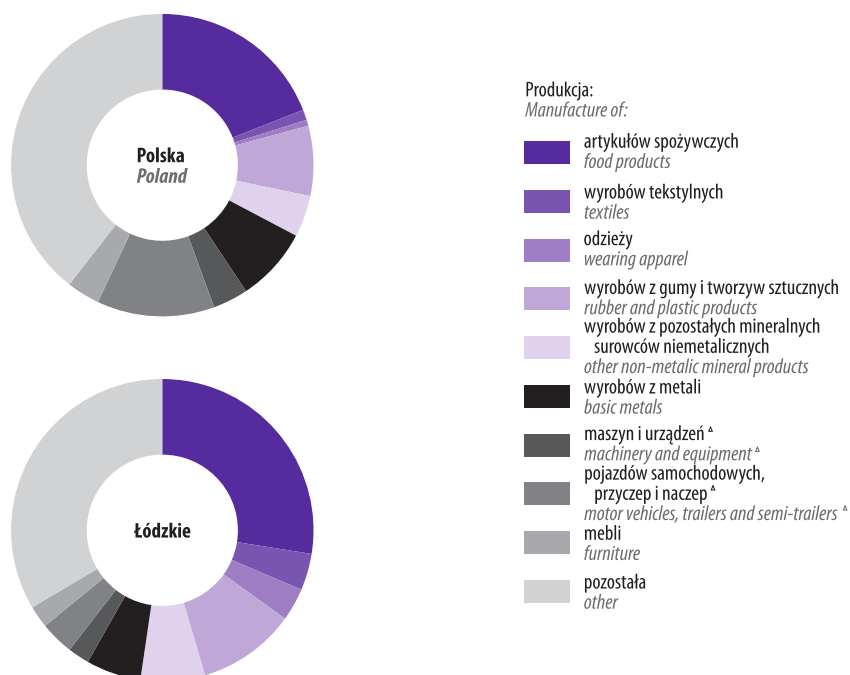

Tabela 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim (ceny stałe)
 Table 18. Indices of sold production of industry in Łódzkie voivodship (constant prices)

Działy Divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100							
Ogółem Total	101,8	102,6	98,6	99,3	109,6	106,5	108,3	106,9
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	105,3	107,0	102,2	103,2	110,7	106,6	106,7	106,4
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	102,0	104,6	106,0	107,0	107,4	105,2	102,6	103,2
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	110,8	107,9	106,0	103,5	98,3	98,3	99,9	102,9
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	110,1	110,5	107,9	105,9	109,1	105,8	105,4	104,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^A	105,8	108,1	101,7	104,4	107,8	101,1	111,5	110,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	99,9	101,8	105,3	108,1	105,9	106,0	106,6	106,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	117,8	114,1	108,2	106,1	88,1	94,1	96,8	96,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemi cal products	113,6	124,6	114,9	115,6	132,9	106,5	107,0	103,9
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	117,8	116,4	115,7	113,6	111,5	105,5	109,0	109,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta licznych Manufacture of other non-metallic mineral products	91,6	96,1	98,5	98,4	106,5	102,6	101,9	103,3
Produkcja wyrobów z metali ^A Manufacture of metal products ^A	92,2	94,8	92,7	91,4	106,8	104,9	106,2	108,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^A Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	92,7	90,7	97,4	101,3	106,7	115,7	118,2	122,0
Produkcja pojazdów samocho dowych, przyczep i naczep ^A Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	115,1	114,2	111,5	112,7	112,8	107,7	107,2	105,2
Produkcja mebli Manufacture of furniture	103,8	110,4	112,3	110,1	118,3	113,2	110,1	110,9

Wykres 43. Struktura produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego według działów PKD 2007 w 2017 r. (ceny bieżące)

Chart 43. Structure of sold manufacturing production by PKD 2007 divisions in 2017 (current prices)

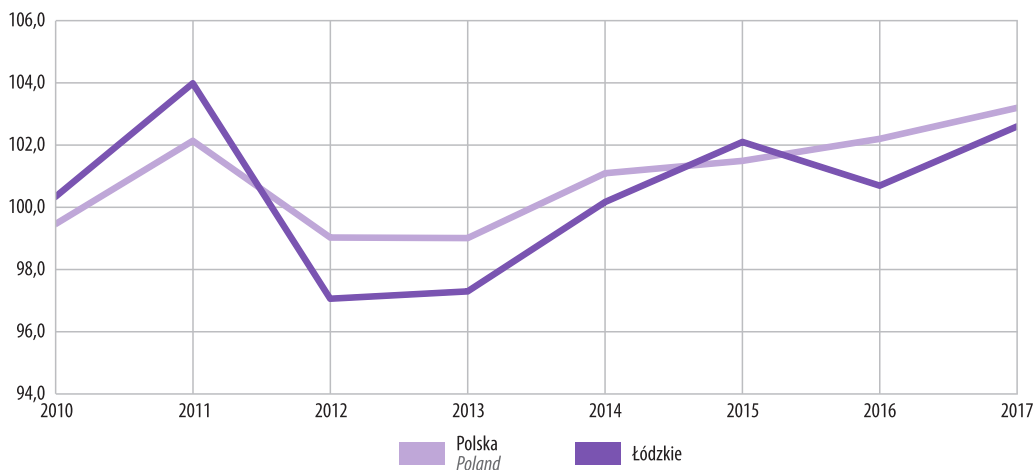
Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim, towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku o 2,6%, a w porównaniu z 2010 r. o 3,8%. W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 174,6 tys. osób. W kraju zanotowano również wzrost zatrudnienia w przemyśle – w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,2%, a w porównaniu z 2010 r. o 8,5%. W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w kraju wyniosło 2649,9 tys. osób.

Wykres 44. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

Rok poprzedni=100

Chart 44. Indices of average paid employment in industry

Previous year=100

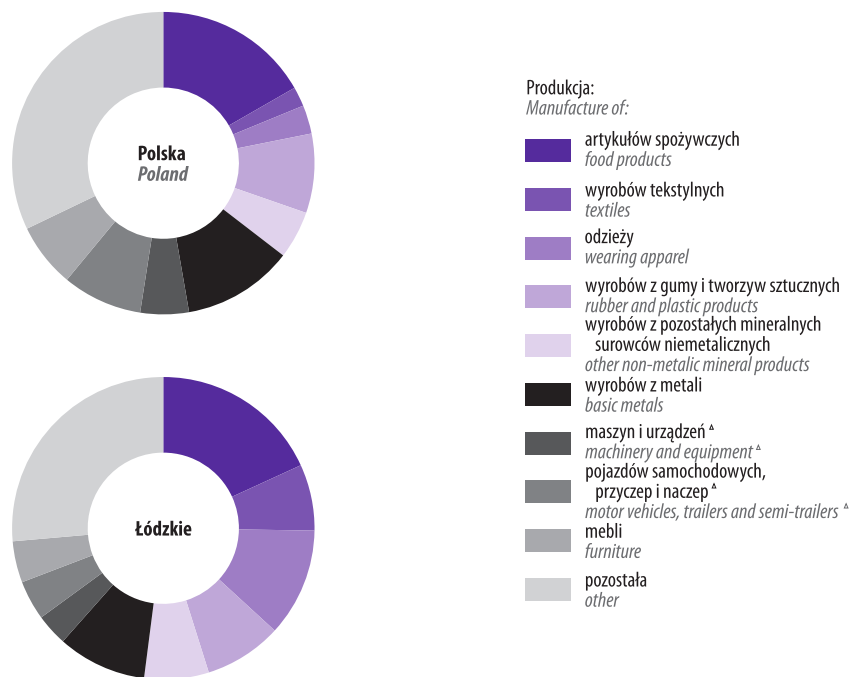

W przetwórstwie przemysłowym, w ujęciu rocznym, odnotowano wzrost zatrudnienia o 3,2%, do poziomu 148,5 tys. osób. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego największy wzrost przeciętnego zatrudnienia, w porównaniu z poprzednim rokiem, wystąpił w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 21,2%), produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 17,5%), produkcji mebli (o 13,5%), produkcji metali (o 10,1%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,8%). Poziomem zatrudnienia niższym niż przed rokiem charakteryzowały się m.in. działy: produkcja wyrobów farmaceutycznych (o 6,1%) oraz produkcja napojów (o 5,6%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2017 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie łódzkim wyniosła 454,9 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 4,2% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,2%.

Wykres 45. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym według działów PKD 2007 w 2017 r.

Chart 45. Structure of average paid employment in manufacturing by divisions PKD 2007 in 2017

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W województwie łódzkim w roku 2017 r., po przejściowym spadku w roku poprzednim, zanotowano wzrost produkcji sprzedanej w sekcji budownictwo. Niższa niż przed rokiem była natomiast zarówno wartość produkcji budowlano-montażowej, jak i jej udział w produkcji sprzedanej budownictwa ogółem. Odnotowany wzrost wydajności pracy w budownictwie był wynikiem wzrostu wartości produkcji, przy niższym przeciętnym zatrudnieniu.

W 2017 r. w województwie łódzkim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 8004,7 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,2% (w skali kraju odnotowano wzrost o 11,8%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych,
- budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabela 19. Budownictwo
Table 19. Construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	160403,9	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	442,8	386,0	383,4	387,0
ŁÓDZKIE				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	6645,8	8623,8	7464,3	8004,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	63,5	58,7	57,8	45,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	22,5	19,0	17,9	17,6

Tabela 19. Budownictwo (dok.)

Table 19. Construction (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
ŁÓDŹ				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	2704,9	3479,5	2617,2	2586,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	52,8	34,1	34,8	37,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	7,1	6,2	5,6	5,5

Produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 3671,7 mln zł (45,9% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do odnotowanej w roku poprzednim o 14,9%. W kraju wartość produkcji budowlano-montażowej była wyższa niż przed rokiem o 12,9%.

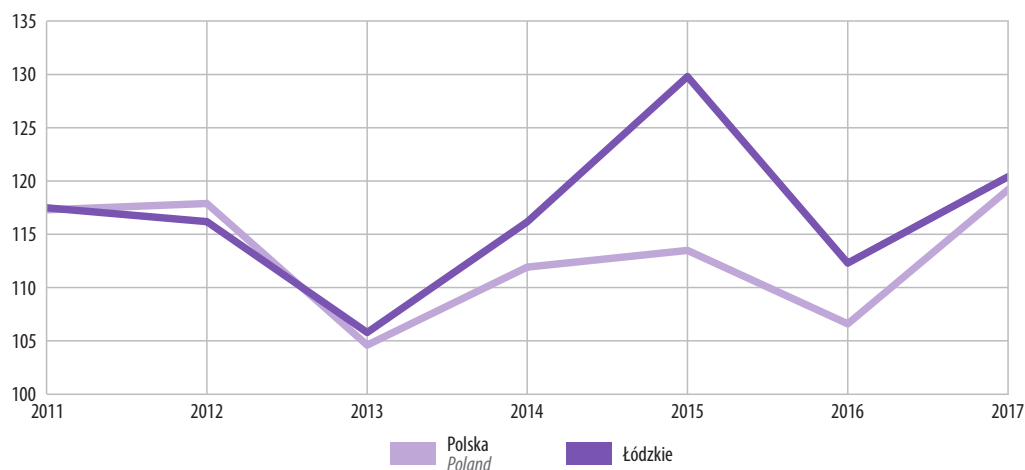
Spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano we wszystkich kwartalnych okresach narastających. Pomimo wzrostu w pierwszym kwartale 2017 r., znaczący spadek produkcji, w ujęciu rocznym, dotyczył przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 36,7%). Wzrost w skali roku natomiast osiągnęły przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 13,2%) oraz jednostki wykonujące roboty budowlane specjalistyczne (o 0,8%).

Wykres 46. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

2010=100

Chart 46. Indices of sold production of construction (current prices)

2010=100

Wykres 47. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010=100

Chart 47. Indices of construction and assembly production (current prices)
2010=100

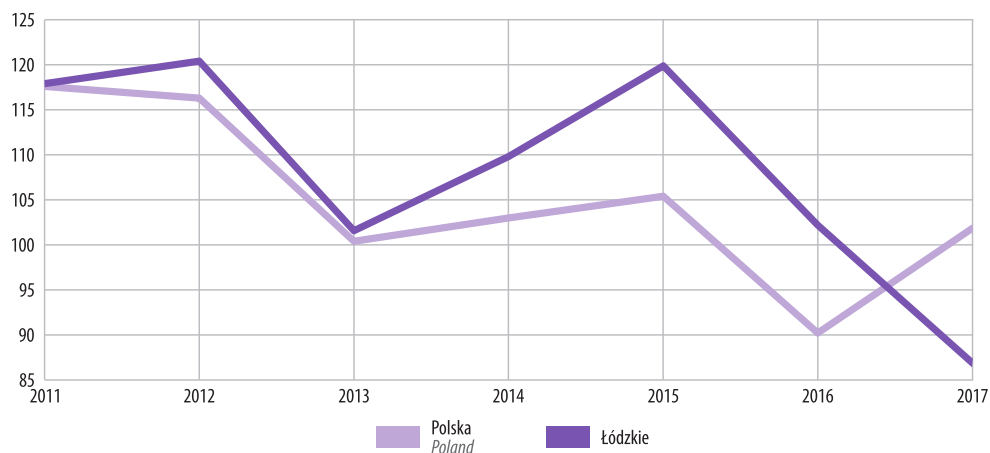
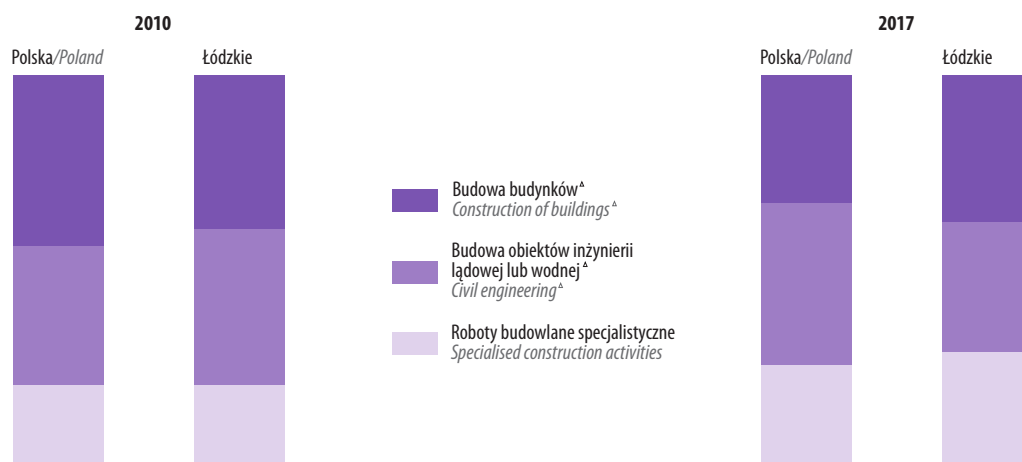

Tabela 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie łódzkim (ceny bieżące)
Table 20. Indices of construction and assembly production in Łódźkie voivodeship (current prices)

Działy Divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100							
Ogółem Total	99,5	94,3	89,6	85,2	97,8	77,5	82,3	85,1
Budowa budynków ^A Construction of buildings	122,8	115,4	95,4	98,5	106,2	66,7	73,1	63,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A Civil engineering works	70,3	60,1	60,9	65,0	80,0	98,6	103,7	113,2
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	93,4	105,4	120,4	88,8	94,4	80,1	80,6	100,8

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej nadal posiadały podmioty specjalizujące się w budowie budynków, ale ich udział w strukturze produkcji zmniejszył się, w skali roku, o 12,8 p. proc. Wzrost udziału zanotowały natomiast jednostki specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 8,2 p. proc.) oraz wykonujące roboty budowlane specjalistyczne (o 4,6 p. proc.).

Wykres 48. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)
 Chart 48. Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (current prices)

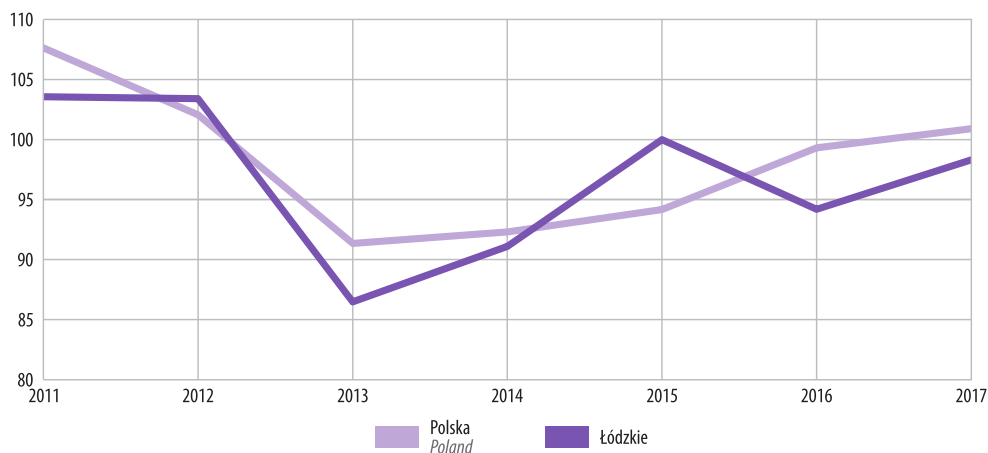
W 2017 r., wzrosła produkcja sprzedanej budownictwa, w porównaniu z rokiem poprzednim, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 1,7%, wobec wzrostu o 0,9% w skali kraju).

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, mierząca wydajność pracy w 2017 r. w łódzkim, ukształtowała się na poziomie 455,1 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 9,0% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 49. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

Rok poprzedni=100

Chart 49. Indices of average paid employment in construction
 Previous year=100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Dwellings

W 2017 r. sytuacja na rynku budownictwa mieszkaniowego w województwie łódzkim uległa poprawie w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Zwiększyła się liczba zarówno zakończonych inwestycji mieszkaniowych, jak i mieszkań na które wydano pozwolenia, a także rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych.

W 2017 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 7473 mieszkania, tj. o 5,8% więcej niż przed rokiem. W skali kraju w tym okresie odnotowano wzrost liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych – o 9,3%.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabela 21. Budownictwo mieszkaniowe
Table 21. Dwellings

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,6	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling in m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,6	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4
ŁÓDZKIE				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	2,7	2,9	2,8	3,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling in m²</i>	112,7	112,6	111,9	113,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	3,8	3,3	4,4	4,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	3,2	3,0	3,1	3,6

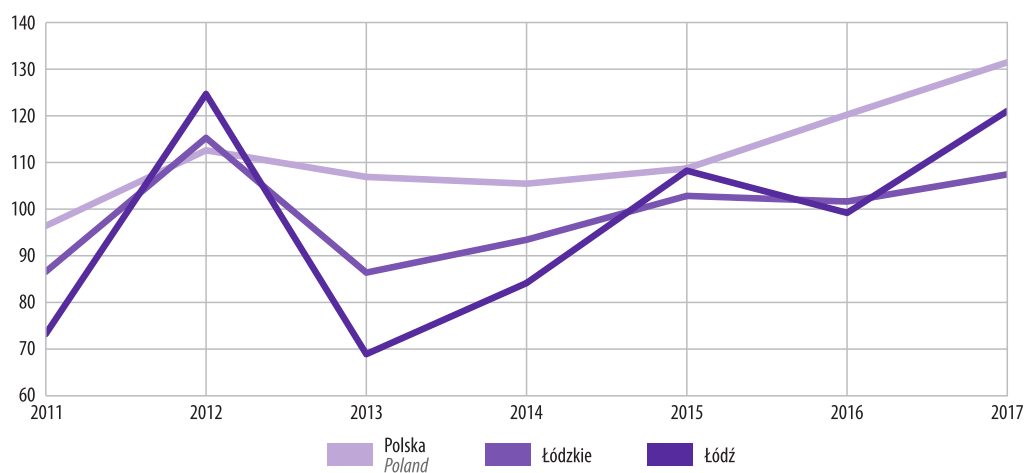
Tabela 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
Table 21. Dwellings (cont.)

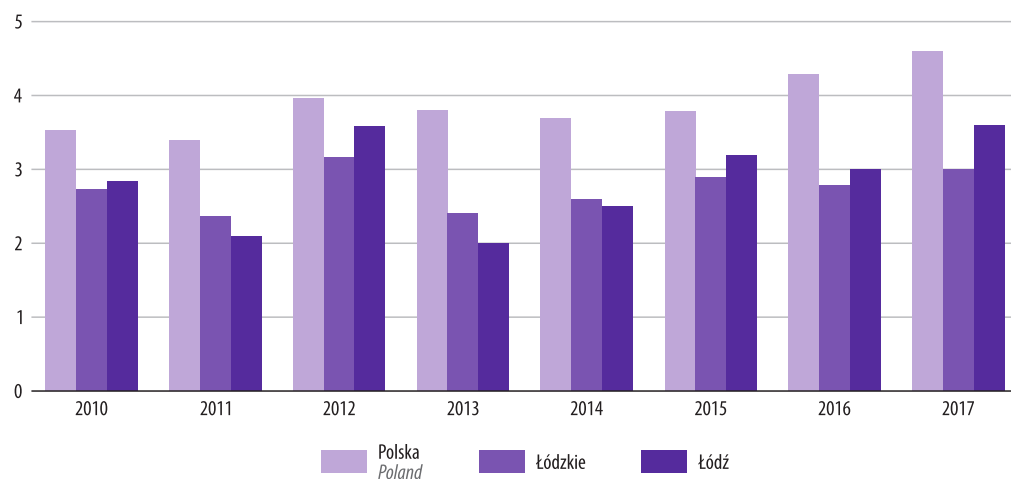
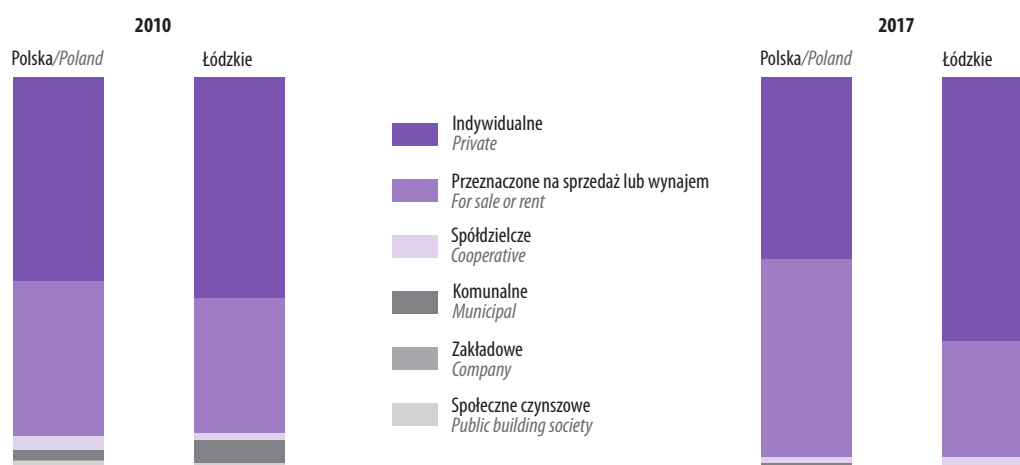
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
ŁÓDŹ				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	2,8	3,2	3,0	3,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling in m²</i>	88,4	74,7	77,9	75,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	3,4	3,5	6,3	6,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	3,2	3,9	3,4	5,1

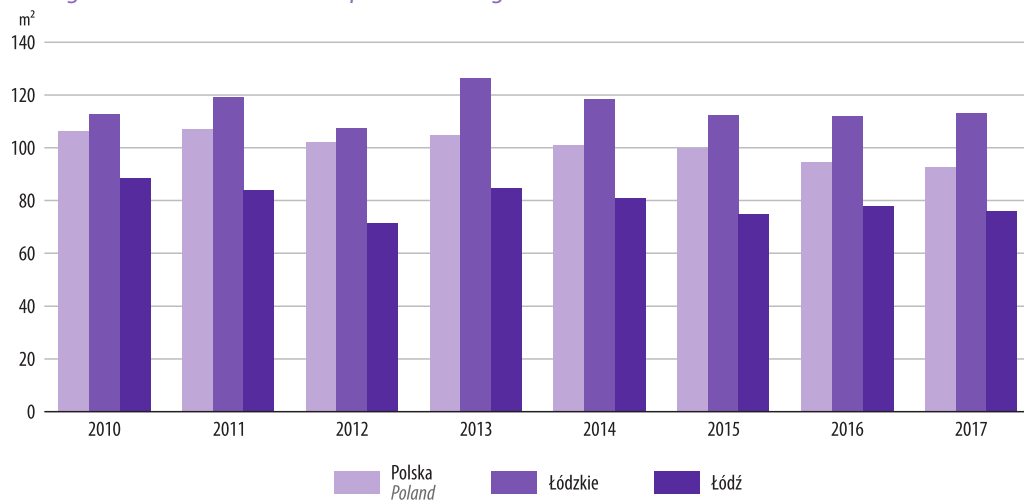
W 2017 r. najwyższy wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim, w stosunku do roku poprzedniego, nastąpił w budownictwie społecznym czynszowym (61 mieszkań wobec 8 w 2016 r.) oraz spółdzielczym (150 mieszkań wobec 48 w 2016 r.). Spadek zakończonych inwestycji mieszkaniowych dotyczył natomiast mieszkań komunalnych – 33 lokale w 2017 r., podczas gdy rok wcześniej było to 178 mieszkań. Nie wybudowano ani jednego mieszkania zakładowego (w 2016 r. przekazano 25 lokali tego typu), a liczba mieszkań indywidualnych utrzymała się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim roku.

Wykres 50. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
 2010=100

Chart 50. Indices of dwellings completed
 2010=100

Wykres 51. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludnościChart 51. *Dwellings completed per 1000 population***Wykres 52. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**Chart 52. *Structure of dwellings completed by form of construction*

Wykres 53. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowaniaChart 53. *Average useful floor area of 1 completed dwelling*

Mieszkania oddane do użytkowania w Łodzi stanowiły 33,7% (wobec 29,2% w 2016 r.) wszystkich inwestycji mieszkaniowych w województwie. W Łodzi odnotowano wzrost liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych – o 22,0%, co oznacza że był on prawie 4-krotnie wyższy niż w całym województwie. Był on wynikiem wzrostu – o 27,8% (tj. o 384) liczby przekazanych mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Dodatkowo, po raz pierwszy od 2012 r., na terenie miasta przekazano mieszkania spółdzielcze i komunalne (odpowiednio 28 i 4 lokale mieszkalne). Przekazano także 51 mieszkań wybudowanych w ramach budownictwa społecznego czynszowego, podczas gdy w 2016 r. nie powstało żadne mieszkanie tej formy budownictwa.

Wśród powiatów województwa łódzkiego największą dynamiką, w porównaniu z poprzednim rokiem, charakteryzowały się powiat poddębicki (o 87,7% mieszkań więcej), Skierniewice (o 57,6%), Piotrków Trybunalski (o 44,9%) oraz powiat zduńskowski (o 41,6%). W 11 powiatach liczba przekazanych do użytkowania mieszkań była mniejsza niż w 2016 r., w tym najgłębszy spadek wystąpił w powiatach: tomaszowskim (o 43,8%), wieluńskim (o 25,1%) oraz brzezińskim (o 22,1%).

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

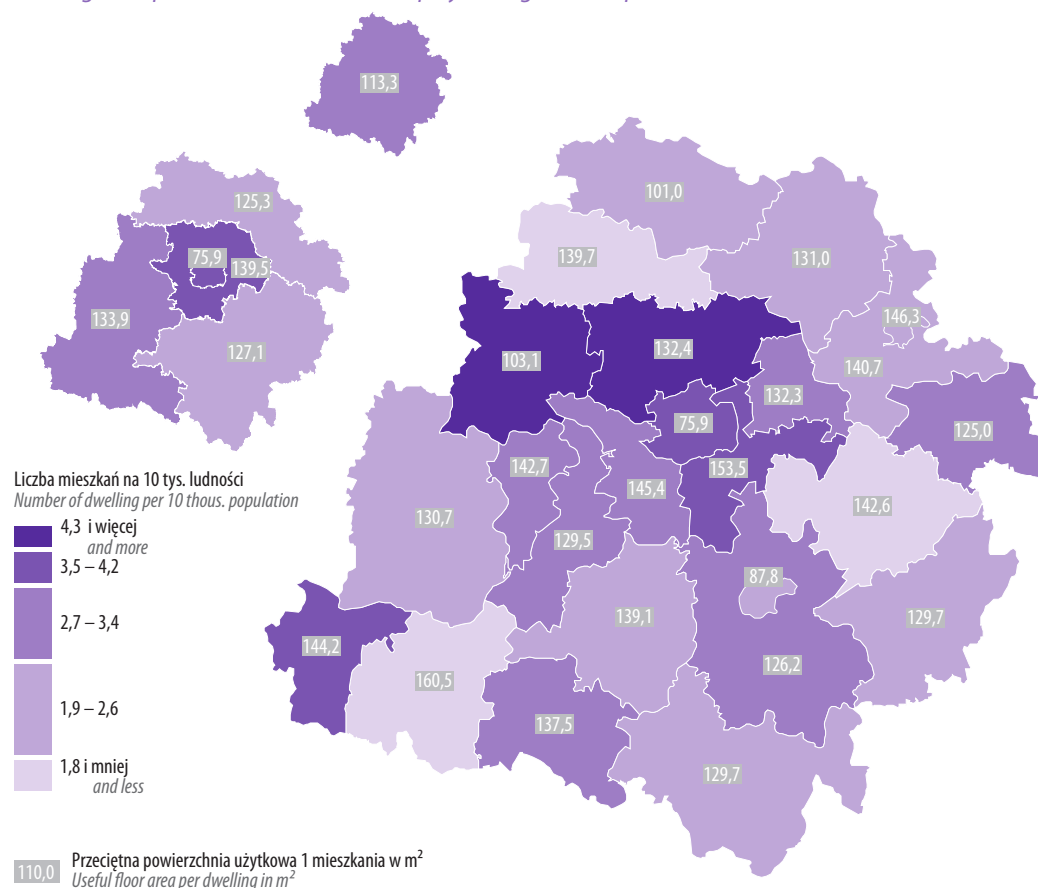
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie łódzkim w 2017 r. wyniosła 113,3 m² (w kraju 92,7 m²) i była większa o 1,4 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju spadek o 1,8 m²).

Wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej w województwie łódzkim dotyczył wszystkich form budownictwa, w tym najwyższy – mieszkań spółdzielczych (o 7,1 m²) oraz społecznych czynszowych (o 5,6 m²).

Na terenie Łodzi przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania zmniejszyła się o 2,0 m², co jest wynikiem spadku średniej powierzchni mieszkań indywidualnych (o 9,1 m²).

Wykres 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 54. Dwellings completed in łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2017

Wykres 55. Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym 2010=100

Chart 55. Indices of dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project 2010=100

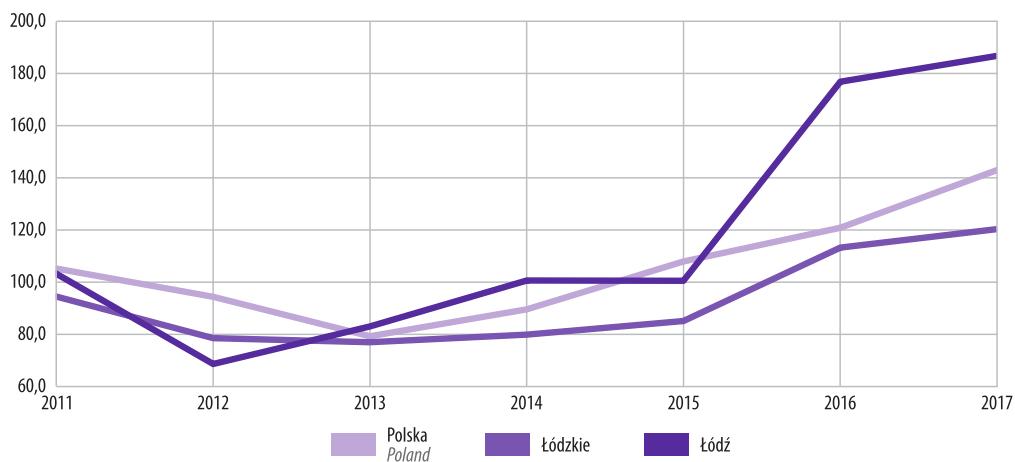

Tabela 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim
Table 22. Dwellings completed in łódzkie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2015 =100	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling in m²</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016 =100	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	7065	100,0	98,8	111,9	7473	100,0	105,8	113,3
Indywidualne <i>Private</i>	5035	71,3	102,6	133,6	5028	67,3	99,9	137,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	1771	25,1	89,8	59,9	2201	29,5	124,3	64,0
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	48	0,7	52,7	52,3	150	2,0	312,5	59,5
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	178	2,5	494,4	40,9	33	0,4	18,5	44,4
Zakładowe <i>Company</i>	25	0,4	25 razy	56,5	-	-	x	-
Społeczne czynszowe <i>Public building society</i>	8	0,1	5,6	39,8	61	0,8	762,5	45,4

W 2017 r. liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dla których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 11568, tj. o 6,1% więcej niż rok wcześniej. W kraju dynamika ta była 3-krotnie wyższa i wyniosła 18,3%.

Prawie wszystkie pozwolenia na budowę mieszkań w województwie łódzkim wydano w dwóch formach budownictwa: indywidualnego (58,3% ogółu) oraz przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (40,4%).

Więcej niż w 2016 r. pozwoleń dotyczyło przede wszystkim mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (wzrost o 16,5%). Natomiast w przypadku mieszkań komunalnych liczba wydanych pozwoleń spadła o 49,5%. Dla mieszkań spółdzielczych, komunalnych i zakładowych nie wystąpiono o pozwolenia w 2017 r.

Analizując liczbę mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dla których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wśród powiatów województwa łódzkiego zauważyć można, że w większości odnotowano wzrost w porównaniu z 2016 r. Najwyższy w powiecie rawskim (o 118,9%), wieluńskim (o 76,9%) oraz tomaszkowskim (o 69,4%). Najgłębszy spadek zaobserwowano natomiast w powiatach: poddębickim (o 43,4%), w Piotrkowie Trybunalskim (o 32,6%) oraz Skierniewicach (o 27,8%).

Tabela 23. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie łódzkim

Table 23. *Dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project in łódzkie voivodship*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2015 =100	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2016 =100
Ogółem <i>Total</i>	10898	100,0	133,2	11568	100,0	106,1
Indywidualne <i>Private</i>	6538	60,0	117,0	6744	58,3	103,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	4017	36,9	180,8	4678	40,4	116,5
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	27	0,2	16,4	-	-	x
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	289	2,7	317,6	146	1,3	50,5
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	27	0,2	22,7	-	-	x

W 2017 r. w województwie łódzkim rozpoczęto budowę 8928 mieszkań, tj. o 17,0% więcej niż rok wcześniej (w skali kraju wzrost o 18,4%).

W porównaniu z 2016 r. najwyższy wzrost dotyczył mieszkań spółdzielczych (ponad 4-krotnie więcej) oraz komunalnych (2-krotnie więcej). W przypadku mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem liczba rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych wzrosła o 46,2%, ale w przypadku mieszkań społecznych czynszowych odnotowano spadek o 68,7%.

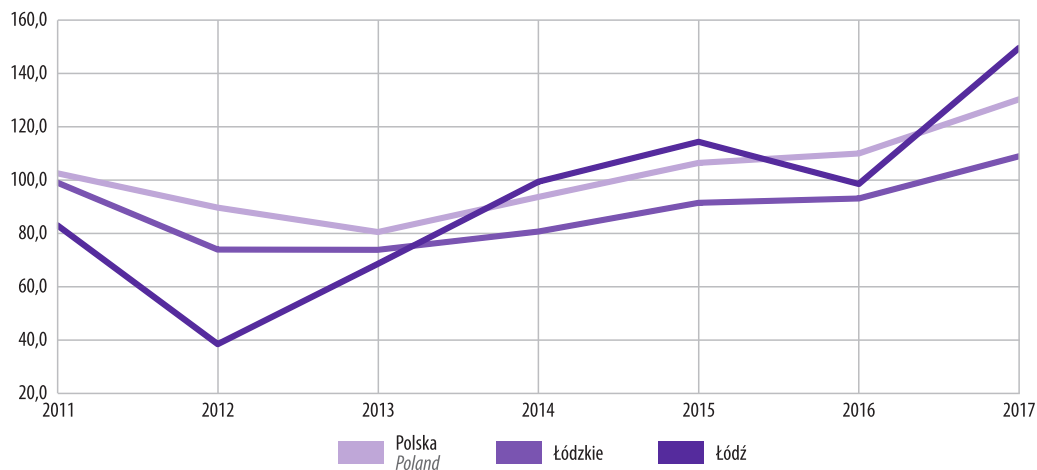
Większą niż przed rokiem liczbę rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych odnotowano w 14 powiatach województwa. Najwyższy wzrost wystąpił w Piotrkowie Trybunalskim (o 143,0%) oraz powiatach: sieradzkim i kutnowskim (odpowiednio o 69,4% i 67,7%). Najgłębszy spadek zaobserwowano w Skierniewicach (o 67,0%) oraz powiatach: poddębickim (o 38,7%) i bełchatowskim (o 38,2%).

Wykres 56. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto

2010=100

Chart 56. Indices of dwellings in which construction has begun

2010=100

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W województwie łódzkim w 2017 r. utrzymał się, obserwowany od dwóch lat, wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Był on również wyższy niż rok wcześniej. Zwiększyła się także, po przejściowym spadku w roku poprzednim, wartość sprzedaży hurtowej towarów.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2017 r. wzrosła w stosunku do roku 2016 o 8,8% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 8,4% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

W województwie łódzkim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2017 r., obserwowano wzrost sprzedaży detalicznej towarów ogółem. Największy wzrost w odniesieniu do 2016 r. odnotowano w przedsiębiorstwach z grup: „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 37,5%), „meble, RTV, AGD” (o 26,4%) oraz „tekstylia, odzież, obuwie” (o 17,5%). Spadek wartości sprzedaży detalicznej dotyczył jedynie przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 23,6%).

Wykres 57. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)

2010 = 100

Chart 57. Indices of retail sales (current prices)

2010 = 100

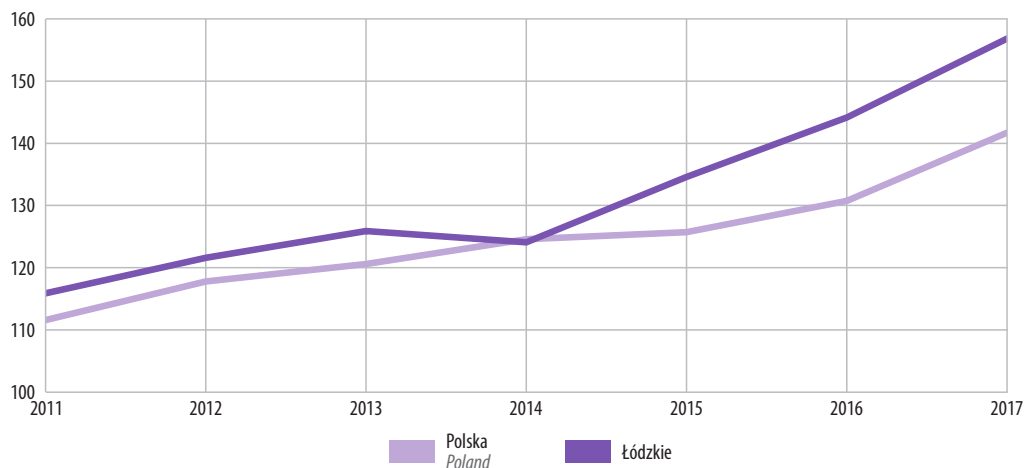

Tabela 24. Dynamika sprzedaży detalicznej ^a (ceny bieżące)Table 24. *Indices of retail sales ^a (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	107,1	105,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	96,8	112,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,2	107,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	113,6	109,3	103,6	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	110,7	112,7
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	111,5	112,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	123,0	104,3	108,6	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Papers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	105,4	109,4
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	91,7	105,0
ŁÓDZKIE				
Ogółem <i>Total</i>	113,3	108,5	107,1	108,8
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	111,9	122,6	122,8	76,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	139,2	93,2	93,1	137,5
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	100,9	94,4	105,0	107,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	97,6	130,9	66,6	100,1
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	101,1	113,1	85,8	117,5
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	98,5	84,0	125,0	126,4
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Papers, books, other sale in specialized stores</i>	168,2	112,7	99,7	105,1
Pozostałe <i>Others</i>	99,5	92,8	93,3	114,6

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

^aThe grouping of enterprises was made on the basis of the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), including the enterprise in a specific category according to the predominant type of activity, in accordance with the organizational status in the period under consideration. The recorded changes (increase / decrease) in the value of retail sales in particular groups of business types of enterprises may also result from changes in the prevailing type of business activity and organizational changes (eg mergers of enterprises). This does not affect the dynamics of retail sales in general.

Tabela 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie łódzkim (ceny bieżące)
 Table 25. Indices of retail sales^a in Łódzkie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	107,6	109,5	106,7	107,1	114,6	108,2	108,8	108,8
w tym: of which:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	131,5	134,7	126,4	122,8	132,0	71,8	77,1	76,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	82,1	84,9	89,9	93,1	149,5	149,1	143,3	137,5
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	100,8	103,2	105,1	105,0	107,4	109,1	107,7	107,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	44,5	59,7	62,2	66,6	108,5	97,5	100,8	100,1
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	77,5	81,0	82,8	85,8	113,5	114,3	118,4	117,5
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	143,4	136,4	126,3	125,0	106,2	110,6	114,8	126,4
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Papers, books, other sale in specialized stores	103,8	105,9	101,0	99,7	100,3	102,0	101,4	105,1
Pozostałe Others	91,3	89,3	89,4	93,3	114,7	113,3	114,1	114,6

^a Patrz notka str. 85.
a See note page 85.

Wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych w 2017 r. zwiększyła się o 14,3% w stosunku do poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 10,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 12,9% wyższa niż w 2016 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 11,9%). Odnotowany w województwie łódzkim wzrost dotyczył wszystkich grupowań przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż hurtową. Najwyższy wystąpił wśród jednostek realizujących sprzedaż hurtową: produktów rolnych i żywych zwierząt (o 31,2%), narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 26,0%), kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 11,9%) oraz półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 11,3%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2017 r. w województwie łódzkim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych kształtowały się mniej korzystnie w porównaniu z rokiem poprzednim. Zmniejszył się odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto oraz ich udział w przychodach ogółem. Tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności nie przewyższało tempa wzrostu kosztów ich uzyskania. Pogorszeniu uległ wskaźnik poziomu kosztów. Wzrosły natomiast wskaźniki płynności finansowej.

Wyniki finansowe uzyskane w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie łódzkim były mniej korzystne niż w roku poprzednim. W tym samym okresie podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw w skali kraju były wyższe od notowanych rok wcześniej.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2342, z późn. zm.).

Wykres 58. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów
Chart 58. Share of number of enterprises showing net profit in total number of analysed subjects

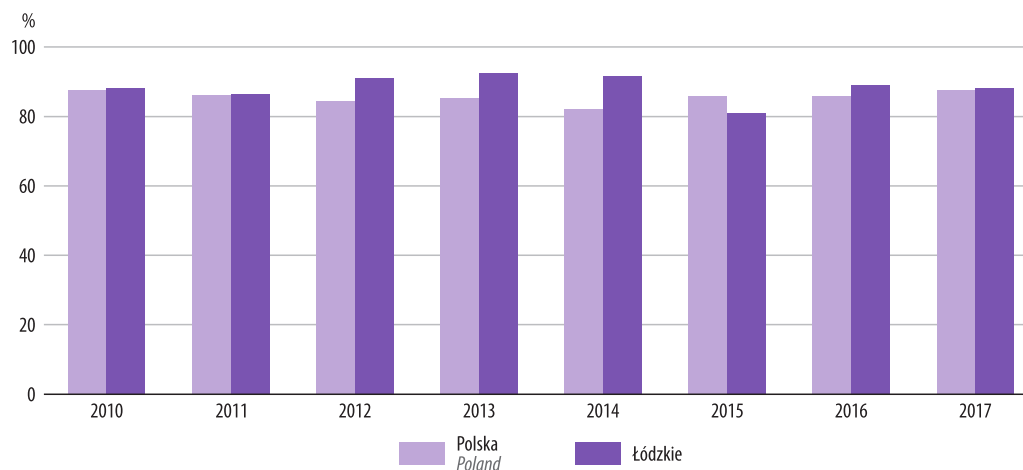

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wykres 59. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności

Chart 59. Share of revenues of enterprises showing net profit in total income from the whole activity

W 2017 r. w województwie łódzkim zysk netto wykazało 77,9% badanych przedsiębiorstw, wobec 80,7% rok wcześniej. Udział przychodów firm wykazujących zysk w przychodach ogółem zmniejszył się w porównaniu z 2016 r. o 0,8 p. proc., do poziomu 88,1%.

W skali kraju udział przedsiębiorstw rentownych zmniejszył się o 0,6 p. proc., do poziomu 80,9%, natomiast ich udział w przychodach ogółem zwiększył się w analizowanym okresie o 1,7 p. proc., do poziomu 87,4%.

Przychody z całokształtu działalności w 2017 r. wyniosły 125135,0 mln zł i były o 7,3% wyższe od osiągniętych rok wcześniej, natomiast koszty ich uzyskania zwiększyły się o 9,3% (do 118191,9 mln zł), co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów z 92,7% w 2016 r. do 94,5% (w skali kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 94,8%, wobec 95,0% rok wcześniej). W omawianym okresie w województwie łódzkim odnotowano niższy wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (spadek o 3,2% wobec wzrostu w ujęciu ogólnokrajowym o 6,0%).

Wykres 60. Wskaźnik poziomu kosztów

Chart 60. Cost level indicator

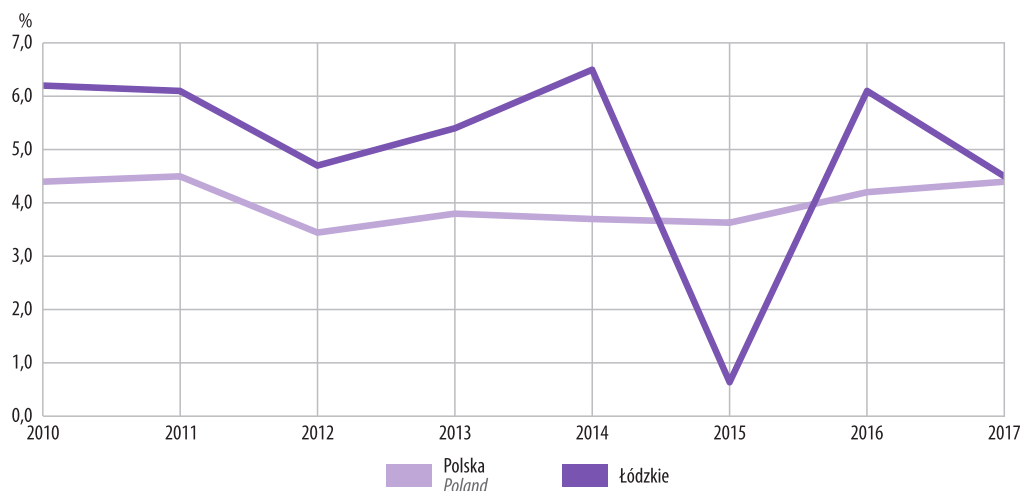

Wynik finansowy:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wykres 61. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 61. Profitability rate of net turnover

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2017 r. w województwie łódzkim osiągnęły wartość 122233,9 mln zł (wzrost o 8,1% w stosunku do roku poprzedniego), natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 115055,2 mln zł, co oznacza wzrost o 8,9%.

Wynik finansowy brutto ukształtował się na poziomie 6943,2 mln zł (wobec 8456,4 mln zł w roku poprzednim). Po odliczeniu obciążeń (podatku dochodowego) wynik finansowy netto osiągnął poziom 5679,7 mln zł (7142,3 mln zł rok wcześniej).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Niższe niż w roku 2016 r. były wskaźniki rentowności obrotu przedsiębiorstw. Wskaźnik rentowności obrotu brutto zmniejszył się o 1,8 p. proc., do 5,5%, a wskaźnik rentowności obrotu netto - o 1,6 p. proc., do 4,5%. Obniżeniu uległ również wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,7 p. proc., do 5,9%). W skali roku wskaźnik płynności finansowej I stopnia wzrósł z 31,3% do 39,5%, a wskaźnik płynności finansowej II stopnia zwiększył się o 6,1 p. proc., do 95,3%.

Tabela 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 26. Selected indicators economic and financial in analysed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	w %		in %	
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów Sales profitability rate of products, goods and materials	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Profitability rate of gross turnover	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto Profitability rate of net turnover	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia Financial liquidity ratio of the first degree	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności II stopnia Financial liquidity ratio of the second degree	105,5	101,0	102,0	102,2
ŁÓDZKIE				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	92,7	99,7	92,7	94,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów Sales profitability rate of products, goods and materials	7,3	0,1	6,6	5,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Profitability rate of gross turnover	7,3	0,3	7,3	5,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto Profitability rate of net turnover	6,2	0,6	6,1	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia Financial liquidity ratio of the first degree	32,7	30,2	31,3	39,5
Wskaźnik płynności II stopnia Financial liquidity ratio of the second degree	92,1	91,4	89,2	95,3

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu::

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

W 2017 r., drugi rok z rzędu, odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie łódzkim. Wpływ na to miał znaczący spadek nakładów poniesionych na budynki i budowle. W porównaniu z 2016 r. spadła również liczba inwestycji nowo rozpoczętych, ale wzrosła ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie łódzkim, wyniosły 8982,0 mln zł i były niższe od zrealizowanych rok wcześniej o 14,1%. W skali kraju wartość nakładów inwestycyjnych w obserwowanym okresie wzrosła o 4,4%.

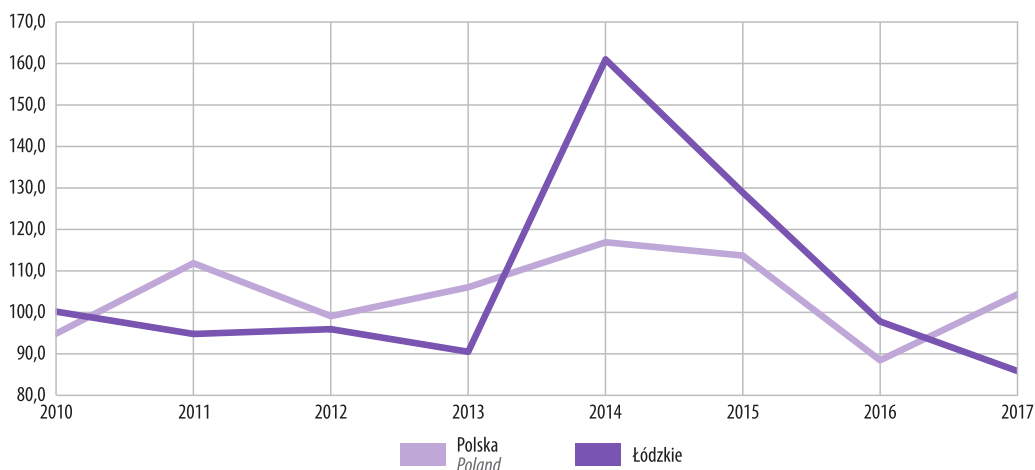
Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 62. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 62. Indices of investment outlays total (current prices)

Previous year=100s

W 2017 r. w województwie łódzkim, z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 3038,2 mln zł (o 39,5% mniej niż rok wcześniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła poziom 5345,6 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 11,3%, a ich udział w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 13,6 p. proc. Na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi przeznaczono 4881,0 mln zł (o 10,9% więcej niż w roku poprzednim), a na środki transportu – 464,6 mln zł (o 16,3% więcej niż w 2016 r.).

W analizowanym okresie spadek nakładów inwestycyjnych wystąpił w większości obserwowanych sekcji. W przemyśle zainwestowano o 16,6% mniej, w budownictwie - o 14,2%, a w informacji i komunikacji - o 5,8%. Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2016 r. odnotowano m. in. w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 39,3%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 22,8%).

W 2017 r. inwestowały głównie, podobnie jak przed rokiem, przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (54,9% ogólnej wartości nakładów) oraz przetwórstwa przemysłowego (30,3%). Inwestycje przedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych stanowiły 5,7% ogólnej wartości nakładów w województwie łódzkim.

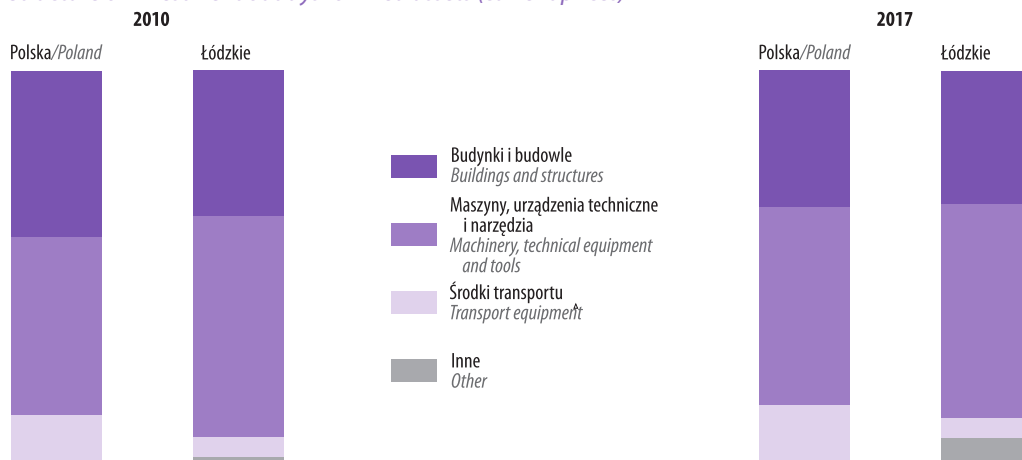
Tabela 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 27. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	89236,8	136474,6	120825,1	126186,5
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy Purchases				
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, and equipment and tools	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu transport equipment	11,3	13,0	12,4	14,1
ŁÓDZKIE				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	6249,4	10692,5	10461,7	8982,0
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	36,9	39,0	48,0	33,8
Zakupy Purchases				
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, and equipment and tools	56,1	47,7	42,1	54,3
środków transportu transport equipment	5,2	4,9	3,8	5,2

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wykres 63. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)Chart 63. *Structure of investment outlays for fixed assets (current prices)*

W 2017 r. w łódzkim inwestorzy rozpoczęli realizację 2467 nowych inwestycji (o 9,1% mniej niż przed rokiem), z których 40,7% stanowiły inwestycje polegające na modernizacji istniejących środków trwałych. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji była o 11,1% wyższa niż w roku poprzednim i wyniosła 2877,1 mln zł. W kraju w omawianym okresie odnotowano wzrost liczby rozpoczętych inwestycji o 2,2%, podczas gdy ich wartość kosztorysowa wzrosła (o 10,2%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju.
2. Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano metodą przedsiębiorstw.
5. Dane opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.
6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
8. Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 2) produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 3) wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej

i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Oznaczenie sekcji	Opis	Stosowane skróty
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to administrative division of the country in a given period.
2. Data are presented according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item “Industry” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.
4. Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the enterprise method.
5. Data are compiled in accordance with to the respective organizational status of units of the national economy.
6. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
7. The term entities of the national economy is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
8. The term economic entities is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
9. In the publication data in regard to:
 - a) average paid employment and average monthly gross wages and salaries concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - b) sold production of industry and construction concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - c) financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2011 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).
12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistics Poland.
13. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.
14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
15. The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

Oznaczenie sekcji	Opis	Stosowane skróty
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Trade; repair of motor vehicles
I	Accommodation and food service activities	Accommodation and catering

16. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ANEKS
APPENDIX

Wybrane dane o województwie łódzkim

Selected data on łódzkie voivodship

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ludność ^a (w tys.)	2542,4	2533,7	2524,7	2513,1
Na 1000 ludności:				
małżeństwa zawarte	5,70	4,98	4,99	4,34
urodzenia żywe	10,02	9,44	9,43	8,90
zgony	12,26	12,14	12,40	12,41
przyrost naturalny	-2,24	-2,70	-2,97	-3,51
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,70	-0,75	-0,72	-1,06
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	310,5	325,9	321,0	314,0
rok poprzedni = 100	101,7	105,0	98,5	97,8
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	131,6	138,7	151,0	151,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	12,2	12,9	14,0	14,1
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku				
w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	83,0	83,4	83,8	86,9
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	98	147	146	82
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	56,3	56,9	56,6	57,6
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	51,1	51,6	50,3	51,2
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)	9,2	9,3	11,0	11,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze				
przedsiębiorstw ^c (w zł)	2978,57	3192,09	3339,41	3454,92
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	653,8	639,5	626,6	617,8
rok poprzedni = 100	98,6	97,8	95,4	98,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana				
przez ZUS (w zł)	1481,17	1554,27	1642,49	1730,12
rok poprzedni = 100	106,4	104,9	105,7	105,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników				
indywidualnych (w zł)	940,86	973,40	1043,43	1109,24
rok poprzedni = 100	105,0	103,5	107,2	106,3

a Stan w końcu roku. b Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok. W przypadku migracji zagranicznych – dane za 2014 rok. c Liczba przedsiębiorstw, w których liczba zatrudnionych przekracza 9 osób. d Średnia w ciągu roku.

2014	2015	2016	2017	Specification
2504,1	2493,6	2485,3	2476,3	Population ^a (in thous.)
				Per 1000 population (in the period Jan–Sep):
4,55	4,59	4,71	4,65	marriages contracted
9,05	8,85	9,16	9,59	live births
11,85	12,46	12,14	12,57	deaths
-2,80	-3,61	-2,98	-2,98	natural increase
-0,82	-0,83 ^b	-0,57	-0,72	internal and international net migration for permanent residence
313,8	322,5	326,7	343,1	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
100,0	102,7	101,3	105,0	previous year = 100
126,2	109,5	91,0	72,7	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
11,8	10,3	8,5	6,8	Registered unemployment rate ^a (in %)
				Unemployed persons without benefit rights in total number
87,3	86,8	86,5	85,9	of unemployed persons ^a (in %)
58	33	23	13	Unemployed persons per job offer ^a
58,3	57,2	56,6	57,3	Activity rate by LFS ^d (in %)
53,1	52,9	53,4	54,7	Employment rate by LFS ^d (in %)
8,8	7,7	5,6	4,6	Unemployment rate by LFS ^d (in %)
				Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c
3591,51	3745,57	3867,24	4103,93	(in zł)
609,8	609,7	611,7	612,9	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
98,7	100,0	100,3	100,2	previous year = 100
				Average monthly gross retirement pay and pension paid
1789,61	1843,94	1876,11	1927,25	by ZUS (in zł)
103,4	103,0	101,7	102,7	previous year = 100
				Average monthly gross retirement pay and pension
1132,37	1168,00	1170,59	1187,40	for farmers (in zł)
102,1	103,1	100,2	101,4	previous year = 100

zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Przeciętne w roku. net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015. In case of the international migration - data for 2014. c Data concern

Wybrane dane o województwie łódzkim (cd.)

Selected data on łódzkie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych				
(rok poprzedni = 100):				
ogółem	102,8	104,4	103,8	100,8
żywność i napoje bezalkoholowe	103,1	105,8	104,4	102,3
odzież i obuwie	97,4	98,8	95,7	93,3
mieszkanie	103,8	106,0	105,7	102,0
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi)				
z 1 ha w dt	30,9	31,2	29,6	29,8
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:				
bydło ^a	45,3 ^b	47,3	45,5	43,8
trzoda chlewna ^c	130,5 ^b	114,3	97,5	94,8
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):				
ziarna zbóż (bez siewnego)	119,0	156,5	103,4	89,0
w tym pszenica	123,9	140,5	105,1	93,2
żyto	126,4	193,9	103,3	80,1
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	94,9	118,8	121,5	96,0
żywca rzeźnego wieprzowego	85,2	118,6	117,0	99,8
Relacje cen skupu ^d 1 kg żywca wieprzowego do cen				
targowiskowych:				
1 kg żyta	8,4	5,8	6,2	7,5
1 kg jęczmienia	6,5	5,2	5,9	6,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^e				
(rok poprzedni = 100; ceny stałe)	113,6	116,4	110,0	104,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^e				
w tysiącach	168,1	174,8	169,7	165,1
rok poprzedni = 100	100,3	104,0	97,1	97,3
Produkcja sprzedana budownictwa ^e				
(rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	110,3	117,5	98,9	91,0

a Stan w czerwcu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Stan w końcu lipca. d Ceny bieżące bez VAT. e Dane dotyczą podmi
a As of June. b Data of Agricultural Census as of 30 June. c As of the end of July. d Current prices excluding VAT. e Data concern economic entities in which the

2014	2015	2016	2017	Specification
				Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
99,5	98,8	99,4	102,1	total
98,7	98,2	100,8	104,8	food and non-alcoholic beverages
93,4	94,5	94,5	94,1	clothing and footwear
100,2	100,2	99,7	101,9	dwelling
36,0	30,3	31,6	35,2	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
				Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
48,5	47,3	47,0	45,8	cattle ^a
110,4	105,7	111,3	105,7	pigs ^c
				Price indices of procurement (previous year = 100):
83,4	97,1	94,1	106,7	cereal grain (excluding sowing seed)
83,1	96,1	92,9	108,4	of which wheat
82,5	99,5	105,3	108,5	rye
95,1	100,5	100,0	107,8	cattle for slaughter (excluding calves)
89,4	89,0	109,5	108,3	pigs for slaughter
				Procurement price ^d per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
7,7	7,3	7,9	8,1	per kg of rye
5,9	5,8	6,4	6,8	per kg of barley
				Sold production of industry ^e
100,9	104,1	99,3	106,9	(previous year = 100; constant prices)
				Average paid employment in industry ^e
165,4	169,0	170,2	174,6	in thousands
100,2	102,1	100,7	102,6	previous year = 100
				Sold production of construction ^e
109,8	111,7	86,6	107,2	(previous year = 100; current prices)

otów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
number of employed persons exceeds 9 persons.

Wybrane dane o województwie łódzkim (dok.)

Selected data on łódzkie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Produkcja budowlano-montażowa ^a				
(rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,7	117,9	102,1	84,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^a				
w tysiącach	22,5	23,3	24,1	20,8
rok poprzedni = 100	104,2	103,6	103,4	86,5
Mieszkania oddane do użytkowania	6957	6022	8019	6009
rok poprzedni = 100	109,7	86,6	133,2	74,9
na 1000 ludności	2,7	2,4	3,2	2,4
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	112,7	119,2	107,5	126,3
Sprzedaż detaliczna towarów ^a				
(rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,3	115,9	104,9	103,5
Podmioty gospodarki narodowej ^b	230908	228537	234079	237915
rok poprzedni = 100	104,6	99,0	102,4	101,6
w tym spółki handlowe	14198	14945	15946	17214
rok poprzedni = 100	105,9	105,3	106,7	108,0
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2722	2827	2953	3076
rok poprzedni = 100	102,2	103,9	104,5	104,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^c (w %)	92,7	92,5	94,4	93,5
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c (w %):				
brutto	7,3	7,5	5,6	6,5
netto	6,2	6,1	4,7	5,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c				
w milionach zł (ceny bieżące)	6249,4	5924,4	6587,7	5149,7
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	100,2	94,8	96,0	90,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms.

2014	2015	2016	2017	Specification
				Construction and assembly production ^a
108,1	109,2	85,2	85,1	(previous year = 100; current prices)
				Average paid employment in construction ^a
19,0	19,0	17,9	17,6	in thousands
91,1	100,0	94,2	98,3	previous year = 100
6501	7150	7065	7473	Dwellings completed
108,2	110,0	98,8	105,8	previous year = 100
2,6	2,9	2,8	3,0	per 1000 population
118,4	112,6	111,9	113,3	average usable floor space per dwelling (in m ²)
				Retail sale of goods ^a
98,5	108,5	107,1	108,8	(previous year = 100; current prices)
239578	241462	243280	245855	Entities of the national economy ^b
100,7	100,8	100,8	101,1	previous year = 100
18451	20084	21771	23316	of which commercial companies
107,2	108,8	108,4	107,1	previous year = 100
3166	3288	3382	3525	of which with foreign capital participation
102,9	103,8	102,9	104,2	previous year = 100
92,3	99,7	92,7	94,5	Cost level indicator in enterprises ^c (in %)
				Turnover profitability rate in enterprises ^c (in %):
7,8	0,3	7,3	5,5	gross
6,5	0,6	6,1	4,5	net
				Investment outlays in enterprises ^c
8293,5	10692,5	10461,7	8982,0	in milion zł (current prices)
161,0	128,9	97,8	85,9	previous year = 100 (current prices)

indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
in agriculture; as of at the end of the year. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

Wybrane dane o województwie łódzkim według miesięcy

Selected data on łódzkie voivodship in months

Wyszczególnienie a – 2016 b – 2017		I	II	III	IV	V	VI
Ludność ^a (w tys.)	a	2488,4
	b	2480,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	a	325,8	326,3	327,4	327,8	328,0	329,1
	b	339,0	337,3	338,4	340,0	339,8	340,4
poprzedni miesiąc = 100	a	101,2	100,2	100,3	100,1	100,1	100,3
	b	103,3	99,5	100,3	100,5	99,9	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	102,8	102,9	102,9	102,9	102,6	103,6
	b	104,1	103,4	103,4	103,7	103,6	103,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	a	114,9	116,0	112,9	107,3	103,4	99,0
	b	94,6	93,9	90,6	86,1	82,9	79,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	a	10,7	10,8	10,5	10,0	9,7	9,3
	b	8,7	8,7	8,4	8,0	7,7	7,4
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	a	4834	8690	8734	8802	9093	10321
	b	7308	9434	12222	10878	11230	10464
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	a	35	23	22	20	16	14
	b	19	15	12	12	11	12
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	a	3878,98	3663,85	3869,67	3805,49	3711,79	3798,52
	b	3988,25	3827,34	4011,91	4018,80	3925,19	3997,59
poprzedni miesiąc = 100	a	91,0	94,5	105,6	98,3	97,5	102,3
	b	91,2	96,0	104,8	100,2	97,7	101,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	106,0	103,9	100,4	105,1	104,0	105,3
	b	102,8	104,5	103,7	105,6	105,7	105,2
Relacje cen skupu ^c 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta	a	6,4	7,4	7,8	7,0	7,8	8,0
	b	8,2	8,4	8,5	9,1	8,7	8,4

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Ceny bieżące bez VAT.
a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Current prices excluding VAT.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2016 b – 2017	
.	2485,3	a	Population ^a (in thous.)
.	2476,3	b	
329,5	328,0	328,5	328,7	328,6	328,3	a	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
340,8	342,6	342,6	342,5	344,1	344,2	b	
100,1	99,5	100,2	100,1	100,0	99,9	a	previous month = 100
100,1	100,5	100,0	100,0	100,5	100,0	b	
103,4	102,1	102,2	102,2	102,1	101,9	a	corresponding month of previous year = 100
103,4	104,5	104,3	104,2	104,7	104,8	b	
96,4	94,9	92,6	91,5	90,4	91,0	a	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
78,3	78,0	76,6	72,2	71,9	72,7	b	
9,1	8,9	8,7	8,6	8,5	8,5	a	Registered unemployment rate ^a (in %)
7,3	7,3	7,1	6,8	6,7	6,8	b	
9273	10189	9141	7494	7470	6423	a	Job offers declared during a month
9726	11211	12199	11554	9572	8755	b	
15	12	14	17	16	23	a	Unemployed persons per job offer ^a
10	9	9	10	11	13	b	
							Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b
3878,02	3829,25	3802,56	3795,78	3984,22	4374,28	a	(in zł)
4064,71	4071,75	4079,46	4085,45	4325,24	4650,77	b	
102,1	98,7	99,3	99,8	105,0	109,8	a	previous month = 100
101,7	100,2	100,2	100,1	105,9	107,5	b	
103,5	104,3	104,0	103,3	102,6	102,6	a	corresponding month of previous year = 100
104,8	106,3	107,3	107,6	108,6	106,3	b	
							Procurement price ^c per kg of pigs for slaughter to marketplace
8,4	8,9	8,6	9,0	8,1	8,6	a	price per kg of rye
8,2	8,3	8,2	7,5	7,3	7,3	b	

Wybrane dane o województwie łódzkim według miesięcy (cd.)

Selected data on łódzkie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie a – 2016 b – 2017		I	II	III	IV	V	VI
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny stałe)							
poprzedni miesiąc = 100	a	90,0	105,9	104,0	98,4	94,9	107,9
	b	100,5	100,8	113,7	87,7	101,0	100,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	99,4	106,8	98,3	104,9	102,3	103,1
	b	109,8	104,7	114,5	101,9	109,1	102,4
Produkcja budowlano-montażowa ^a (ceny bieżące)							
poprzedni miesiąc = 100	a	32,7	119,3	130,7	97,1	107,8	118,3
	b	32,7	140,1	118,0	82,3	105,7	98,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	79,2	104,6	119,9	93,9	95,3	89,3
	b	90,1	105,8	95,5	80,9	79,4	65,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)							
	a	492	954	1477	2174	2586	3058
	b	563	1035	1723	2141	2623	3226
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	a	86,6	92,8	98,5	103,7	100,7	101,5
	b	114,4	108,5	116,7	98,5	101,4	105,5
Wskaźnik cen:							
towarów i usług konsumpcyjnych ^b :							
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	a	.	.	99,1	.	.	99,1
	b	.	.	102,1	.	.	102,0
skupu ziarna zbóż:							
poprzedni miesiąc = 100	a	100,1	96,8	97,4	99,8	101,8	100,5
	b	102,5	99,0	104,8	99,9	102,9	101,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	93,5	94,6	96,1	87,8	99,3	101,0
	b	100,2	102,5	110,3	110,4	111,6	112,5
skupu żywca rzeźnego wołowego:							
poprzedni miesiąc = 100	a	100,7	81,7	114,3	105,4	100,8	99,5
	b	104,2	98,0	99,1	99,5	104,1	99,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	101,6	78,9	90,6	97,2	91,6	95,7
	b	104,3	125,1	108,5	102,4	105,7	105,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W kwartale.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the quarter.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2016 b – 2017	
							<i>Sold production of industry^a (constant prices)</i>
91,0	105,5	107,0	99,7	101,0	101,0	a	<i>previous month = 100</i>
93,3	124,6	90,0	103,5	97,7	92,9	b	
95,9	105,2	103,8	99,1	105,4	98,5	a	<i>corresponding month of previous year = 100</i>
104,5	122,5	102,8	106,0	102,5	101,0	b	
							<i>Construction and assembly production^a (current prices)</i>
98,1	86,5	121,5	86,4	101,3	158,0	a	<i>previous month = 100</i>
115,8	137,0	89,6	106,9	107,9	119,1	b	
91,1	77,6	84,7	64,9	80,7	89,9	a	<i>corresponding month of previous year = 100</i>
77,69	122,9	90,6	112,1	119,4	90,0	b	
3532	3959	4431	5246	6241	7065	a	<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>
3837	4293	5080	5674	6418	7473	b	
101,6	91,2	90,3	96,2	103,7	98,8	a	<i>corresponding period of previous year = 100</i>
108,6	108,4	114,6	108,2	102,8	105,8	b	
							<i>Price indices of:</i>
							<i>consumer goods and services^b:</i>
.	.	99,2	.	.	100,3	a	<i>corresponding period of previous year = 100</i>
.	.	102,1	.	.	102,1	b	
							<i>procurement of cereal grain:</i>
96,8	94,1	104,2	98,1	101,8	107,1	a	<i>previous month = 100</i>
95,6	91,6	104,1	101,0	102,6	102,2	b	
96,9	91,9	95,0	93,1	91,5	97,8	a	<i>corresponding month of previous year = 100</i>
111,1	108,2	108,1	111,3	112,2	107,0	b	
							<i>procurement of attle for slaughter:</i>
98,5	98,5	101,3	99,8	101,7	101,5	a	<i>previous month = 100</i>
98,4	99,9	101,9	99,8	100,9	100,9	b	
102,3	99,8	103,7	97,9	98,2	100,8	a	<i>corresponding month of previous year = 100</i>
105,2	106,8	107,4	107,4	106,5	105,8	b	

Wybrane dane o województwie łódzkim według miesięcy (dok.)

Selected data on łódzkie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie a – 2016 b – 2017		I	II	III	IV	V	VI
Wskaźnik cen (dok.):							
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:							
poprzedni miesiąc = 100	a	101,7	103,0	98,2	96,5	110,8	106,3
	b	96,5	98,6	102,8	109,4	101,1	98,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	99,3	93,8	98,2	94,3	108,0	108,8
	b	120,1	115,0	113,6	128,8	117,5	109,1
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):							
poprzedni miesiąc = 100	a	77,0	102,2	111,5	103,6	97,2	104,5
	b	80,5	97,5	116,1	99,9	94,3	101,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	a	104,2	109,8	109,1	111,0	105,2	113,6
	b	116,6	111,2	115,8	111,7	108,3	105,0
Podmioty gospodarki narodowej ^b	a	241302	241595	241882	242229	242768	241998
	b	242481	242252	242838	243516	244091	244578
w tym spółki handlowe	a	20196	20369	20511	20666	20802	20944
	b	21929	22065	22217	22329	22434	22553
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	a	3298	3307	3316	3327	3339	3359
	b	3407	3437	3437	3454	3460	3460
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c :							
brutto (w %)	a	.	.	7,5	.	.	6,7
	b	.	.	6,4	.	.	5,9
netto (w %)	a	.	.	6,2	.	.	5,7
	b	.	.	5,2	.	.	4,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c							
w milionach zł (ceny bieżące)	a	.	.	2136,0	.	.	4572,9
	b	.	.	1563,8	.	.	3650,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	a	.	.	117,9	.	.	112,9
	b	.	.	73,2	.	.	79,8

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa rolne. c dane prezentowane narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms cumulatively.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2016 b – 2017	
							Price indices of (cont.):
							procurement of cattle for slaughter
105,5	100,6	100,9	97,4	95,5	103,1	a	previous month = 100
100,2	97,9	98,6	93,8	95,9	98,6	b	
114,4	117,4	112,3	115,0	126,2	126,6	a	corresponding month of previous year = 100
104,1	101,4	99,1	95,4	95,7	91,6	b	
							Retail sale of goods ^a (current prices):
97,0	101,3	99,7	107,5	91,1	126,1	a	previous month = 100
100,5	101,6	97,5	108,2	96,2	104,0	b	
104,8	109,6	107,3	113,3	101,9	111,4	a	corresponding month of previous year = 100
108,8	109,2	106,7	107,5	113,6	115,4	b	
242191	242366	242688	243020	243103	243280	a	Entities of the national economy ^b
244632	245125	245384	245461	245652	245855	b	
21073	21207	21340	21445	21580	21771	a	of which commercial companies
22658	22757	22884	23012	23133	23316	b	
3359	3373	3377	3369	3379	3382	a	of which with foreign capital participation
3463	3470	3476	3494	3494	3525	b	
							Profitability rate of turnover in enterprises ^c :
.	.	6,8	.	.	7,3	a	gross (in %)
.	.	6,8	.	.	5,5	b	
.	.	5,8	.	.	6,1	a	net (in %)
.	.	5,6	.	.	4,5	b	
							Investment outlays in enterprises ^c
.	.	7104,6	.	.	10461,7	a	in milion zł (current prices)
.	.	5713,9	.	.	8982,0	b	
.	.	107,6	.	.	97,8	a	corresponding period of previous year = 100
.	.	80,4	.	.	85,9	b	

stwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; in agriculture; as of the end of the period. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented